Päewaleht

Tänast lehte 8 külge.

Esmaspäeval hinnata kaasanded
pilke- ja naljaleht „KRATT" ja kunsti erilisa „KUNST ja KIRJANDUS".

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhi kõnetunnid 9—11, 4—5. Aadress: „Päevaleht" Tallinn, postkast 433.
Telefonid: Peatoimetaja G. E. LUIGA 433-63. Vastutav toimetaja L. KENN 433-63 või 433-47. Toimetusel: 448-51, 433-96, 433-47, 431-15. Juhatus 434-19. Ärijuht 448-12, kontor 433-11, kassa ja arveosakond 433-54, trükikoja kontor 437-08, litograafia-osakond 454-68, ekspeditsioon 452-84, raamatukauplus (Pikk t. 2) 434-94 ja (Jaani t. 6) 446-11.
Peatoimetaja G. E. L U I G A.

Üksik number 6 se

TELLIMISE HINN

1 kuu postiga 1 kroon 50 senti. | 1 kuu posti
2 kuud „ 3 „ — „ | 2 kuud
3 kuud „ 3 „ 70 „ | 3 kuud
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 20 s. | Üle 3 kuu järgneva k
Välismaale 4 kr. kuus. | Aadressi

Kuulutuste hinnad: kuulutuse küljel 6 senti, t
teksti sees 15 senti ja tekstis teksti kirjaga 1
laiuses. Kohaotsimise kuulutused kuni kr. 3
Kuulutuste koha valikut ei kindlu
Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse numbris
reedel ja laupäeval kl. 12-ni.
Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekoha

Nr. 53 — Neljapäewal, 23. weebruaril 1933 — XXVIII

Rööwmõrw Tallinna elektrijaama õuel.

Kallaletungija purustas öövaht Hans Keimari pealuu. — Ohwer ei saanud kasutada laskewalmis rewolwrit ega raudkeppi.

Kallaletungija ei leidnud üles tapetu taskutest 800 krooni.

Öö1 wastu kesknädalat leiti Tallinna linna elektrijaama õuelt tapetuna elektrijaama öövaht Hans Keimar. Tapmine oli toimunud nähtawasti rööwimise eesmärgiga, sest tapetu kuue- ja westinööbid olid rebitud lahti ning põuetaskud tõmmatud pahurpidi. Arewuses oli aga roimar unustanud läbi otsimast jope wälistasku, milles leidus lahtiselt umbes 100 krooni raha. Peale selle oli alles laiba särgi all kotikeses 700 krooni paberraha, mida roimar ei teadnud üles otsida.

Roima awastas elektrijaama teine öövaht, Willem Kiisel, kes öösel kella 12 paigu ilmus asendama Keimarit. Teda üllatas asjaolu, et Keimar ei ilmunud elektrijaama wärawate juure. Pikema ootamise järele Kiisel ronis üle aia ning hakkas otsima Keimarit, arwates et see on wõib-olla jäänud pisut tukastama. Elektrijaama hoonete taga usteta kuuri läheduses Kiisel leidis Keimari surnuna lamamas kummuli olekus. Keimari läkiläki oli weerenud eemale. Paljastatud pea ja maa ümbruses oli üleni weres. Oli ilmne, et Keimar on langenud mõrtsuka ohwriks. Loost teatati kriminaalpolitseile, kes asus roima juurdlemisele.

Ligemal waatlusel selgus, et mõrtsuka hoop oli tabanud Keimari pead wasaku kõrwa tagant. Pealuu oli purunenud ning ajud tulnud wälja. Mõrtsuka esimene hoop uimastas tõenäolikult kohe Keimarit, kes kukkus maha ega saanud astuda wõitlusesse kallaletungijaga. Hoop anti seljatagant roimari poolt, kes oli peidus usteta kuuris ja ootas K. möödumist. Mõrtsuka järgnewad hoobid purustasid Keimari pealuu ning tõid mehele surma.

Keimar leiti kummuli olekus, raudkepp risti kõhu all. Keimari jope ja kuuenööbid olid lahti. Jope wälistaskutest leiti peale 100 krooni raha weel laskewalmis rewolwer, mille rauda oli tõmmatud kuul. Seljatagant kallaletungi tõttu Keimar ei saanud aga kasutada seda relwa ega ka raudkeppi wõitluseks roimariga.

Kuna Keimar on tugew mees ja ka mitte just liig wana — tänawu oleks täitunud tal 48 eluaastat — siis oleks roimarile osutunud õige kardetawaks tema wastuhakkamine. Tõenäolikult pidi olema roimar wäga hästi informeeritud olukorrast ning sellest, et Keimaril on kaasas suurem summa raha.

Et Keimar on kaunis jõukas, see selgus paar aastat tagasi, mil ta kaotas elektrijaama-õuel üle 1000 krooni raha. Kaotatud raha leiti aga üles ning Keimari jõukus sai üldiselt teatawaks. Kindlasti pidi seda teadma ka mõrtsukas, kes teostas oma mõrwa rööwimise eesmärgil. Teised tapmisemotiiwid pole mõeldawad, sest Keimaril polnud wihamehi.

Keimar oli elektrijaama teenistuses juba pikemat aega. Teda tunti ametikohas korraliku ja ustawa töömehena. Perekonnaseisult on ta wallaline ja elutses Tatari tän. 23—16.

Keimari walweteenistus algas teisipäewal pärast lõunat kell 4 ning pidi kestma kuni kella 12 öösel. Keimari walwe alla kuuluw maa-ala on õige suur, ulatudes elektrijaama esiselt kuni mererannani. Tema walwe alla kuuluw maa-ala ühes hoonetega on ümbritsetud osalt raud-, osalt okastraataiaga. Et kontrollida öövahi marsruuti, selleks on elektrijaama maa-ala nurkades kokku kolm kontrollkella, mis tulewad regulaarselt iga tunni järele üles keerata. Seejuures kella mehhanism teeb kontrollindile wastawa märkme. Nagu selgub kontroll-lindist, Keimar pole keeranud üles kellasid kella 8 alates. Keimari nähti wiimati weel kella 7 paigu. Järelikult on mõrw teostunud kella 7—8 wahel.

Koht, kus sündis tapmine, on merekaldal heledalt walgustatud triiphoone läheduses. Seega wõis roimar warjata end ainult usteta kuuri sisemuses. Elektrijaama maa-alale pääsmiseks mõrtsukas pidi ronima üle aia, sest kõik wärawauksed lukustatakse öövahi walwekorra algamisel.

Anton Jürgenstein

Teisipäewa õhtul kell 4 suri Tartus oma kodus meie ajakirjanduse suurmehi Anton Jürgenstein, kes pikemat aega lebas haigewoodis. 1929. a., suwitades Pühajärwel, sai ta halwatuse. Terwislik seisukord näitas sageli terwenemistunnuseid, kuid halwenes siis jälle. Wiimasel ajal rõhus halwatus haiget õige raskesti. Ta kaotas rääkimiswõime. Läinud reedel tabas haiget uus rabandusöök, millele teisipäewal järgnes surm. Surma hetkel wiibisid kadunu ümber ta omaksed.

Surm tabas töömeest auwäärses wanaduses — käesolewa aasta nowembris oleks ta saanud 72-aastaseks.

Anton Jürgenstein sündis 1. now. 1861. a. W.-Wändras taluperemehe pojana. Lõpetanud kihelkonnakooli, walis ta õpetaja-elukutse ja lõpetas Walgas Zimse seminari. Pärast seda oli ta kauemat aega Wändras kihelkonnakooli juhatajaks, wõttes ühtlasi elawalt osa tolleaegsest seltskondlikust elust. Kuid A. Jürgensteini meelitas warsti teine töö — ta asus ajakirjanduse-põllule. 1906. aastal tuli ta Tartu ja astus „Postimehe" toimetuse liikmeks, kus töötas, kuni haigus sundis minema puhkusele. Ei jäänud ta wõõraks ka poliitilisele elule. Elaw sulg ja teraw pilk tegid ta populaarseks ja ta waliti 1907. aastal Wene duuma liikmeks. Iseseiswas Eestis on ta olnud 1. ja 2. riigikogu liige.

Ajakirjandusliku töö kõrwal leidis kadunu mahti ka mitte ainult seltskondlikuks tegewuseks, waid ka iseseiswate teoste kirjutamiseks ning tõlgeteks. Tema sulest on ilmunud juba 1886. a. tollal üldist tähelepanu äratanud näidend „Juta". Siis „Postimehe" ajalooline album, „Fausti" tõlge", „C. R. Jakobsoni elu ja töö" ning wiimastel aastatel kaks köidet huwitawaid mälestusi.

Haigus ja surm tõmbasid kahjuks liig wara läbi kriipsu tolle haruldas...
tööst.

✿

A. Jürgensteini põr...
neljapäewal kell 7 õhtul ...
tänawal. Matmine on pi...
wiiakse kadunu põrm „W...
takse waimulik talitus ja...
12—2.

A. Jürgenstein sängi...
sele Uue-Peetri kalmist...
ääres.

Kogu Tallinn kõneleb filmist

„Too nad elusalt"

Waatamiswäärseimaid saksakeelse d helifilme

KINO HELIOS

5 | 6,45 | 8,30 | 10,15

Adwokaat wõltsis klientide huwides dokumente.

Kriminaal-süüdistus Paide adwokaadi R. Lepa wastu.

Paide, 22. 2. Ametwõimude poolt alustati juurdlust Paide tuntud eraadwokaadi Rudolf Lepa tegewuse kohta, kes on wõltsinud kaht dokumenti ja esitanud need riigiasutustele. Rudolf Lepp wõttis dokumentide wõltsimises süü omaks.

Jaanuarikuus esitati Anna rajooni politseikonstaablile Paide Ühispanga woliniku adwokaat Rudolf Lepa poolt wekssel sissenõudmiseks 119 kr. 50 s. suuruses wõlgnikult Joh. Reinmanilt, kelle elukoht Anna wallas. Wekssel kandis Paide jaoskonna rahukohtuniku sundotsust 1926. aastast ja sellest nähtus, et täitmine on pandud Paide jaosk. kohtupristawi peale.

See osa oli wekslilt tõmmatud aga maha ja masinkirjas kirjutatud asemele, et täitmine on pandud Anna rajooni konstaabli peale. 1926. aastal aga polnud üldse weel kord maksew, et wõlgade sissenõudmisi pannakse politseiametnike pedle.

Juurdlusel selgus, et wõltsimise on pannud toime Ühispanga wolinik adw. Lepp. Juurdlus anti kohtu-uurija kätte. Adw. Lepp wõttiski süü omaks.

Sama adw. Lepp esitas Pauline Allmanni wolinikuna Paide jaosk. rahukohtunikule wõlakohustuse 100 krooni suuruses, paludes selle järele raha wälja mõista. Wõlatähte lähemalt waadeldes selgus, et sellel on wäljaandmise aastaarw kirjutatud osalt pliiatsiga, osalt tindiga. Aastaarwu 1926. juures oli 192 kirjutatud tindiga ja wiimane 6 pliiatsiga. Rahukohtunik andis asja kriminaalpolitsei korraldusse.

Juurdlusel selgus, et wõlakohustus on antud wälja 1921. aastal ja nõudmine seega juba aegunud. Wolitaja Allmanni teadmata oli adwokaat Lepp kirjutanud 1921. asemel 1926. Ka selles asjas on juurdlus kohtu-uurija korraldusses.

„Ahto' jõudis Vigosse.

Maailmamatkajad A. Walter, T. Olsen, E. Stein ja R. Sirge jõudsid oma teekonnal pärast rohkeid wintsutusi Biscaya lahel Vigo sadamasse, Hispaanias. Sealt läheb neil reis nüüd Madeira saarele. Peatus on nähtud ette Madeira pealinnas Funchalis.

Laupäeval, 25. veebr. 1933. a.
«ESTONIA»

vastlaball-maskeraad

kõikides saalides.

Üllatused kontsert- ja Valges saalis.

Tants vahetpidamata.

Laudade ettetellimine «Estonia» einelauas alates kl. 12 iga päew.

TALLINNA VABATAHTLIKU
TULETÕRJE
ÜHINGU TRADITSIOONILINE
TALVEBALL
LAUPÄEVAL **25.** VEEBRUARIL
MUSTAPEADE KLUBI
(PIKK T. 26) SUURES SAALIS
ALGUS KELL 21.30
PÄÄSMED: DAAM D Kr. 0.75, HÄRRAD Kr. 1.—
PIDUTOIMKOND.

ETA

Kuumad blinid. **Piljard tälesti korras.**

Restoran-wõõrastemaja „APOLLO" Nunne 7.

Külastage restoran «APOLLOT», seal on kõigiti rikkalik puhwet.
Hinnad tunduwalt alandatud.
Kõige lugupidamisega **omanik.**
Soojad, remonteeritud kabinetid. **Saku õlu 25 s. pudel.**

Kinoteater Gloria-Palace

Kesknädalal ja neljapäewal 2 wiimast päewa! Film, millest räägib kogu Euroopa!

Kuulus näitleja **Rudolf Forster** «Ufa» parimas helifilmis

„KOIDUPUNA"

Suurep helifilm 10 jaos Adele Sandrocki, Camilla Spira, Fritz Genshow, Franz Niklishi ja teiste kaastegewusel. Huwitawad, ennenägematud üleswõtted allweelaewadest. Allweelaew wõitleb soomuslaewadega. Kaasakiskuw sisu! Film jätab unustamata mulje!

„Ufa" helinädalaringwaade — wiimased maailma uudised. **Kassa aw. kl. 5 p. ! Algus kl. 5.30, 7.30 ja 9.30.**

Ehituskrunte soodsail tingimusil müüa Kadriorus parimas puuehitusrajoonis (wahelt-kaupleiata). Soow. kiri «Nr. 100+2346»

FOTO-ATELJEE Parikas TALLINNA
Maitserikkad pilaistused. Mõõdukad hinnad.
Kuninga 1. Awat. kl. 9—5, pühap. kl. 11—2.

Kino-eater „Diana" Kopli tänawal 2.

Wiimaseid päewi wäljapaistwam kahekordne helifilmide eeskawa!
»Lõunamaa laulew pärl« Grandioosne armastusdraama 12 o. Peaos **Eugenie Kaissarowa, Verner Fuetterer, Fee Malten** ja teised.
2) „Hurraa-polss!" Pööraselt lõbus nelioperett 12 o. Arnoldi ja Bachi lawateose järgi. Peaosades: **Ida Wüst, Fritz Schulz, Georg Alexander.**

Kino „Orion" Paldiski mnt. 25.

Suurepärane kahekordne eeskawa. Publiku üldlemmikud **Janet Gaynor** ja **Charles Farrell** hiilgawas helifilmis **„Reis õnne".**
II) **„Sina ei pea abielu rikkuma"** (VI käik). Universaal-löökfilm 10 jaos. **Näitelawal mitmekesine diwertissement.**

Külastage
uut Bab...
E M S.
Sauna tän.
Sissekäik Sauna tänaw...
Mugawaimad kodu... kabinetid ...
Suureoonelin... neljapäewal ...
Tantsuks mängib ku... jazz-balalaikade ork... ...lowi juh...
Parimatest artistidest...

Pr. Lilian...
ja
pr. Mariina ...
esinewad K. L. Ta...
„Kalewi" Malewl...
juubelik...
„Estonia" kontsertsa... kell 2...
Päämed 3 kr.—50...

„Me...
on ainukene ees... wana hinnaga e...
25 tk. —
„Kuldra...
ja
„Hu...
paberossitubakad 50... rimad sell...
Palume proowid...
Tartu Tubak...
Tallinna Wana W...

Restoran-dan...
„Meril...
Suur Ka...
Neljapäewast, ...
Hollandi r...
ühes mitmekesise k...
Duo Ameroni ja t. osa...

Rünnak Nõukogude külale.

Talupoeg needitakse maa külge. — Diktatuur liikumiswabaduse kaotamisega. — Walitsuse kombineeritud manööwer. — Mobilisatsioon külwikampaaniale. — „Haiged" traktoritepargid. — Psühholoogiline utoopia.

„Päewalehe" Moskwa kirjasaatja *Nikolaus Basseches.*

Oktoobrirewolutsiooni tähtsamaid saawutusi oli passisüsteemi kaotamine. Kuid see süsteem on jälle tagasi toodud ja lõikab walusalt wene inimese ellu. Passide wäljaandmise aja jooksul on keelatud mitte ainult igasugune korteriwahetus, waid Wenemaa noorsoole on antud ka abielu moratoorium. Ühtki abielu, ühtki lahutust ei tohi ametlikult registreerida, kuni passide wäljaandmise aja lõpuni. Sel ja nii mõnel teiselgi rahwa lihasse lõikawal korraldusel on põhiolulisielt ainult see üks eesmärk, et rahwast linnadest ajada maale tagasi. Suur rünnak Nõukogude külale on alanud. On alanud ametlikult lõpule wiidud esimese wiisaastaku wiimane järk.

Õieti on kogu põlluharijal maal wälja kuulutatud sõjaseisukord. Põhja-Kaukasuses, seal, kus wastupanu oli tugewaim, on mitte ainult hulk inimesi mõistetud surma, waid terwed suured stanitsad (kasakakülad), millest igaüks sisaldas mitutuhat talu, on oma endistest elanikest — nii meestest, naistest, kui lastest, lagedaks tehtud. Inimesi on rongide wiisi weetud metsatöödele ja koonduslaagritesse. Põhja-Kaukasusele anti wälja isegi omaette ühiskondlustamise seadus, mis oli eriti teraw. Kolhoosidewilja warastele määrati hoolimatult surmanuhtlusi. Üksiktalupojad, kes ei hari oma põldusid, ega anna riigile määratud wiljanorme, saadetakse maalt wälja.

Kuid wäljaspool Põhja-Kaukasustki ähwardatakse ametlikult surmanuhtlusega kõiki ühiskondlustatud omanduse wargaid ja seda ähwardust on hakatud teostama waljemalt kui seni. Praegu ollakse tegewuses selle walju kursi organi, masina- ja traktorijaamade poliitiliste osakondade asutamise kallal. Talupoeg needitakse maa külge, talt wõetakse liikumiswabadus. Et ta ei saaks uuest korrast üle astuda, selleks organiseeritakse tema üle nüüd otsest diktatuuri.

Kuid mitte üksi piiramiskorra maksmapanek maal, mitte ainult liikumiswabaduse wõtmine, on selle uue rünnaku ilmeks talupoegadele. Siin on tegemist kombineeritud manööwriga. Riik mobiliseerib ühtlasi kõik oma majanduslikud reserwid, et wiia energiliselt läbi kewadine külwiwõitlus. Wastuoksa endistele aastatele, tehakse külwikampaaniaga juba nüüd algust. Pearõhk pannakse seemnewilja kindlustamisele ja masinapargi korrashoiule. Waljud korraldused ja juhtiwate ametnike isiklik wastutus peab olema tagatiseks, et traktorid ja masinapargid seatakse õigel ajal korda.

Kas see kampaania õnnestub, see on teine küsimus. Umbes 50% kogu traktoritepargist on „haige". Neist haigeist traktoreist olid kuni jaanuari lõpuni ainult 11% jälle tarwitamiskõlwulised. Nõukogude ajakirjandus ise teatab, et tööstus on möödunud aastal traktorite jagude walmistamise programmist täitnud ainult murdosa. Kuid kombineeritud manööwer töötab mitte ainult karistusähwardustega ja aineliste ressursside mobiliseerimisega. Wäljakuulutatud naturaalmaks — „prodnalog" — on nüüd dekreedina jõusse astunud. Kolhoosid ja üksiktalupoeg peawad igalt hektaarilt maksma riigile kindlaksmääratud osa wilja. Kolhoosid maksawad traktorijaamadele nende abi eest põllutöil weel 20% brutto lõikusest. Wilja, mis jäänud riiginormist üle, nad jagawad kindlaks määratud põhimõtte järele — kes rohkem töötab, see rohkem saab — oma liikmete wahel ja need wõiwad oma osa wiia wabale turule.

Praegu mobiliseeritakse energiliselt propagandat. Moskwas kutsutakse kokku kolhooside lööktööliste brigaadide kongress. Tähendab: selle õhukese kihi kongress, kes seni olnud riikliku poliitika toeks külas. Noorkommunistide liit mobiliseerib juba oma liikmeid kewadise külwikampaania jaoks.

Kombineeritud manööwer! Tugew riiklik surwe talupojale, ergutades ühtlasi ta isikliku kasu instinkti. Propaganda aparaati arendatakse, nagu seda külas seni weel pole sündinud. Kas see tormilik rünnak Nõukogude külale aitab nii kaugele, et suudetakse wiimaks saada üle surnud punktist? Linna proletariaadi wõitlus maaga, suure talupoegade klassiga, on nüüd wiimaks ometi kistud täiesti alasti. Linikud on langenud. Nüüd pole enam tegemist küsimusega, kas peab wõitma kolhoos wõi üksiktalupoeg. Mõlemad on nüüd riiklikuks majanduswormiks ja talupoeg on lihtsalt walmis wõtma mõlemad wastu, wõi aga parem juba see, mis talle tõotab suuremaid majanduslikke wõimalusi. Aastaid on peetud wõitlust palju algastmelisema eest — kumb peab olema lõikuse, talupoja wirkuse wilja omanik? Kas talupoeg ise wõi riik?

Selle probleemi lahendusest oleneb Wene rewolutsiooni saatus. Sest elutarwete omandamine on endastmõistetawalt poliitiliseks wõimuks. Talupoeg pole nii palju tõrkunud mitte kolhoosi ajamise, kui oma tööwilja wõtmise wastu riigile. Kolhoosi ajamine on suuremale jaole talupoegadele seepärast olnud wastumeelt, et ta wõimaldab inimese tööwilja kergemat konfiskeerimist.

Nüüd aga näib Nõukogude riik siin tahtwat talupojale tulla wastu. Ta teeb talupojale kohustuseks igalt hektaarilt anda riigile teatawa wiljanormi. Naturaalmaksu wõetakse sotsiaalse liigitamisega. Muidugi eesõigustatakse jällegi kolhoosnikuid. Üksiktalupoja maksunormid on suuremad. Ja geograafiline asukohtki hakkab mängima oma osa. Lõunapoolsemad ja wiljakamad piirkonnad maksawad hektaarilt suurema naturaalnormi kui põhjapoolsemad ja halwema maapinnaga piirkonnad. Samuti peab talupoeg riigile andma teatawad määrad liha ja piima. Näib, nagu tahaks Nõukogude riik talupojale ütelda: „Kuna sa ei taha kogu oma tööwilja ära anda, kuna sa weel ikka tõrgud saamast weendunud kommunistiks, siis teen ma sulle oma diktatuuri wõimuga, mille surwet sa tunned eriti praegu, esilduse — oma tööwilja minuga jagada".

Kuid peale selle, et osa, mis riik nõuab naturaalmaksuks, on wäga suur, umbes weerand kuni kolmandik bruttolõikusest, lisaks liha ja piima andmised riigile ning lõpuks weel kaks rahalistki maksu, mida wõetakse klasside järele — üldine põllumajandusmaks ja kultuurmaks — püüab riik ka wilja, mis talupojal weel maksudest jääb üle, kaudselt haarata oma korraldusse.

Nõukogude talupoja käsi käib praegu halwemini kui ta ametwenna oma Persias wõi omal ajal Kesk-Aasia riikides. Seal oli maksusel lõikuse jagamine wiieks. Ühe wiiendiku sai see, kellele kuulus maa, teise wiiendiku wee omanik, kolmanda wiiendiku tööloomade ja -riistade laenaja, neljanda wiiendiku seemnewilja laenaja, ja wiienda töötaw talupoeg ise. Wene talupoja saatus on weel raskem. Riik annab temale ainult maa. Tööloomad peawad tal olema endal. Seemnewili ka endal. Kuid ta peab riigile andma kaugelt üle poole. Laenab riik talle põllutöömasinad, peab talupoeg maksma weel ühe wiiendiku. See jaotamise määrustik ei suuda talupoega rahuldada.

Kuidas on siis selle kasutamisõigusega, mis talupojale antakse ülejäägi kohta? Näib, nagu tahetakse siin arwestada talupoja eramajanduse loomusunde Talupoeg tohib selle ülejäägiga, nagu seadus ütleb, teha, mis ise heaks arwab. Kuid era-waheltkaubandust ei lubata. Talupoeg tohib oma saadusi müüa ainult oma piirkonnas. Ta on geograafiliselt seotud wäga piiratud kohapealse turuga. Ostjatena on lubatud ainult kaks tegurit: Nõukogude riik ja üksiktarwitaja. Üksiktarwitaja ei tule en-gros-ostjana üldse arwesse. Peale selle on see eraostja täiesti riigi kätes. Ta on ju enamasti riigiteenija wõi tööline. Sel ostjal riik wõib ülearuse raha taskuist wõtta, riik wõib ka manööwerdades oma wilja tarwitajale ükswahe müüa odawa hinnaga, et lüüa alla talupoja saaduste hinnad turul. Ühe sõnaga — talupoja erawilja monopolistlikuks ostjaks jääb ikkagi riik, kes wõib talupojale ta tööwilja hinnad ette dikteerida. Nii ei tähenda erawilja müük kolhoosi turul õieti ikkagi muud kui talupoja wiimasegi minekut riigi korraldusse, ainult selle wahega, et talupoeg selle wilja eest saab weidi kõrgemat hinda kui sai naturaalmaksuna antud wilja eest.

Nii seisab nüüd küsimus õieti selles (muidugi, kui oletame, et talupoeg täidab külwinormid, ja lõikus tuleb hea), millisele seisukohale talupoeg asub niisuguse riikliku turuhindade reguleerimise suhtes. Paberrahaga pole talupojale midagi antud. Tema tahab asiwäärtusi. Isegi 1933. a. plaani järele peab tarwituskaupade toodang tõusma ainult weidi üle 10%. Sellest tõusust ei jatku mingil määral tarwiduse ligikaudsekski katmiseks.

1933. a. plaani järgi peab näiteks kingade ja saabaste toodang tõusma 81 miljonile paarile. Seega ei tule elaniku kohta poolt saapapaarigi aastas. Ning kõige selle juures on Nõukogude jalatsite toodang halwa kwaliteedi ja wäikese kestwusega. Puuwillase riide tööstuses, talupoegade tähtsamas kaubaharus, on seisukord ainult weidi parem. Üldiselt tahetakse toodelda 2.700 miljonit meetrit puuwillast riiet 1933. aastal. Elaniku kohta teeb see umbes 15 meetrit. 1932. aasta hindades arwatult tuleb metallkaupu inimese kohta 3,60 rubla eest. Seega natuke rohkem kui mitte midagi.

Ometi pole wõimatu, et rünnak Nõukogude külale annab möödawalt tagajärgi. Sest administratiiwne surwe on wäga suur. Kui õnnestub saada tarwilikul määral seemnewilja ja masinapark kewadiseks külwikampaaniaks seada korda, kui peale selle ka ainult osa talupoegi usub uusi tõotusi (on ju seegi täiesti wõimalik, sest osa talupoegi on näljas ega mõtlegi praegu oma tööwilja müümisest, waid ainult enda toitmisest), siis peaks wiljaküsimuses tulema ajutine paranemine. Ei suuda aga kolhoosis töötamine talupoega küllalt kannustada wirkusele ja hoolele, siis peab riik temalt jälle sunduslikult ära wõtma ta ülejäägi, sest Nõukogude riik ei wõi lubada praeguse ainsa reaalse majandusliku wõimuwahendi kuhjumist üksikute eraisikute, eriti waenuliku talupoegadeklassi kätte.

Nii on kõigil wäljakuulutatud paremustel ainult möödaw mõju. Mingisugune kerge paranemine wiljawarustuse alal ei suuda linna warustamist toiduainetega kuigi oluliselt parandada. 1928. a. oli Nõukogude Liidus 70 miljonit sarwlooma, 1932. a. weel ainult 30 miljonit. Sigu 1928. a. — 26 miljonit, 1932. a. — 11 miljonit. 133 miljoni lamba asemel oli 1932. a. ainult 50 miljonit lammast ja kitse. Enne peab mööduma aastaid, kui riik saab küllaldaselt liha, piima ja wõid.

Probleemi lahendust loodetakse puht-psühholoogiliselt. Loodetakse, et wiimaks ometi õnnestub muuta talupoja hingeelu. Et ta loobub omandusinstinktidest, eramajanduslikust mõttewiisist, unustab üksikisiku egoismi.

Kui jätta täiesti kõrwale, et läänemaiste mõistete järele see on täielik utoopia, siis rikub Nõukogude riik ise, kuigi peaks teoreetiliselt olema wõimalik inimest ümber luua, oma kaswatustööd järjest uute appelleerimistega, nagu otse nüüdki, talupoja eramajanduslikule instinktile, kutsudes seda ikka ja jälle ellu.

Moskwa, 16. weebr. 1933.

„Urawnilowka" ei wii sihile.

„Rahwa Sõna", kes seni süidilt sõdinud riigiteenijate palgaredeli ühtlustamise poolt, awaldab nüüd ühe wastupidist seisukohta pooldawa riigiametniku kirja, millest awaldame mõned katked:

„Palgaprobleem on huwitaw küsimus ja meie wõitsime tema arengut Nõukogude Wenes waadelda, et selgusele saada, kuidas peab toimetama.

Alguses pidid ju komunistide juures kõik ühepalju palka saama. Nüüd on kõigile ühesuguse taiu maksmine Wenes wäikekodanlikuks ühetasaseks tegemiseks (melkoburshuasnaja urawnilowka) tembeldatud. Kolhoosidestki näiteks, on kõwasti keelatud sissetulekuid hingede järele jagada. Traktorijuhtide, loomade järele walwajate ja külwajate tööpäewad, näit., arwatakse 1½ kuni 2 harilikku töölise tööpäewa ette. Wabrikutes makstakse inseneridele rohkem kui töölistele, Ja seda kõike sellepärast, et ühtede tegewusest üldine töökäik rohkem ripub kui teiste omast.

Kõrgemate riigiametnike küsimust ei saa sellep. ainult paberite kirjutamise seisukohalt hinnata. Nende kõrgem palk ei ole ka mitte ainult isiklike mõnude kättesaadawaks tegemise abinõu, waid taotleb esimeses joones ülesannet, et kõrgem ametnik wõiks ennast oma ülesandele wastawas wormis hoida, kui sportlikku wäljendust tarwitada.

Kõrgem palk läheb raamatute ja ajakirjade muretsemiseks, läbikäimise wõimaldamiseks oma eraalal töötawate inimestega ja wastawate asutiste ning tööalade tundmaõppimiseks, kiirema liikumise wõimaldamiseks, korraliku riietuse ja ka korteri muretsemiseks, et üldse oma ametit oleks wõimalik pidada. Waimselt seisma ja ajast maha jäänud juhtiw ametnik on asutise õnnetus. Ülesannetekohast elamist, kui selle all mõeldakse Õhtu-Euroopa oludele wastawat elamist, meie palgad, mis ulatuwad kuni 300 kroonini kuus, üldse ei wõimalda.

Mis puutub wastutusesse, siis ripub, näit., tehase, kus 2000 töölist, peadirektori wõimetest kõigi nende 2000 töölise tööwõimalus ära, kuna ühe töölise saamatus ainult mõnekümne- wõi ka sajakroonilise kahju wõib sünnitada. Sellepärast wõib odaw direktor wäga kalliks minna. Samuti tekitab, näit., panga arweametniku lohakus ainult mõnes raamatus segadust, kuna pearaamatupidaja saamatus terwe pangategewuse sassi ajab."

Maal rahapalkadest loobuda.

„Kaja" kirjutab:

„Teenijate küsimusega taludes hakkab lugu muutuma mitmeti keeruliseks. Põllupidajate rahaliste sissetulekute kahanemine ei wõimalda enam maksta seniseid palku. Siin peab otsima lahendust muutunud olukordade kohaselt. — Juba praegu on maal mitmel pool kuulda, et ei ole saada enam inimest, kes tuleks tööle kuudegi wiisi, rääkimata aastalepingust. Inimesed on otsinud endale eluasemeid alewites ja käiwad sealt paewiti taludes. Ka linnade hoolekande-korraldused koos praeguste hädaabitöödega on meelitanud inimesi maalt linna. Wähemalt talweks otsitakse niiwiisi „kergemat põlwe". — Alewitest ja linnadest maale tööle tulles on töölistel kombeks koguda igal wõimalusel peremehelt rahapalka. Aga see on just praegu kõige õrnemaks kohaks põllumehe majapidamises, sest raha ei ole kusagilt saada maksmiseks. Seepärast on waja mõtelda, kuidas üldse rahapalgast wõimalikult loobuda. — Asemele wõib tulla siin naturaalpalk, tasumine töölisele toiduainetes ja kehakattega ehk anda tükk maad ning luba looma pidada. Siis ei ole põllumehel muret selle üle, millega maksta teenijaile, kuna wilja, liha, willa ehk lina ikka saab oma käest, kui aasta wähegi õnnistab. Kuid sellist tasusüsteemi ei saa kasutada päewatööliste juures ega ole tal ka suurt tagajärge praeguste aastateenijate kohta. Päewatööline wõib tasuks wõtta ikkagi ainult seda, mis ei takista tal kohast teise rändamist ning waewalt seal peale raha muud saab tulla arwesse. Samuti praegused aastateenijad, kes tawaliselt wallalised inimesed ja elawad talu toidul, tarwitawad wähe muud peale raha ehk osalise riidekraami.

Kõigepealt päewatööliji tuleb asendada pikemaajaliste töötajatega talus, neid pikema aja töölisi ei saa ka pidada praeguste wallaliste aastateenijate eeskujul. Neile tuleb wõimaldada rohkem iseseiswat majapidamist et nad saaksid kasutada naturaas antawat palka. Selle juures me jõume ühele wäga olulisele küsimusele — taludes on waja hoolitseda iseseiswate tööliskorterite eest. Omaette korteris on wõimalik wallalisiel talutöölistel asutada perekonda ja rajada oma wäikest majapidamist, mille läbi ta oleks talupidamisega orgaaniliselt seotud ega tuleks tal talweks kolida linna wõi alewisse ja hakata seal oma kodu rajama. Sellisel korral oleks õieti talus ka wabasid töölise perekonnaliikmeid saada ajutistele töödele ning kaoks otsekohene wajadus praeguste päewatööliste järele senisel määral."

Balti riigid ootawad Hannibali.

„Postimees" lõpetab oma juhtkirja Wäikeliidu riikide koostöö kõwendamisest manitsusega:

„Tahtmatult kerkib üles wõrdlus olukorraga Baltimereranniku. Ajalugu ja geograafiline asend kirjutawad käskiwalt ette koostöö. Ülesannet tunnustatakse, kuid ometi ei ole saadud sõnadest kaugemale. Seni kui kõikides Balti riikides asjaajamise asemele ei astu riigimehelikkus, kohklemise asemele julgus läbi murda erihuwide wastupanekust, jääb Balti riikide liit loomata. Ometi on wälispoliitiline olukord põhjalikult muutunud ja wastastikune toetus saanud tarwilisemaks kui kunagi enne. Balti riikide wälispoliitika ei näi seda märkawat ja — mis halwem — kartwatki. Kas tahetakse tõesti jääda ootama, kuni Hannibal on jõudnud wärawa ette?"

Nõudke igalt poolt
P. K. „Estonia" piimaäri
wahu-, kohwi-, ja hapukoort,
kohupiima
mis on alati wärske ja kõrgemat kwaliteeti.

48 tunni pärast algab E. Punase Risti loterii lõpploosimine. Tähed müügil weel täna ja laupäewal kuni kl. 6 õhtul. Wõitudeks 2.050.000 senti.

Kuningas, piiskop ja narr.

Soome kirjaniku Johannes Karma nowell, mis kirjutatud ta näidendi „Lembitu" ainestikule.

Tõlkinud **Alb. K.**

Liiwi kuningas Kaupo waatles oma maalinna wallilt Ükskula ja Riia kirikutornide taga punetawat taewast. Päike oli nüüdsama loojunud ja hämarus tihenes paljaks sulanud maa üle, kuigi awarus oli weel täis kuumendust. Wastu taewaranda paistis wägewaist müüridest piiratud Riia linn. Sinna oli maetud Liiwi rahwa tööd ja wara.

Nüüd hakkasid taguma kirikukellad.

Kaupo teadis, miks nad tagusid. Kangekaelseid paganaid puuakse. Saksade saaki Sakala retkelt! Temagi oli olnud kaasas — kuid ta oli tahtnud wangistada ainult Lembitu, Sakala wanema, kes oli wõtnud talt Raikküla nõupidamisel suure malewa pealikule kuuluwa Eesti kuninga mõõga. Wiimase sõjaretkega Sakalasse oli Lembitut üllatatud, sest ta oli lootnud waremini sõlmitud kolmeaastasele rahule. Ta kants, Lehola, wallutati ja põletati maha. Lembitu oma wäepealikutega oli toodud Riiga ja ristitud. Siia lasti nad aga wabaks, kuna olid loowutanud oma pojad pantwangideks. Ja nüüd puuakse nende mehi.

Tawaliselt tapawad saksad retketel kõik mehed, isegi naised ja lapsed. Majad põletatakse ja wili niidetakse mõõkadega maha. Ainult kari ja hõbe tuuakse Jumala auks koju ja siis peetakse tänumessi. Sagedasti siiski wõetakse ilusamaid naisi ja lapsi ka orjadeks. Seekord oli püütud wõtta orjadeks ka mehi, sest saksad olid rööwinud liiwlaste käest hulk põldusid. Kuid Sakala mehed olid olnud paindumatud. Ja nüüd neid puuakse täna õhtul. Kirik on armuline — see kuulutab oma kelladega nende minekut taewasse, kus wõidakse pidada hoolt nende hingede eest. Wõib-olla, saadakse neist puhastustules weel hea kaup.

Kaupo tundis pisut seda uut õpetust. Oli ta ju hulk aega juba ristitu, käinud kaugel Roomaski paawsti jutul. Ta oli kohanud selle imelise mehega, kes Innocentius III nime all walitses nüüd maailma. Ta oli näinud Aragoonia kuningat tulewat Rooma paawsti kroonitawaks, kuulnud teda wanduwat paawstile wasalliwannet ja lubawat seaduslikke makse, et paawst wõtaks ta maa oma kaitse alla. Ja siis oli Kaupo peas wälgahtanud mõte, millele ta oli elanud nüüd kogu oma wiimased kümme aastat — Liiwist, Eestist, Hämest ja Karjalast peab tulema paawsti wasalliriik ja Kaupost selle kuningas.

Kantsi tornis huilgas sõjasarw. Kaupo sõjawägi tuli tagasi kantsi. Ta oli asutanud endale raudriides ratsawäe. — Piiskop Albert walitses seal, jagades oma wõimu mõõgawendadega. Iga aasta käis ta kord edelas ja tuli sealt tagasi hulga ristiretkelastega, kes pidid sõdima liiwide ja eestide wastu. Palju oli neid tulijaid sealt edelast, juhtumused ja rikkalik saak meelitas ning peale kauba andis paawst andeks patud. Kuid rüütlid ja Albert toetasid tagaselja siiski keisrit, kes oli paawsti werimaenlane. Jah, nende aeg lõpeb seal warsti ja Kaupo aeg algab. Seepärast on ta soetanudki endale raudriides ratsawäge.

Kuid kirikukellade wask aina kumiseb. Kaupo pöörab selja kirikutele ja waatab ida poole.

„Tegin kõik, mis wõisin, et muuta nende Sakala puupeade kangekaelsust, kuid ei wõtnud õppust. Tahtsin sakste suurmeistrilt osta nende hingenärud, kuid wastuseks sain walju ei — kardawad salaplaane sakste wastu. Ja nüüd tõmmatakse neid wõllapuusse. Ähh! Küll aga taowad!"

Juba kolmteistkümmend ajastaega on need saksade kellad siin tagunud. Sestsaadik kui tuli piiskop. Kord on kellatagujate habemed wärisenud rõõmust, et paganaid on palju hukatud, kord wihast, et paganad on wõitnud ja maha löönud palju ristituid. Ei tea maailm, kuidas siin on walatud werd! Kange Tapel tõusis oma wägedega korduwalt saksade wastu, kuid korduwalt sai ta lüüa. Pidi tulema Eestist abi, ei tulnud. Kaupo ei ole kunagi uskunud Liiwi wõidusse. Nüüd on Tapel surnud, Kaupo on ainuke Liiwi kuningas ja liiwid usuwad, et tal on õigus.

Sõjasarw huilgas jälle ja Kaupo nägi tulewat oma kantsi Alberti munka.

Nõnda. Nüüd on kõik walmis. Lembitu poeg on Kaupo käes. See ei taltsuta Lembitut küll kauaks, kuid warsti tuleb paawstilt sõna. Suur nõupidu on Roomas peetud, seal on otsustatud ka Kaupo saatus ja ta ootab oma käskjala saabumist.

Kui Kaupo astus walitsusruumi mungale wastu, huilgas sõjasarw kolmandat korda ning käskjalg tuli teatega, et umbes tuhat meest läheneb põhja poolt kantsile.

„Kes need on?"

„Arwame, et see on Lembitu oma sakalalastega."

„Lembitu. Ei see mees — — —"

Ja Kaupo tõttas wallile. Metsa parras mustendas meestest ja wäike salk neist ratsutas kantsi poole. Kui see jõudis lähemale, tundis Kaupo kaks esimest. Need olid Lembitu ja Jämin Karhu. Wiimane oli tulnud oma meestega üle lahe appi Lembitule. — Ei olnud nende meeste meeles seekord sõda, waid rahu — seda nägi Kaupo kohe.

„Saatke pealikud sisse, tulen kohe," ütles Kaupo sulastele ja läks riietuma.

Kui Lembitu ja Jämin Karhu astusid Kaupo walitsusruumi, seisis seal juba Alberdi munk ootamas. Terwitati. Munk tundis kohe, et ta ka siin on kutsutud paganaid ristiusku pöörma. Siin seisid ta ees kuulus Lembitu ja kohutaw Jämin Karhu. Miks ei peaks ta tarwitama nende wastu oma sõnamõõka!

„Maailma peab wabastama rahutustest, et ta wõiks leida tee oma hinge juure," seletas munk. „Kuningate kuningas, isandate isand on asetanud paawsti Peetruse järile ja Rooma kiriku ülemaks preestriks, walitsema rahwaid ja kuningaid. Ülemaailmses paawsti riigis juhib rahwaid püha isa, Kristuse asemik, Jumala tahtmise teadja ja tundja, kelle sõna peawad kuulma kõik ilmalikud würstid. Maailma tuleb igawene rahu, õiglus ja wagadus. Teie walitsusalusest maast paawst teeb püha Neitsi Maarja maa — — —"

„Ma ei salga, et teil on imeline mõte," wastas Lembitu. „Kõigil rahwastel üks jumal, keda teenitakse wabalt, otsegu päike on üks ja ühine kõigile, nagu taewawõlw, mis kummub ühtlaselt kõigi üle. See on imeline mõte. See on kui kumisew hääl kaugelt ja kõrgelt, nagu karjatõrwe hääl kõrgelt mäelt. Kuid te pole rahul ainult sellega, et räägite oma jumalast. Ma kardan, et teist ei saada meil nüüd enam õieti aru."

„Muidugi jutlustame rahwale lihtsamalt kui olid mu sõnad nüüdsama — — —"

„Küllap on Eestis, Hämes ja Karjalas neid, kes weel ei tea, et kui ütlete: olete me welled ja õed, et see tähendab sama kui ütleksite: andke meile oma lehmad ja härjad, wõi me wõtame need, põletame teie majad ja wiljawäljad. Ja kui te ütlete: lubage meil jutlustada, siis see tähendab sama, kui ütleksite: andke meile oma põllud, wõi me wõtame need ja ajame teid metsa. Kui teie ütlete: pöörduge Jeesuse usku, siis see tähendab: hakake meie orjadeks, wõi me tapame mehed ja häbistame naised. Waat' — mina kardan, et meie maal on weel palju neid, kes ei saa aru sinu kõnest, nii õieti aru, nagu saame seda meie, kes me oleme näinud piiskop Bertholdi ja piiskop Alberdi sõnu ja tegusid. Kui teie jumal on teie eneste sarnane, siis tuleb maailm selle jumala küüsist päästa. Miks ta tükib siia? Meie hingede pärast? — Härja nahk näib olewat talle tähtsam kui inimese hing. Teie tulete päästma meie hingi, kuid tapate meie kehad."

Mida enam too nahkkübarane walge mees oli kõnelnud, seda tulisemaks läksid sõnad ta suus. Munk oli astunud juba mõned sammud ukse poole, kuid wiiwitas minekuga siiski. Ta ind oli jahtunud ja selle asemele oli tulnud külm rahu, kui ta uuesti alustas:

„Teie wastu käib sõda sellepärast, et olete paganad ja rikute ristitute rahu."

Lembitu mõtles silmapilgu ja wastas siis:

„Saarlaste sõjahuisud on tihti sõjateil. Kuid need ei too kümnendikkugi tagasi sellest, mis meilt on wõetud."

Ja siis astus ta otsustawalt munga juure:

„Minge ja tehke oma ukseesine enne puhtaks. Mina püüan teha kõik, et me hõimud ei wõta teilt naha raasukestki. Kas olete elanud meie maal ühtki päewa, kui ei ole sõda ja rüüstamist? Ütle oma paawstile, et ta saadaks siia küünetäie wõrdki õiglust ja sõrmeotsatäie wagadust, üheainsa ristitu, kes ei rüüsta, üheainsa mehe, kes ütleks oma sõjasulastele: ärge tapke, ärge põletage, ärge wägistage. Ütle talle, et ta ei saadaks siia jutlustama, waid ainult kübemekese rahu. — Ma arwan, et teie jumal on parem kui teie ise, küllap me tema endaga tuleksime toime, kui tal ainult ei oleks nõnda kõlwatumaid kummardajaid."

„Olgu," sõnas munk, „ma ei taha sinuga kõnelda enam. Raputan siinse tolmu oma jalgadelt."

„Kuid ära raputa meelest, mis ma sulle olen öelnud."

„Ei, kui würst-piiskop tuleb tagasi, mõistab ta kohut teie üle."

„Jah, ta on saksade maal jutlustamas sõda meie wastu, samal ajal, kui sina siin pajatad: olete meie wennad ja õed!"

Siis tõstis munk käed ja needis:

„Anathema, maranatha!"

„Rahu sulle minnes, surm tagasi tulles!"

Nüüd wõtsid wõõrad kõrwadeni ulatuwad nahkkübarad peast ja istusid ootama. Hetk hiljem tuli Kaupo, mõõgawenna riietuses, mõõk wööl.

„Tere, Kaupo!"

„Tere terwitajale!"

Ja kui nad olid joonud sulase poolt ulatatud mõdukannust terwisjooma, wõttis Lembitu sõna:

„Tulen oma maa ja rahwa nimel. Kui i tusin saksade käes riiwi taga, oli mul unetuil ö ja päewil aega mõelda oma rahwaste saatuse üle

Kaupo waatas Lembitule otsa, nagu oleks tah nud öelda: kas alles nüüd? Kuid kuuldawasti lausus:

„Ja mis on sul nüüd mõttes?"

„Mina mõtlesin nõnda, et kas mitte tuhande weri ei oleks jäänud walamata, naised naermata maakunnad rüüstamata, kui meie, sina, Kaupo, mina, oleksime olnud üksmeeles selles, mis on kas lik meie rahwastele. Kui jõudsin eile Koiwale nägin seal oma mehi, oma tuhandet mõõka, nende seas ka mehi Ugandist. Kas tead, mida n rääkisid? Ugandis olewat juba pikad ajad elat alatises surmasuus. Naised ja lapsed ja raug on paos metsades, koobastes ja pelgupaikades. nawu on saksad ja lätid teinud sinna üheksa rüü retke. Talibaldi pojad on põletanud tulel kõik el walt. Ugandi on nüüd tühi maa, surnud ma Kui olin kuulnud seda kõike Ugandi meestelt, kä kisin puhuda sõjasarwe — tulekuks siia. Ma pid tulema. Ei wõi minna koju tagasi ilma selgusetа

„Nõnda. Ja mille kohta nõuad ja siis selgust

„Selle kohta — kellele peab kuuluma m hõimude Raikülas taotud ühine kuningamõõk."

„See anti sulle." Ja Kaupo häälest kuuld mõrudust.

Siis tõusis Lembitu ja tõmbas mõõga tup

„Siin see on. Kui raske ja kui armas! wägew, kui wahe, ja missugust meest, kui su mehisust nõudew! Hüwa. Panen selle siia lau ja peame nõu."

Kuid samal ajal hakkasid Riia kellad jälle guma. Lembitu kuulatas ja küsis:

„Miks see wask kumiseb?"

„Teine salk Sakala mehi tõmmatakse R müüride ees wõllasse," seletas Kaupo waikselt.

„Kas on see tõsi?"

Kaupo noogutas.

„Taara awita. See kumin sööb mu kõrw

Ning hetk hiljem Lembitu müristas Jä Karhule:

„Ütle Meemole: sada meest sadulasse, to nad mehed ära. Teised olgu walmis taplus Mine!"

Jämin Karhu läks, andis käsu ja oli wa tagasi.

(Järgneb.)

Wabariigi 15. aastapäewa

puhul 24. weebruaril ilmub „Päewaleht" wärwitrükis.

Kuulutusi 24. weebr. numbrisse wõetakse wastu täna kuni kella 12 päewal ja järgmisesse numbrisse täna kuni kella 5 p. l.

Leedu saadik Dailide esitas wolitused.

Leedu ja Eesti ühtlased huwid.

Leedu saadiku wolituste esitamiselt. Wasakult paremale, esireas: Leedu sõjawäeline ataschee kol. B. Jakutis, saadik B. Dailide, riigiwanem K. Päts, wälisminister A. Rei, Leedu saatkonna 1. sekr. K. Schumaukas.

Eile kell 12 esitas riigiwanem K. Pätsule wolitused uus Leedu saadik Eestis Bronius Dailide. Wolituste üleandmine toimus tawalise tseremooniaga: saadiku autot saatis Leedu saatkonnast (Toompeal, Kohtu tän.) ratsaeskort marsruudil — Kaarli tän. ja Kaarli puiestee, Wabaduse-plats, Harju tän., Wiru tän., Narwa mnt. Kadrioru lossi ees wõttis saadik wastu aukompanii paraadi, mille esitas komandant kol. Raudwere.

Wolituste üleandmise juures wiibisid ka wälisminister A. Rei, protokolliülem A. Haman, Leedu sõjawäeline ataschee kol. B. Jakutis ja saatk. 1. sekretär K. Schumauskas.

Wolituste esitamisel uus Leedu saadik pööris riigiwanema poole kõnega, milles andis edasi Leedu presidendi otsekoheseimad soowid Eesti heakäekäiguks ja riigiwanema õnneks. Edasi märkis saadik Leedu suurt huwi ja sügawat sümpaatiat Eesti kultuurilise ja majandusliku huwi wastu, samuti Leedu alatist soowi sõprussidemete arendamiseks

Riigiwanem oma wastuses ütles naaberriigi uuele saadikule südamliku tervitulemast ja tänas Leedu presidendi heade soowide eest Eestile ja riigiwanemale, ühtlasi andes edasi oma parimad soowid Leedu ja ta kõrge juhi kestwaks õnneks. Edasi tuletas riigiwanem meele Eesti ja Leedu ühiseid ajaloolisi tingimusi ning ülesandeid ja selle tagajärjel endastmõistetawat wastastikust lugupidamist. — „Eesti ja Leedu rahwaste ühiseks püüdeks on kindlustada oma kodule rahulikku arengut usaldawas koostöös kõigi rahwastega. See koostöö on seda edukam, mida rohkem ühtlaste eluliste huwidega rahwad üksteist tundma ja hindama õpiwad. Eestit Leeduga ühendaw ajalooline sõprus loob soodsa pinna kultuurilise ja majandusliku läbikäimise ühendamiseks mõlemate wahel ja ma terwitan rõõmuga teie kawatsust kõike oma jõudu rakendada sellele tööle," ütles riigiwanem.

Tagasi Kadriorust Leedu saatkonda sõitis saadik samuti eskordi saatel, seekord aga marsruudil: Narwa maantee, Estonia puiestee, Wabaduspuiestee, Kaewu tän., Kaarli tän., Toompea.

Rahwahääletus 10., 11. ja 12. juunil.

Riigikogu eelnõu jõuab enne wabadussõjalaste oma rahwa ette.

Kiires korras wõttis riigikogu teisipäewa õhtul wastu riigikogu walimise, rahwahääletamise ja rahwaalgatamise seaduse muutmise, millega kaotatakse sunduslik osawõtt rahwahääletusest põhiseaduse muutmise puhul. Eile juba astus kokku riigikogu juhatus, et määrata kindlaks rahwahääletuse tähtpäewad. Kuna wastaw seadus nõuab, et wähemalt kolm kuud enne hääletamise esimest päewa peab rahwal olema wõimalus tutwuda eelnõuga, siis määrati hääletamise tähtpäewadeks 10., 11. ja 12. juuni (laupäew, pühapäew ja esmaspäew). Kui wõtta arwesse, et põhiseaduse muutmise eelnõu juba laupäewal saadetakse laiali üle maa wäljapanemiseks tutwumiseks omawalitsuse asutustes, siis jääb rahwahääletuseni aega üle kolme kuu. Teisi tähtaegu, tähendab päewi enne 10. juulit, oli raske walida, sest 4., 5. ja 6. juuni on suwistepühad, nädala keskel aga hääletamist ette wõtta oleks nagu ebasoodus.

Kõike arwesse wõttes peab märkima, et riigikogu eelnõu jõuab rahwahääletusele enne wabadussõjalaste liidu oma. Liit peab esitama kogutud allkirjad riigikogu juhatusele alles 28. weebruaril. Kui neid allkirju on 25 tuhat, nagu nõuab seadus, siis kulub nende kontrollimiseks wähemalt 10. päewa. Kuid mõned liidu tegelased teawad kõnelda, et allkirju on koos juba 35.000, kuid seda arwu hoitakse saladuses, et siis esinemine oleks effektsem. Kui nii, siis läheb selle hulga allkirjade kontrollimiseks weel rohkemgi aega.

Soomega saawutati kokkulepe.

Clearinglepingule allakirjutamine sünnib tulewal nädalal. — Wanade arwete õiendamine jäi lepingust wälja.

Clearing-lepingu läbirääkimised Eesti-Soome wahel lõppesid teisipäewa õhtul kokkuleppega, mille allakirjutamine sünnib arwatawasti tulewal nädalal. Soome panga dir. Grostén lahkus eile hommikul Tallinnast, wiies kaasa kokkuleppe teksti. See kuulub kinnitamisele kummagi maa walitsuse ja keskpanga poolt.

Soomlaste soowi kohaselt clearing-leping sõlmitakse walitsuste wahel. Kokkulepe saawutati wastastikuste järeleandmiste teel. Läbirääkimiste kestes Soome esindajad minister Vuorimaa ja pangadirektor Grostén pidasid Helsingiga telefonilisi kõnelusi, selgitades omawalitsuse ja panga seisukohti. Wiimasest koosolekust teisipäewa õhtul kell pool 9 wälisministeeriumis Eesti poolt wõtsid osa Eesti Panga president J. Jaakson ja wäliskaubanduse osakonna direktor Ed. Wirgo.

Saawutatud kompromiss-kokkulepe ei põhjene, nagu kuuleme, kaubawahetuse wastastikusele tasakaalustamisele. Seda nõuet soomlased üles ei seadnud. Nad toonitasid, et Soome Eestist ka rohkem wõib osta kui ta siia saab müüa, sest Soome wäliskaubandus, tänu finantspoliitilistele põhjustele, on lõppenud läinud aastal 1,2 miljardi Smk. suuruse aktiwiteediga. Soome poolt clearingu alla käiwad kõik kaubad, mida nad meilt on ostnud. Meie poolt tunnustatakse waid nende kaupade suhtes tekkinud kohustusi wastastikusel arwete õiendamisel, mis Eesti Panga waluutakomisjoni poolt aktsepteeritud.

Meie kindel seisukoht clearing-lepingu sõlmimisel on olnud see, et meie kohustused kaubawahetusest ei oleks suuremad kui soomlasil on maksa meile siit ostetud kaupadelt. Kuna soomlased meilt enam ei osta piiritust, samuti puuduwad wäljawaated lihamüügiks madalate hindade tõttu, siis kaubawahetuse elustamist clearingu tagajärjel waewalt on loota. Clearinguga on selleks loodud küll wajalised eeldused, kuid kaubawahetuse elustamine oleneb soomlasist.

Mis puutub wanadesse kohustustesse ja arwetesse, siis nende lahendamine peab sündima keskpankade wahel. Walitsus ennast sellesse asjasse ei sega.

Ülendamisi kaitsewäes

San.-kol. dr. Leesment sai kindraliks.

Wabariigi walitsuse otsusega 21. weebruarist k. a. on kõrgendatud arwates 23. weebr. 1933. a.:

Maa- ja lennuwäes:

Sanitaar kindral-majoriks kaitsewäe terwishoiu walitsuse konsultant Hans Leesment.

Kolonel-leitnandid — kolonelideks:

1. A. Kasekamp — sõjak. ülem; 2. K. Laurits — kaitsew. st. 2. osak. ülem; 3. O. Plaks — kaitsew. st. 4. os. ülem; 4. K. Kool—suurt..insp. abi; 5. P. Bassen-Spiller — ratsar. ülem; 6. A. Sausel — 2. diw. ülem.

Majorid — kolonel-leitnantideks:

1. N. Helk — sõjaringkonnakohu alal. l.; 2. W. Saarsen — 2. üksi. jalaw. pat. ülem; 3. K. Tiirso — warustusw. relwast. ül. k. t.; 4. J. Kajak — kaitsew. st. 3. os. ülem; 5. H. F. Grabby — sw. üh. õppeaj.; 6. J. Tuling — 7. jalawäerüg.; 7. E. Melts — 1. jalawäerüg.; 8. A. Kiwi — 1. jalawäerüg.; 9. A. Laats — tw. st.; 10. O. Kurwits — kw. st.

Kaptenid — majoriteks:

1. A. Uder — 7. jalawäerüg.; 2. A. Stern — kw. st.; 3. M. Haber — kw. st.; 4. W. Post — õhukaitsest; 5. E. Reissar — üksi. lennuwäediw. nr. 3 ülem; 6. H. Wirit — 1. jalawäerüg.; 7. F. Jakobson — sidepat.; 8. K. Tammekand — üksi. lennuwäediw. nr. 2; 9. A. Pärtel — Sakala jalawäepat.; 10. A. Derrik — 4. suurtk. gr.

Terwishoiu ametalal.

San.-majorid — san. kolonel-leitnantideks:

1. G. Michelson — 1. diw. arst; 2. E. Laur — Tall. garn. amb.

Kaitseliidus:

Kolonel-leitnant koloneliks:

1. Jaan Maide — kaitsel. peast. ülem.

Major kolonel-leitnandiks:

1. P. Äsmus — Tartumaa mal. plk.

Merewäes:

Kapten-majorid kapten-leitnantideks:

1. E. Miido — merel. diwisj.; 2. J. Loosberg — merej. st.

Piiriwalwes:

Major kolonel-leitnandiks:

1. J. Paul — piiriw. wal. üldosak. ülem.

Teised wähemad ülendused awaldame homses lehes.

Eesti-Persia sõpruslepingu.

Teisipäewal kell 12 päewal wahetati Moskwas Eesti saatkonnas Eesti saadiku J. Seljamaa ja Persia suursaadiku Khan Pakrewani wahel Eesti-Persia sõpruslepingu ratifitseerimiskirjad, millega leping astus jõusse.

Leping on sõlmitud 3. okt. 1931. a. Moskwas samade esindajate wahel ja näeb ette, et pooled kohustuwad jatkama seniste diplomaatiliste ja konsulaarsidemete jatkamist ning wõimalike tüliküsimuste lahendamist wahekohtu teel.

Uus atentaadikatse president Roosevelti was

Presidendile adresseeritud postipakis oli pomm. — Õnnetus suudeti hoida ära.

Roosevelt oma kaastöölistega asus juba maailmaprobleemide lahendamise

Washington, 22. 2. **Rooseweldi wastu taheti toime panna teine atentaat. Postkontoris leiti pomm postipakist, mis oli adresseeritud tulewasele presidendile. Pomm koosnes mürsutorust, mis oli täidetud püssirohuga.**

New-York, 21. 2. President Roosevelt andis teada, et ta on walinud oma riigisekretäriks (wälisministriks) senaator Hull'i, oma warasekretäriks (rahaministriks) — William H. Woodin'i.

New-York, 21. 2. **Rooseweldil oli täna Prantsuse suursaadiku Paul Claudel'iga läbirääkimine, mis kestis 45 minutit. See on esimene kord, kus tulewane president algas läbirääkimisi Prantsusmaaga.**

Rooseweldi juurest tulles Claudel ütles: „Meie arutasime palju asju. ühe sõnaga — arutasime kõike."

Washington, 22. 2. **Senaator Hull, tulewane riigisekretär, ja William Woodin, tulewane warasekretär, saawad lähemal ajal kokku Prantsuse ja Briti suursaadikutega. Sel kokkusaamisel tulewad arutusele sõjawõlad ja maailma majanduskonwerentsi kokkukutsumise küsimus.**

Nagu hästiinformeeritud ringkondadest k… tahab tublisti kõrwale minna tawalise diplo… tiinist. Ta on suurel mõõdul wabakaubandus… Wõidakse loota, et ta ei jäta midagi tegemat… wahelise kaubanduse elustamiseks rollide üldi… mise kaudu. Diplomaatilised ringkonnad tu… et tema nimetamine wälisekretäriks wõimal… tada head ehu rahwuswahelisele koostööle j… wahelisele kaubandusele.

Ka uus warasekretär William Woodin … üldise alandamise pooldaja.

„Awalikkuse saar"

on pealkirjaks Allan Sullivani romaanile, mis hakkab ilmuma „Päewalehes"

reedel, 24. skp.

Maailmakirjanduses on wähe romaane, mille ainestik ja sündmustiku areng oleks inimlähedaselt nii põnew, kui sellel romaanil:

Hukkub keset määratut ookeani-wetewälja suur luksusaurik. Sealt pääseb sadadest eluga ainult kolm: üks noor, äsjakihlatud paar, toores masinatekütja ja raudu pandud wang. Nad satuwad üksikule Robinsoni-saarele, mille küll ristiwad „Awalikkuse saareks", kuid mis warjab endas suure ja rikka saladuse, nagu selgub palju hiljem. Robinsoni-elu ühendatud kahe noore inimese üksteise-leidmise, teise noore ränga elusaladuse ning saare enese rikkustesaladusega... Siis saatuslik lahkuminek, kibedaid seiklusi ja suurt, kõikekannatawat truudust — ja kuidas lõpuks asi laheneb, seda jutustab haruldaseni põnew Inglise kirjaniku romaan juba reedel ise.

Rukkimonopol kaotatakse.

Terawilja kaitseseaduse arutamine mõjutas rukki-sissew…

Teisipäewasel rahaasjanduse komisjoni koosolekul jatkati läbirääkimisi terawilja monopoli asjus, kusjuures majandusminister A. Jürmann esines komisjoni seletustega rukkikaitse küsimuse arenemise kohta, eestätt seisukohalt, kas rukkikaitse asutamised mõjutasid rukki sissewedu.

Minister seletas: Rukkikaitse küsimust kaaluti 1929. a. saadik 1930. a. märtsikuus esitas tollaegne põllutööminister A. Kerem rukkikaitse kawa liikluwatetollide näol wab. walitsusele. Selle küsimuse arutamine on mõjutanud rukki sissewedu, mida kinnitawad alljärgnewad andmed.

Rukist weeti sisse 6 kuu jooksul 1. jaan. kuni 1. juunini järgmiselt: 1925. a. — 20.702 tonni, 1926. a. — 21.794 tn., 1927. a. — 14.599 tn., 1928. a. — 13.959 tn., 1929. a. — 32.303 tn.

Neil aastail ei olnud weel arutusel rukkikaitse küsimus. Keskmiselt weeti sisse tähendatud aastatel kuni esimese kuu jooksul rukist 20.700 tonni.

1930. a. sama aja jooksul aga weeti sisse 60.000 tonni, seega 40.000 tonni üle eelmiste aastate keskmise. Ainult ühe kuu jooksul, ainult 1930. a. juunis weeti sisse 18.000 tonni. Sissewwetud rukkitagawarad, mis sisse weetud äriliseks otstarbeks, tulid wõtta arwele. Neid wõis kas maksustada wõi arwata edaspidise aja sissewweo arwele.

Tagawarade arwele wõtmise otsustas walitsus 25. juulil 1930. a. ja tagawarad arwestati 1. augustiks 1930. a. Tagawarasid leiti ainult 10.457 tonni. 23. sept. 1930. a. otsustas wab. walitsus maksu… kitagawarade ülejäägid 5 sendiga kilogr., w… wata edaspidise aja sissewweo arwele. Sellel… tagawarade ülejäägid 747 tonni, mis ka arw… alla. **Praegusel kujul tuleb rukkikaitse kaotad… hind jätta siseriigi määrata, nagu see niisug… tudel sünnib. Wastawa seaduse esitab walit…** ajal.

1930. a. rukkitagawarad on juba li… Kuna põllumehed on waielnud rukkiandmise … birääkimist wiljatagawarade realiseerimiseks, … di rääkima wiljatagawarade realiseerimiseks … gajärjel ärid on nõus wõtma 1930. a. ruki… määral — 9 ja 10 senti kg. Nad wõtsid … ka edaspidise riisiko rukki eest. Hoolekande p… nud umbes 1000 tonni 7 snt. kg. Küsitaw … matoiduks rukist üldse müüa saab, seit 193… tagawarad on juba realiseeritud. 1931. … rukki realiseerimine ei wõiks minna wäga … see rukis on odawam 1930. a. rukkist. 15. … on rukki omahind 15,8 snt. kg ja seda on … tonni. See on kõik riigi ladudes, kus hoidm… kallis. Selle realiseerimisega pole mõtet … et rukki hinda mitte liig alla lüüa selleks aj… lumees käesolewa aasta rukist realiseerim… Edaspidine rukki hind oleneb suurel määral… test eneseest, nimelt kuidas nad rukki pakku… wad reguleerida. Ministri seletusele järgne… kimised, mis kestsid ka kolmapäewal.

Õpetaja ja sõbra mälestuseks

Anton Jürgensteini ei ole enam. On kokku warisenud jälle üks tüsedamaid ja toekamaid tammi Eesti wanas ajakirjanduse hiies. Wana kaader on kaotanud jälle ühe oma paremaid mehi.

Anton Jürgensteiniga on Eesti kaotanud oma iseloomukamaid mehi, on kaotanud jäädawalt ajakirjaniku, kelle elujuured ulatusid sügawamalt, kui kellelgi teisel rahwa hingesse ja omapärasse.

Anton Jürgensteiniga on hauda läinud Eesti rahwapärasem ajakirjanik, sügawa klassikalise haridusega inimene, suur rahwamees.

Kuid Anton Jürgensteiniga ei ole meist lahkunud mitte ainult suur ajakirjanik, waid inimene, kelle huwid küündisid igasse inimliku tegewuse walda, kes wõis igast asjast ja küsimusest kinni haarata ühe ja samasuguse innuga. Ta ei saanud ühtki kohustust wõtta sundusena, waid nägi igas tegewuses mõnusat ajawiidet. Oli see siis toimetuse laua taga juhtkirja kirjutamine, raske poleemika wedamine poliitiliste wastastega, isikliku majapidamise küsimuste lahendamine, metsas küttimine, järwel kalastamine wõi kohwikus malepartii löömine.

Anton Jürgensteinil oli see jumalik and, igast raskusest ja kõige pahemast olukorrast üle pääseda ja wälja rabeleda südamliku, kõiki wõitwa huumori ning ilusa anekdoodi abil.

Jah, anekdoot ja nali. See ei lahkunud Jürgensteinist ka kõige raskemail haiguse päewil.

Nii mõnigi kord toimetuses kõige kibedamal töö ajal, kus kõik rassisid ja wana Jürgensteingi oma toas „mõõtis" artiklit, jättis töö poolel sõnal pooleli, tuli sulg peos muhelew näol teiste juure ja siis teadsid, et nüüd jäll tuleb midagi. Ja tuligi, mõni hea anekdoot, nali wõi pisiseiklus mõnest endise aja tegelasest, wõi sündmusest, nii et kogu toimetus rõkkas naerust. Ta oli Jürgensteinile artikli kirjutuse mõttekäigul meele tulnud ega läbenud kuidagi jääda enese teada. Solidariteedi tunne oli wanal nii tugew, et pidi oma nooremate sõpradega jagama ka head nalja. Pärast muidugi selgus, et nali wõi anekdoot oli kuidagi põimitud ka kirjutusse ja selle abil wastasele nõnda „mõõdetud", et jäädi enamasti wait. Aga ei pahandatud. Sest wanal Jürgensteinil oli see õnnelik omadus ja and, öelda kõige kibedamat tõtt ja wäga walusasti, kuid ei keegi ei tunnud end selle juures kunagi haawatuna. Kurjaks wahel mindi, aga mitte tigedaks. Nendega aga, kes tema wastu oma kirjutustes nolklikult ülbeks läksid, wana Jürgenstein ei pidanud wääriliseks waieldagi, ehk kui reageeris, siis ühe wõi kahe lausega, ja sellest aitas, et panna poisse punastama.

Noorema ajakirjandusliku pere käitumine jäi talle sagedasti arusaamatuks ja mõistatuseks. Ta ise oli ju pärit tollest ajajärgust, kus ajakirjanik pidi õppima kõike ütlema, aga nõnda, et iga lugeja pidi aru saama, ja kas wõi ridade wahelt tõe kergesti kätte leidma, kuid tsensor ja kohtuwõim ei tohtinud ligi pääseda mingi abinõuga. Seda warjatult rääkimise kunsti, mis tänapäew juba kadumas, tundis wana Jürgenstein põhjalikult. Sellest ka kõikide wastaste leplikkus temaga. Seda kunsti katsus jõudu mööda õpetada ka oma noorematelegi kaastöölistelegi, kuid wähesed suutsid tajuda selle saladusi.

Ei olnud Anton Jürgenstein iial töö ori, kuigi wõis tööd teha palju. Kui toimetuse laua ääres igawaks läks, wõttis mõne sõbra kaasa ja jalutas rahulikult Werneri kohwikusse malet mängima. Oli hea wastane wõi huwitaw mäng, wõis sinna jääda õhtuni. Söömata, nagu tol ilusal jõulu laupäewal, kus saanud hommikul pererahwalt käsu, tuua turult seapea, aga toimetusest läbi minnes nüüd ju ammu kadunud Paulmeistri saatel astus Werneri juure, et mängida üks partii malet, üks ainus partii. Seapea ajalehepaberis lebas kõrwal pingil. Jürgenstein kaotas partii. Seda ta ei tohtinud jätta. Järgnes teine, siis kolmas ja nõnda edasi, kuni õnnis jõuluõhtu oligi käes. Seapea lebas ikka weel pingil, ära sulanud ja sõbrad olid teisel nina paberist wälja uuristanud. Aga Jürgenstein mängis edasi, kuni wana Werner ise tuli mängu lõpetama. Siis kahmas Jürgenstein seapea kaenlasse ja kodu poole, ise tasast kurja wandudes. Aga kohe jälle muhelema, et küll nad nüüd seal kodus seapea ootel palju wett on ära keetnud.

Anton Jürgenstein oli hea malemängija. Aga temo juures oli sagedasti mängides huwitawam kui mäng ise, see jutt, mida aeti mängu juures. Aumehelik wastane, kes iial kauamõtlejat, wigutegijat wõi kaotajat ei tahtnud pahandada wõi alahinnata. Sai küll kurjaks, kui teine käigu tagasi wõttis. Aga kui ise wõttis, siis põhjendas seda nii hästi ja omawiisi naiiwilt, et jätsidki talle õiguse. Maletaja and awaldus tas ajakirjanduse poleemikas, kus tal pole olnud wastast, ja kus ta otse meisterlikult mõistis sundida wastast ise ennast paljastama, et siis anda „schah ja matt".

Anton Jürgenstein ei mängi enam malet, ei mänginud ammu enam. Nagu ta juba ammu ei saanud kirjutada. Ei kalasta, ei küti metsist maistes järwedes ja metsades. Tal on nüüd uued, paremad jahimaad ja kalastuspaigad. Uued sõbrad. Ei. Mitte uued, waid wanad, need, kes juba ammu enne teda sinna üle kolinud. Nendega ta õngitseb, kütib ja mängib wististi ka malet. Räägib neile juttu ja nalju, aga uuemaid, kõige wärskemaid, mida sai kaasa wiia. Wististi lisab küll huumorile natuke sarkasmi juure, sest ilma selleta uue aja naljad ei olegi enam naljad ja uut aega mõistis wana Jürgenstein paremini kui mõni noorem. Seal, kus Jürgenstein praegu wiibib, saab kindlasti kokku ka wanade klassikutega, nendega, keda ta üle kõige austas ja hästi tundis. Ka neil ei ole wististi oma uue kaaslase wastu midagi. **Mõistja mõistab mõistjat.**

L. K.

Jaapanlased wallutasid Peipiao ja Nanlin…

Rahwasteliit ei kiirusta 19-komitee resolutsiooni wastu…sega.

Tschingtschou, 21. 2. **Jaapani wäed wallutasid Peipiao linna Jeholi prowintsis. Enne seda nad olid wallutanud Nanlingi. Jaapanlaste lennukid pommitasid Hiina partisanide koondus-laagrit Kailu lähedal.**

*

Genf, 21. 2. Rahwasteliidu erakorraline täiskogu tuli täna õhtupoolikul kokku. Esimees Hymans (Belgia wälisminister) andis ülewaate 19-liikmelise komisjoni tegewusest. Ta seletas muuseas: Komisjoni liikmed olid wiimaks sunnitud sügawa kahetsusega konstateerima, et nad on oma poolt ära katsunud kõik wõimalused Kauge Ida konflikti rahuliseks lahenduseks. Katsed kokkuleppe saawutamiseks Jaapani ja Hiina wahel ei ole seega endastmõistetawalt weel mitte katkenud … katkeda, niikaua kui 19-liikmelise komisjo… ei ole täiskogu poolt wastu wõetud. Pr… minul julgust pöörduda tülitsewate poolt… üleskutsega, seit on tarwis, esiteks, et … teeks üksmeelselt uue ettepaneku, ja teise… wasteliidule antaks kindlustus selle koh… kord Kauges Idas ei lähe terawamaks … takse waenulisest tegewusest. Rahwast… ses asjas oma sammudega liiga rutata … sustele tuleb aega anda põhjalikult tutw… melise komisjoni aruandega, mis aw… möödunud reedel. Seepärast panen e… täiskogu järgmine koosolek tulewaks re… Hymans'i ettepanek wõeti ühel hä…

Maawalitsuste ajutiste reformi kawa liik…

Kohtu- ja siseministrile esitati wastaw eelnõu.

Teisipäewal, 21. weebruaril, k. a. käis Eesti Maaomawalitsuste Liidu delegatsioon koosseisus Wiljandi maawal. esimees H. Lauri, Harju maawal. esimees P. Männik ja liidu peasekretär F. Wellner riigiwanema ja kohtu- ja siseministri juures ning esitas liidu poolt wäljatöötatud seaduste eelnõud, mis puudutawad maawalitsuste ümberkorraldamise küsimust.

Wäljatöötatud kawad ei taotle lõpliku reformi läbiwiimist, waid ainult ajutist ümberkorraldamist maawalitsuste organisatsioonis. Selle ümberkorralduse juures on wäljutud põhimõtetest, et järjest süwenewa majandusliku depressiooni tagajärjel tuleb kõigepealt katsuda teostada kokkuhoidu omawalitsustes ka administratsiooni kuludes, mispärast maawalitsuste liikmete arwu wähendamine on nähtud ette kolmele, mis annaks üleriiklikult 14 maawalitsuse liikme koha kaotamise. Samuti taotlewad kokkuhoidu kawas ettewõetud muudatused rewisjonikomisjoni ja maawolikogu organisatsioonis.

Teiseks põhimõtteks on eelnõus läbiwiidud seisukoht, et töö otstarbekohasuse ja edukuse huwides on wajaline suurema wõimu koondamine maakonnawalitsuste juhi — maawanema — kätte. See on wajaline ja otstarbekohane, kuna praeguse maawalitsuse esimehe tähtsus teiste liikmete hulgas seisab ainult … koosolekute juhatamises.

Kolmandaks taotleb eelnõu maakonna… töö ja korralduse ühtlustamist ja ratsionali… maakonnaomawalitsuste üksikute osakondad… rimist maawalitsuse kui terwikuga.

Teiseks esitati liidu poolt omawal… järelewalwe muutmise seaduse kawa, mis … maawolikogu otsused, samuti ka maawalit… wõib järelewalwe asutus panna seisma, kui… wad seaduswastasusi. Omawalitsus wõib … pandud otsuse peale ise siis kaewata admin… korras, kuna praeguse korra järgi järelewa… tühise asja pärast peab kohtu minema.

Kolmandaks esitati maawolikogude w… muutmise seaduse kawa, kus analoogiliselt … limisseadusele on ette nähtud ka maawol… miste puhul kautsjoni sissemaksmine. Riik… lakse kawas ka nimekirjade arwu piiramis…

Maawalitsuste reformi küsimus ja k… esitatud kawad tulewad arutusele riigiwa… järgi juba lähemal wabariigi walitsuse li… dustatud komisjoni koosolekul.

Reserw-ohwitseride tegewuses.

Kindral Laidoner annetas liidule 500…

Reserw-ohwitseride liidu ajutine … koosolekul 22. weebr. jagas ametkohad j… mees — kolonel Seiman, abiesimees … Jürman, laekahoidja — kol.-leitn. K… — major Palm, sekretäri abi — leitn. …

Liidu ajutiseks asupaigaks on Harju … Kaarli tän. 8, kus anti liidu käsutusse … mete registr. on igal teisipäewal ja reedel … käesolewal nädalal aga neljapäewal sama… wõetakse liikmeks kõiki reserwohwitsere, e… oset., kw.-ametnikke ja nende asetäitjaid …

Kindral J. Laidoner annetas wa… dule toetuseks 5000 krooni.

Engnestangen maa… meistriks.

Maailmameistriwõistlused kiiruisutam… ti Norras, Trondhiemis, lõppesid norrala… geni wõiduga. Pealtwaatajaid teisel päew… Sadas tihedasti lund, nii et paarkümm… iga paari jooksu järel ametis raja puhast… m tagajärjed: 1. Thuneberg, Soome, 2.2… rud, Norra, 2.24,3, 3. Engnestangen, N… 4. Ballangrud, Norra, 2.25,1, 5. E… 2.25,2, 6. Taylor, Ameerika, 2.25,8. … wõitis üllatusena Schröder, Ameerika, … Staksrud, 17.56,7, 3. Heyden, Hollandi… Engnestangen 18.06,9, 5. Ballangrud …

Kokku wõttes kujunesid tagajärjed n… parima kohta järgmisteks: 1. Engnest… 198,872 p.; 2. Staksrud, Norra, 199,5… grud, Norra, 200,277; 4. Schröder, Ame… 5. Taylor, Ameerika, 202,020; 6. Thu… 202,610; 7. Mjelde, Norra, 203,288; … Norra, 205,250; 9. Carlsen, Norra, … Heyden, Hollandi, 205,968 p.

Päewa hiilgawamaks saawutuseks … berg Schröderi 10.000 meetrit. Schröder … lase arwamisel Dawosis lüüa seniseid 500… maailmarekordid.

Loodetaw ilm

neljapäewal, 23. weebruari…

Kuni keskmise kiirusega idakaart… **malt jaolt pilwes, kohati kerget lund … müüb.**

NIVEA-KREEM

kaitseb teie nahka

külma, tormi ja lume halwawa mõju eest Enne kui wälja lähete, hõõruge nägu ja käed sisse NIVEA-KREEMIGA. Tehke seda aga ka igal õhtul enne magamaminemist. NIVEA-KREEM muudab teie naha külmale ilmale ja karmile tuulele wastupidawaks, nahk jääb külmast hoolimata pehmeks ja meeldiwaks.

NIVEA-KREEM imbub täieliselt nahasse ega jäta mingisugust läiget NIVEA-KREEMI eriline mõjuwus oleneb temas leiduwast Euceriidist, mida ei sisalda ükski teine kreem

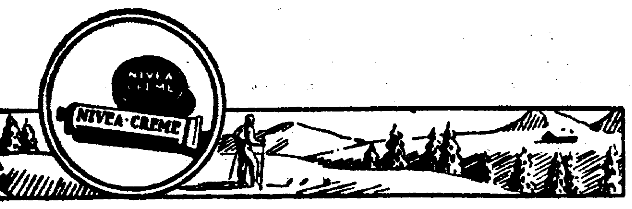

Hinnad: wäike karp 30 s. suur karp 60 s.
wäike tuub 60 s. suur tuub 80 s.

P. BEIERSDORF & CO A-G. HAMBURG 30.

Esindus: WERNER MEHKS, Tallinn, Wene 19. Telefon 455-38.

Valmistatud Eesti jaoks A.-s. EPHAGI laboratooriumis Tallinnas.

Rahwahääletusest osawõtt ei ole sunduslik.

Riigikogu wõttis wastu muudatuse seaduse. — Wabadusristi kawaleride soodustamise seadus pannakse maksma.

Kolm riigikogu koosolekut teisipäewal, 21. weebr.

Riigikogu juhatus ei saanud seni asuda rahwahääletamise korraldustöödele, kuigi põhiseaduse muutmise eelnõu kohta käiwa esitise wastuwõtmisest möödunud nädalapäewad. Enne tuli riigikogul otsustada, kas jääb maksma sunduslik osawõtt rahwahääletusest wõi mitte. Põhiseaduse komisjon otsustas möödunud nädala lõpul sunduslikkuse põhimõtte kaotada ja wõttis selles mõttes wastu riigikogu walimise, rahwahääletamise ja rahwaalgatamise seaduse muutmise seaduse. Asjakäigu kiiruseks peeti teisipäewal kolm riigikogu koosolekut ja wõeti eelnimetatud seadus wastu lõplikul kujul.

Sotsialistid olid sunduslikkuse põhimõtte kaotamise wastu. Ilmselt kardawad nad, et kui sundus kaotatakse, siis ei ilmu küllaldaselt nende mõtteosalisi hääletamiskastide juure. Teiselt poolt aga toonitati, et kui keegi ei taha kasutada oma kodanikuõigusi, siis ei ole põhjust teda selleks ka sundida, sest igasugune sundus on wastumeelt.

*

Esimesel koosolekul, mis algab kell 5,13, kinnitatakse kolme seaduse lõplik redaktsioon: 1) linnade maade kohta käiwate rendilepingute pikendamise seadus; 2) tariifinõukogu seaduse muutmise seadus ja 3) riigikogu kantselei koosseisu muutmise ja täiendamise seadus.

Riigikogu walimise, rahwahääletamise ja rahwaalgatamise seaduse muutmise seadus.

Põhiseaduse komisjoni aruandja T. Kalbus tutwustab tehtud muudatusi.

§ 29-sse on mahutatud lõige, et kui rahwa poolt kas põhiseaduse muutmise eelnõu wõi harilik seaduseelnõu wõetakse wastu, siis ei wõi aasta jooksul samas küsimuses olla teist rahwahääletamist. Sellest muudatusest peab saama aru ses mõttes, et kui rahwas lükkab tagasi esimese eelnõu, siis loomulikult wõib warem kui aasta möödumisel samas asjas panna toime uus rahwahääletus.

Mis puutub teistesse paragrahwidesse, siis on jäetud wälja sunduslikkuse põhimõte.

Edasi on põhiseaduse wastuwõtmise juures wajaline, et selle eelnõu poolt hääletaks hääletamisele ilmunud enamus, mille moodustab 35% hääleõiguslike kodanike arwust.

Weidi waidlust protsendi pärast.

R. Penno teatab põllumeeste-kogude ja asunike koonduserühma nimel, et kawatseb 2. lugemisel teha paranduse. Esitatud kwoorum 85% on takistaw põhiseaduse muutmise läbiwiimiseks. Esimese hääletamise järele otsustades on meil hääletajate hulk enam-wähem tasakaalus, s. o. poolt umbes niisama palju kui wastu. Ja kui nüüd tahetaks hääletamisel saada enamust, siis tuleks ajada wälja 75% hääleõiguslikest. Tuleks wõtta 30% — see oleks küllaldaseks tagatiseks, et põhiseaduse muudatus ei lähe läbi juhusliku enamusega.

Sotsialist K. Ast arwab, et hääletamise sundust ei saa tõlgitseda kui mingit kodanike õigusi riiwawat sundnormi, waid sellega tuletatakse kodanikule meele, et tema, kui tahab kasutada kõiki neid hüwesid, mida ühiskond ja riiklik kord pakuwad, peab selle korra loomisel ja arendamisel tegema kaasa.

Muidugi on teataval määral ebamugaw, kui tagantjärele kodanikelt nõutakse sisse trahwisid, mille juures tuleb ette ebasoowitawaid nähteid, kuid sunduslikkuse kord on maksew ainult põhiseaduse muutmise juhtudel ja ega põhiseadust muudeta iga aasta wõi üle aasta.

Minnes wälja seisukohast, et põhiseaduse muutmise juhud on wäga harwad, tuleb selle ebamugawusega, mis sunduslikkuse tegelik teostamine toob kaasa, leppida. Seepärast pooldab kõneleja sunduslikkuse põhimõtet.

Põhiseaduse muutmist ei tohi teha liig kergeks. Eelnõus, mis pannakse rahwahääletusele, nõutakse riigikogult põhiseaduse muutmise juhtudel esmakordselt 2/3 enamust ja teiskordselt — seadusliku koosseisu enamust. Siin nõuame wäga tugewat garantiid, kuidas wõiksime talitada teisiti, kui astume kodanike ette! Kes algatawad, on aktiiwsed, mobiliseeriwad oma poolehoidjad ja kui nõutakse 30% poolehoidjaid seks, et eelnõu oleks rahwahääletusel wõetud wastu, siis luuakse hädaohtlik seisukord — ei ole mingit garantiid, et põhiseadus seisaks kui wankumata juhtnöör.

Õigem on, kui määratakse kindlaks hääletamisest osawõtjate kwoorum, ja see peaks olema 2/3 hääleõiguslike arwust, kusjuures eelnõu tunnistatakse wastuwõetuks, kui poolt on enamus.

Protsent ei ole juhuslik.

Aruandja T. Kalbus märgib, et protsent põhiseaduse läbiwiimiseks ei ole sattunud eelnõusse juhuslikult. On öeldud, et põhiseaduse muudatus wõetakse wastu, kui hääletamisele ilmunud kodanike enamus on selle poolt. See enamus peab olema wähemalt 85% kõigist hääleõiguslike kodanike arwust. Meil on umbes 765.000 hääleõiguslikku kodanikku, sellest 85% teeb wälja 267.000 häält. Kui aga wõtta 30%, siis oleks umbes 230.000 häält. K. Ast tegi ettepaneku, mida ka pärast tema asemele walitud uus komisjoni liige härra Oinas toetas, nimelt, et rahwahääletamisest peab wõtma osa wähemalt 2/3 hääleõiguslikest kodanikest ja eelnõu poolt peab olema hääletamisest osawõtjate enamus, siis loetakse wastuwõetuks. 2/3 on umbes 510.000 ja kui enamus on selle poolt, siis teeb see wälja 255.000 + 1. Seega tulemus 35% protsendi juures on suurem kui selle ettepaneku juures, mille Ast põhiseaduse komisjonis tegi.

Eelnõu wõetakse 1. lugemisel wastu.

Rida wäiksemaid eelnõusid.

Esimesel koosolekul wõetakse waidluseta wastu: 1) wabariigi walitsuse ja ministeeriumide korraldamise seadus, mis majandusministeeriumis uuesti seab jalule iseseiswad kaubanduse ja tööstuse osakonnad ja 2) postijaamade seaduse §§ 4, 8, 9 ja 10 muutmise seadus, mis annab kohtu- ja siseministeeriumile õiguse oma äranägemise järele öelda üles postijaamade rendilepingud sel puhul, kui maawalitsused seks ise ei tee algatust.

Teisel lugemisel wõetakse sõnagi lausumata wastu wabadusristi kawaleridele soodustuse andmise seadus esitatud kujul.

Seejärgi lõpetatakse koosolek kell 6,05 ja 15 minuti pärast peetakse

teine koosolek.

Kolmandal lugemisel wõetakse wastu lõplikul kujul wabadusristi kawaleride soodustuse andmise seadus.

Pikemad rääkimised tekiwad jällegi

riigikogu walimise, rahwahääletamise ja rahwaalgatamise seaduse ümber.

Sotsialist A. Mekkart teeb ettepaneku, et ka siis ei wõi ühe aasta jooksul panna toime teist rahwahääletust, kui rahwas eelnõu lükkab tagasi.

Põhjendab sellega, et kui rahwa enamus öelnud, et ta ei taha küsimust otsustada positiiwselt, siis seda rahwa tahet tuleb ka austada.

Aruandja T. Kalbus: Seda küsimust kaaluti ka komisjonis ja otsustati eitawalt järgmisel põhjusel. Kui rahwas on teatud eelnõu lükanud tagasi, siis peaks olema wõimalik ses küsimuses panna toime uus rahwahääletus seepärast, et järgmine ettepanek wõib selle küsimuse korraldada hoopis teisiti. Üht küsimust wõib lahendada mitmel wiisil, ja wõib-olla see lahendamiswiis, mis oli esimeses eelnõus, ei olnud rahwale wastuwõetaw.

A. Mekarti ettepanek lükatakse lahtisel hääletamisel tagasi 29 häälega 28 pooltolemisel. Nõutakse sedelitega hääletamist. Tulemus — 34 poolt, 37 wastu. Seega lükatud tagasi. Ettepanekut toetasid ka wähemusrahwused.

Kenad wõrdlused.

§ 87 juure on parandusettepanek R. Pennolt, wõtta 35% asemele 30%.

Sotsialist A. Oinas arwustab selle e maha. Tema ei teadwat ühtki riiki, kus põ muutmine oleks tehtud nii kergeks, nagu tahet teha meil. Öeldakse, et mujal maailmas on lewi mäng, meil aga mängitakse põhiseadusega jo-jo-d

Nimetab liidu ümber koondunud wabadu moorameesteks. See liikumine praegusel kujul o riigikogu enamusele ses mõttes, et ta saaks wiia põhiseaduse muutmise kawa. Kui see teostunud, takse teissugune waade tollele liikumisele.

Neis riikides, kes rahwaalgatamise korras m põhiseadust, ei ole see nii kergeks tehtud kui me nõutakse sunduslikku hääletamist ja selle juur enamus olema 2/3. Naaberriigis Lätis peab ole luurne enamus hääleõiguslikest. Saksamaal on line kord.

Wiimane põhiseaduse komisjoni koosolek a masendawat mõju, sest seal ei olnud mingisugusei tiliisi kawatsusi, kuidas muuta, waid peaküsimus o eelnõu wiia läbi kõige lihtsamal kujul ja kõige hõ

Ei ole tarwis lasta alla praegust määra, 85% on isegi wäike. Awaldab kahetsust, et kui eelnõu puhul tahetakse panna maksma 30% m kui sotsialistid peaksid tulema oma eelnõuga, maksma wahest 50% määr.

J. Piiskar: Tulewal aastal tuleme ja me teie presidendi ära.

R. Penno wastab A. Oinale, et wii walesti tõlgitsenud ta esinemist. Seadustega, m me maksma rahwahääletamise kohta, ei tohi teha tuks rahwahääletust.

A. Oinas arwab, et praeguse põhiseaduse seisab wähemalt 51% rahwast. See on põhjali just rahwahääletus näitas, et ei seisa 51%, sest sest wõttis sunduslikus korras osa wähem kui 100

Põhiseaduse muutmist ei wõi teha absolu matuks — see toob kaasa wõimatuid nähteid.

Miks põhjustest, miks põhiseaduse muutmine hääletusel ei läinud läbi, oli ka sundhääletus. ei taha, et neid sunnitakse.

A. Leps (põll.-k.) räägib sunduse wast inimene ei lähe hääletama, siis ei taha ta kasu kodanikuõigust. Seaduse järgi on igal ühel loobuda oma õigustest ja seepärast ei ole ming kwoorumi kruwida kõrgele.

Meil on tarwis põhiseadust muuta riiklik hast, ega peaks weeretatama ette takistusi, mi wõimatuks muutmise.

Küsimus on selge.

A. Anderkopp: Hr. A. Oinas arwas, oma põhiseaduse muutmise korra tahaksime läbi nagu siin ettepanekus tehtud, siis me ainuke riik kus põhiseaduse muutmine nii kerge. Niisugune pea paika. Kui oletame, et meie põhiseaduse ka poolt wõetakse wastu, siis me ei jõuaks nii kaug hiseaduse muutmine on wõimalik ka parlamen Ja kui me hakkame ennast wõrdlema nende rii põhiseaduse muutmine parlamendi kaudu wõim peab üstema, et on mitte üks, waid mitu riiki, ment wõib põhiseadust muuta ainult lihtsa hää sega. Neid riikid on Saksamaal, ja ka Ingli 1928. aastal nii põhjaliku reformi nii eelarwe k majanduselu alal läbi wiinud liht-häälteenam siin üsnna tulla, nagu Inglismaa meile eeskuj olla, ei ole õige.

Kui see küsimus oleks parlamendis ära siis wõiks öelda, et teie otsustate, aga rahw rääkida kaasa. Aga meil on just see otsustami kätte antud. Meie oleme kolm aastat selle küs lal istunud, ja kui see aeg küllaldane ei ole, siis küsimus meie kodumaal selgeks ei saa.

Kui me tahaksime oma uut korda, millega hakkab põhiseadust muutma, wõrrelda nende rii parlamendid kwalifitseeritud enamusega wõiw põhiseadust, siis oleme meie nendest palju kaug nud. Meil on ette nähtud 2/3, ja sellest on ka meie ütleme, et kui 2/3 on poolt, siis meie lähe ette, et walida uus riigikogu, ja siis see alles see muutmine on wastuwõetaw wõi mitte.

A. Oinas: Aga Hispaania...

A. Leps: Ta tuli hiljuti sealt!

A. Anderkopp: Härra Oinas, ega sii tarwitse eeskujuks olla see maa, kus ei tea, m wälja kujuneb, kus riigielu alles stabiliseerum peame põhimõttelikule selgusele jõudma, kas ta hiseaduse muutmine kergeks wõi raskeks teha. teks Prantsusmaa, kus põhiseadus wõeti wa sees oli klausel, et enne teatud aega ei tohi muuta. Aga kas on seal saadud sellest pidada Prantsusmaal tuldi mõne aasta pärast kokku põhiseadus. On olemas weel teisi riike, millisel wõtnud kitsendawad määrused, et põhiseadust l muuta ei wõi, kuid sellest ei ole kinni peetud. riigikogu liikmena põhiseaduse muutmise küsi seisukohalt ja kaitsen seda. Kui teie (sotsialis liige ütleb, et meie jo-jod teeme ja muud mid mul õigus sellele wastu astuda. Meie ei ole tulnud janti tegema.

Uuemaaja teoorias riigiõiguse alal on walimise juures ei ole otsustaw see kodanik, jas seisab, waid aktiiwne kodanik, kes walimi res käib.

Kui wõtta 80%, siis on see kõrge norm. hüüe.) Lätis on teisiti? Täna lugesime, et seda korda muuta, ei ole sellega rahul, ja mi sealt eeskuju.

Kinnitab, et põhiseaduse muutmise kord o ritud uue kawa järgi palju rohkem kui Lääne

A. Oinas polemiseerib O. Anderkopig res tema toonist ikkagi lööb läbi kartus, et to 80%, ei jää tulewikus kindlaks normiks. nii, et kui oma eelnõu on läinud läbi, siis p teiste eest kinni.

Hüüded: Kes seda tahab?

A. Oinas wastab, et niisugusele an teda wiinud senine töö põhiseaduse komisjonis

Aruandja T. Kalbus kaitseb põhiseadu Hr. A. Oinas wäljendas põhiseaduse komisjo põhiseaduse komisjoni tegewus on temale wäg wat mõju awaldanud, ja rääkis halwakspanew duse komisjoni tegewusest. Peab tähendama, Oinas on osa wõtnud ainult ühest wiimasest komisjoni koosolekust. Põhiseaduse komisjo wõime öelda, et komisjon on küsimusi wäga korrektselt arutanud ja talle etteheiteid ei wõi aga ütlen, et härra Oinas wõib riigikogus, pealtkuulajaid üht seisukohta kaitsta ja komi seisukohta. Põhiseaduse komisjonis seletas t mõlemad ettepanekud wastuwõetawad, mis hä

Pärast A. Oina wastust ja aruandja ka kust wõetakse R. Penno ettepanek wastu 40 wastuseismisel.

Eelnõu wõetakse seejärgi 2. lugemisel

Seadused 2. lugemisel.

Teisel lugemisel wõetakse libedasti asunduskapitali 1931./32. a. eelarwe täitm kinnitamise seadus, 2) maiusainetemaksu se mise ja täiendamise seadus ja 3 aadressbür

Koosolek lõpetatakse kell 7.30 õhtul.

Kolmas koosolek

peetakse 10-ne minutilise waheaja järele.

Kolmandal lugemisel wõetakse wastu r limise, rahwahääletamise ja rahwaalgatam muutmise seadus.

A. Mekkart kordab oma ettepanekut, ku tagasi 37 häälega 30 wastu.

§ 37. juures teeb K. Ast ettepaneku juure. Ka waidleb ta aruandja arwutuse

Ettepanek lükatakse tagasi 40 häälega miisel.

Eelnõu lõpphääletamisel antakse poolt wastu 23.

Wõetakse 3. lugemisel wastu ka eelmi 2. lugemisel wastuwõetud eelnõud.

Koosolek lõpetatakse kell 8.11 õhtul.

Põrandaaluste juhi paljastusi

—

W. Teppich-Kasemets.

Eesti piiritaguste traagika: „Kuhu läheme?“

4. Wene wennad tulgu appi!

Eesti komparteis hoobeldakse küll, et üle poole Eesti rahwast on enamlusesõbralik, aga kui omawahel on riigipöördest jutt, siis on kohe selge, et peawad ilmtingimata „Wene wennad“ appi tulema.

Milleks siis seda? Kas ei ole see Marxi õpetuse kuritahtlik wulgariseerimine? Miks ei wõi siis Eesti töörahwas oma jõul riiklikku korda muuta, kui tal olewat suured sümpaatiad kommunistliku diktatuuri poolt? **Miks peab korduma just Gruusia saatus?!** Ja kas hindawad Eesti Kommunistliku keskkomitee mehed siin õieti? Gruusia wälisjõududega wallutamine oli kerge. Üksik, isoleeritud, suurriigi külje all, korraldamatu pealegi. Ei saa teda wõrrelda Balti riikidega. Siin kujuneks see „abiandmine“ sõjaks wõõra sissetungi wastu, nõuaks tuhandeid ohwreid... Kas on see m e i e ideaaliks?

Maareform olewat annud waid hallparunite poegadele ja ohwitserkonnale mõisaid — nii kõneldi Wenes meile. Mõisatöölised, sõdurid, wäikemaapidajad ei olewat saanud midagi. Kas saame niisuguse walega hulkade poolehoidu wõita? Iga päkapikupoisigi teab, palju nende wallas ja külas uusi talundeid mõisatöölistele, sõduritele on antud. Talumajapidamised olewat pankrotis — Eesti Kommunistlik Partei nõuab kõigi wõlgade annulleerimist, maksude mittemaksmist. Ilusad, kõlawad sõnad! Aga millise innuga Wenes kõiksugu seemnewõlga, põllumajanduslikku maksu, kinnitusmaksu j. m. sisse kasseeritakse, seda ei tohi puudutada — siin. — Seda ja kolhoseerimist tuleb warjata talunike eest — nii kästakse meid, Eestis töötawaid kommuniste.

Terror-aktid — ons see marksistlik? Atentaatide ja eksproprieerimise kawad? Ent seda kõik on Eesti Kommunistliku keskkomitee poliitbüroo heaks kiitnud.

Millist demagoogiat tehakse rahwusküsimusega! Wene wabariik Petseris ja Peipsi rannikul! Ons see Eesti kommunistide anda wõi lubada! Nõukogude korra puhul teame wäga hästi, et Petseri kui lahutamata Suur-Wene osa Leningradi oblasti külge liidetakse. Milleks seda demagoogiat nii ohtralt? Petserlasi on meil raske selliste wõtetega wõita, need igatsewad armsaid tsaari-aegu tagasi ja sülitawad Sowjetimaa suunas.

5. „Jänese õhkamine“ kontrrewolutsioonina.

Wõõrastaw on see haiglane mõnitamine ja tagakiusamise kirg, mis Eesti kommunistides elab kõige eestipärase, rahwaliku wastu. Rahwuskultuur oma mitmekülgsuses on kommunistidele sama, mis punane rätt härjale. Wenemaa eestlased tunnewad oma nahal seda, kuidas Stsherbakowi „Eesti rahwalaulude kogust“ 60—70 protsenti wälja praagiti ja koolidele ära keelati, kuidas kunstnik Wettiku tööd rahwusdemokraatlikest ideedest pidid kantud olema, kuidas Rannaleet-Laurent j. t. kirjanikud „õigele teele käänati“. Ilmsüütud laulud eestlaste ringmängudel Wenemaa asundustes („Seal Mäeotsa talus, tiral-la-la!“, „Oh kui rasked on minu päewad“, „Siidilipp ja hõbepurje“ jne.) ajawad kommunistlikud härrad otse marru. Põlglik suhtumine kõigesse, mida tänapäew Eestis näeme, kirjandusse, kujutawasse kunsti, muusikasse, haridusse, teatrisse on wäljendatud mitmeid kordi Eesti kommunistide-juhtide ringkonnas. **Waid mõni üksik kirjanik Eestis wäärib „poputshiku“** (kaasasörkija) **nime, teised tulewat kõik metsatöödele kupatada.**

See on põhjani wäär, selline meie kommunistide suhtumine Eesti ellu. Kui seda nimetada arwustuseks, siis on ta äärmiselt mõttelage. **Ironiseerimine rahwusliku kõrge aarde, wäärtustekogu üle on ülimaks tunnuseks, et Eesti kommunistide seas wenestumise protsess aina enam ja enam hoogu wõtab, rahwuslikku hingelaadi häbistawaks peetakse.**

„Walge terrori“ iseloomustamisel on keskkomitee igasuguse waimse tasakaalu ja kaine mõistuse puudust üles näidanud. Minu teada (ja seda teab ka keskomitee) on Eestis waid mõnikümmend poliitilise politsei ametnikku. Palju on aga Wenes selliseI maa-alal GPU „aparatuuri“? Kindlasti mõni tuhat. Ja weel wälispolitseis?!

Ja kaitseliit? Naiskodukaitse? Noored kotkad? Tõsi. Teame, et kaitseliitu wõtmisel filter töötab, et sinna ustawamaid kodumaapoegi wõetakse... Aga millise pildi annab kaitseliidu sotsiaalne päritolu, kutse? Absoluutne enamik talupoegi ja töölisi ning ametnikke. Meie, senised kommunistid, oleme kaitseliitu kogu aeg kujutanud „pursuide kaardiwäena“, milles kaupmehed, töösturid, rantjeed, spekulandid, kõrgemad riigiametnikud pidawat domineerima. **Meie analüüs on põhjani wale olnud ja seepärast pole meie agitatsioon ka wilja kannud — ta on tühja joosnud.**

6. Mu esimesed kahtlused kommunismis.

Wabadussõda oma tulemustega pole meile seni hingerahu annud. „Rahwuswaheline kodanlus on päästnud Eesti kodanluse proletaarse rewolutsiooni eest. Ainult ja ainult on „walgete“ wõit sõltuw olnud wõõrast abist“, — nii meie räägime ja siin meie räägime oma kindlal teadmisele risti wastu, pöörame tõsiasjadel jalad ülespidi...

1919. jaanuaris, wabadussõja esimestel kuudel, saabusin ma amnesteerituna Saksamaalt Eestisse. Siirdusin esmalt Paide, kus mul olid wärskemad tutwused. Õhtul läksin Wäätsale. Külm oli, ja minu Saksamaa poolpaberist riided ja näljutatud keha ei suutnud külmale wastulööki anda. Ka edasi liikuda oli räbal. Puukingad jalas. Libedal teel liugle kui suuskadel. Ei edasi ega tagasi. Jõudnud Wäätsale, kus mu soojemad riided sakslaste poolt imekombel konfiskeerimata olid jäänud, riietusin ümber ja hakkasin uut olukorda oma lihtsa koluga hindama. Paljud tuttawad talunikud, mõisatöölised näisid ilmselt muutunud olewat. Endisest 1917. a. enamlasest o l i s a a n u d e e s t l a n e. Mis oli selleks põhjuseks? **Kaks ülitähtsat asjaolu:** Esiteks: Eesti wabariigi walitsuse lubadus — maaküsimus Eesti rahwa huwides lahendada. Teiseks: enamlike punawägede julmus ja hoolimatus talurahwa wastu. Oli tekkinud murrang: kui Eesti walitsus, oodataw Asutaw Kogu maad annab, milleks siis enamlasile sümpatiseerida? Ja meie 1917. a. sõbrad wabanesid tollest 3-kuisest 1917./18. a. enamlusajast uimast ja said rahwuslikult mõtlejaiks kodanikeks. Enamlus aga oma Wirumaa, Wõrumaa ja Tartumaa ning Walga-Petseriga näitas, et ta pole see, mis 1917.—18. aastal. Nii mõnigi 1917.—18. a. samm oli „weaks“ kuulutatud ja nüüd, 1919. a., käis punawägedega kaasas palju sellist, mida 1917. aastal enamlane e i t a h t n u d u s k u d a! Ilmselt oli enamlus juba siis tublisti nõrgenenud wõrreldes 1917. aastaga.

7. Kaks nädalat talwel heinaküünis.

Ja mitte ainult Wäätsal, kus sõda weel oma silmaga ei nähtud, waid mujal weel enam.

Wiibinud mõni päew Wäätsal, saatis Paide (Järwamaa) kõrgem wõim kaitseliitlasi mind areteerima. Miks, on mulle tänini arusaamata. Wõib arwata, et Paide rahwuslikud tegelased, kes mind 1917. a. saadik tundsid ja 1918. a. areteerisid, nüüd oletasid, et ma wanu tutwusi Järwamaal komm. organisatsiooni korraldamisel ja jaluleseadmisel oleksin kasutama hakanud. Ei salga, et kui ma pikemat aega kohapeal oleks saanud wiibida, siis Tallinnaga oleksin sidemed soetanud jne., ning komm.-partei tööle asunud. Need mõned päewad kulusid mul waid puhkamiseks Saksa näljakuuri järele, poliitikast olin eemal. Ent kaitseliitlased ilmusid käsuga ja mul polnud mingit tahtmist äsja wangist wabanenult jälle wanglasse sattuda. Talumehed tõid mulle kiirsõnumi, et kaitseliit on wallamajas ja ma põgenesin südatalwel metsa.

Kaks nädalat elasin heinaküünis jaanuari külmaga. Wahetasin küüne. Käisin pimedas tuttawate talunike juurest leiba otsimas ja jälle metsa. Tuttawaid oli mul aga rohkesti. Olin ju siin üle kolme aasta wallasekretäri abi ja sekretär olnud, rahwaga ütlemata hästi läbi saanud. Ja suupistet ja pliidi ees jalgade soojendamist ei keelanud keegi.

Kui waiksemaks jäi, minu isik enam nähtawasti maakonnawõime ei huwitanud, läksin Paide (ka endiste punaste poole) Anna walda (Purdi), Järwa-Jaani ja Ambla. Sealt sõitsin rongiga koju, Wirumaale.

8. Meie, kommunistid, oleme kaotanud sõbrad.

Loomulikult huwitas mind, kuidas suhtub rahwas uude rahwuslikku walitsusse ja millise mulje jätsid punawäed. Kibedustundega tuli nentida, et meie, kommunistide, 1917.—18. a. sõpru enam polnud. Kurioosumina toon näite, et kui Purdis tuttawate poole läksin, kellega waewalt paar-kolm nädalat enne seda Saksamaalt ühes tagasi jõudsime, siis need, alles muidu lahked ja sõbralikud, seletasid, et **enamlus meile maad ei anna,** waid loob riigimõisasid: see pole talunikule, popsile ja mõisatöölisele wastuwõetaw.

Rääkimata sellest, et Jõhwis ja Waiwaras selline **rahwuslik tõus** mind üllatas, mida 1917. a. wist küll ükski meie enamline liider poleks aimanud. Need maakohad olid kibedasti punawägede all kannatanud.

Olgu need read pisukeseks faktiliseks märkuseks, et keskkomitee wäide wõõrast jõust paika ei pea. Peale wõõra abi oli weel see, mida meie, kommunistid, kardame wälja öelda, ja nimelt: **eestlane ajas oma rahwusliku selja sirgu!..**

9. Kuidas korraldasime kallaletungi Eesti konsulaadile.

Siinkohal pole üleliigne hüüda: „Arst, rawitse iseennast!“ Sest meie ise, kommunistid, oleme ju wõõrast wõimu liig ohtralt tarwitanud. Tuletagem meele 1917. a., 1919./1920. a. — ja weel hilisemad aastad, mil Soome, Läti, Wene, Poola kommuniste kokku aeti, et Piiteris Eesti suunas lärmata ja kus meie, Eesti kommunistid, kontsertmeistrite osa kassiwiiuldamises etendasime. Toome näite rünnakust Eesti saatkonnale a. 1923, kus konsulaadi ruumesse tungiti, purustati jne. Eks ole meil kõigil meeles Wene wõi Juudi kommunisti, Üleliidulise kommunistliku partei Piiteri (Põhja-Lääne) oblasti büroo liikme G o r d o n'i wastutustundetu kõne: **„Eesti kartuli-wabariigist on saanud sigade wabariik. On ülim aeg neid sigu-pursuisid pussitama hakata!“**

Üleliigne oleks siin kommenteerima hakata. Siiski, kui juba rääkida wõõrast wõimust, siis peaksime oma seisukohti rewideerima, enne oma ukseesise puhtaks tegema.

Otsekohesust ja ausust on poliitikast sageli raske leida. Aga meie, kommunistid, oleme wististi küll tõrwamises ja ebaaususes rekordimehe tiitlit wäärt. Peale oma kallaletungi ei julge öelda awalikkusele, et meie tegime, et meie Gorohowajal 11, Kominterni E. sektsioonis funktsionäärid tööle panime, et rahwast kokku ajada. Siis kui asi läbi, kui rumalus tehtud, siis awaldasime naiiwse kuulutuse ajalehtedes: „Kes teab kallaletungi algatajatest, palume teatada jne.“ Diplomaatlikku kawalust selles keegi ei näinud, ei näe, ega saagi näha.

Kokkuwõttes kriipsutan weel kord alla, et Eesti Komm. Partei Keskkomitee ja Keskkomitee poliitbüroo otsused, eriti wiimastel aastatel 1926.—31. a., olukorra kohta Eestis oma olulisemais osades on waled. Kui alistuda noile otsusile, siis peab tunnistama, et „olen puupea (golowotjäp)“, et kommunist oma pea parteilombardisse hoiule on annud ja kapsapeaga mõtleb.

10. Ummik...

Meie, kommunistid, oleme praegu wõimatumas seisukoras. Selleni pole meid wiinud kümmekond poliitilist protsessi. Ei. Meie ise oma taktikaga oleme seadnud kommunistliku liikumise ummikusse, **isoleerumine hulkadest on jõudnud kulminatsioonini.** Kangemale enam ses suunas minna ei saa.

Eesti töölisklassi pahempoolset osa on peetud kogu aeg poliitilise eestkostmise all. Teda on juhitud piiritagant kui marionetti, kui hernehirmutist. Mis õigusega? Mis õigus on inimestel, kes Wene ametis, seda liikumist käsutada? Ons Eesti töölisklass ise nii saamatu?

Eesti Kommunistlik Partei seletab, et Naatsaretist (Eestist) ei wõiwat head loota — peab alati eesti töölisliikumisel käpp peal olema. Salatakse maha, et selles Naatsaretis on töölisklassi huwide kaitseks seni rohkem tehtud kui Wenes, s. o. t e g e l i k u l t, mitte paberil.

Eesti Kommunistliku Partei tuusade pähe ei mahu see, et ka kodumaal, kehwal ent töökal kodumaal, et Naatsaretis wõib ka midagi head olla. Ei mahu pähe, et wäljaspool Wene kotka tiibu ja karnkäppe on positiiwset tööd tehtud...

11. Куда мы идем?! Куда поворачиваем?!

Ja kui libiseb tõeterake suust mõnel kommunistil, siis on tegemist keskkomiteega. Asutusega, kes Jumal teab kust omad wolitused on saanud! Juba peaaegu kümmekond aastat pole kongressi olnud. Konwerentse, selle sõna otsekoheses mõttes, ka mitte. Waid mõni keskkomitee täiskogu. **Wana keskkomitee walib uue. Uus omakorda edasi. Ja ikka neidsamu isikuid. Reesen Reesenit, Saks Saksa jne. Keegi pole seda asutust wolitanud, aga ta ise on oma ainuõiguse maksma pannud Eesti töörahwa nimel** (!). Neil pleenumeil pole kunagi Eesti töörahwa esindajaid olnud ja „Eesti häält“ pole seal kuulda wõetud.

Paawstliku eksimatusega paneb see keskkomitee teisitimõtleja parteilise kirikuwande alla (trotskist, parempoolne kallaklane, rahwusdemokraat, äraandja!). Teisi, alistunuid, sunnitakse aga pimesi nende põhilausete järgi sumama, tormama... Wenes ja Eestis. **Eesti legaalses liikumises** (kõiksugu „töölisparteides“) ja sügawal põranda all.

Õppetunde ei tunnustata. Ei tohi keegi kõrwale kalduda noist wäärwaadetest! Tühi kott p e a b püsti seisma! Paugud kummituste pihta p e a w a d edasi jatkuma!

Tõesti seltsimehed,

eesti popsitares on palju enam realiteeti kui meie kominternlikes koludes!

«Куда мы идем?! Куда поворачиваем?!» — seltsimehed!

(„Kuhu läheme? Kuhu end pöörame?“)...

(Järgneb.)

*

Homses lehes algab

huwitawamaid peatükke

W. Teppich-Kasemetsa paljastustest: Pudemeid „tulewasest Nõukogude Eestist“. **Selles jutustab autor, millised kawad on kommunistidel tegewuseks, kui Eesti peaks nende wõimu alla langema. Nimelt k e d a m a h a t a p p a; kui palju neid oleks, kes kuulutsid mahalaskmisele, kuipalju sunnitööle saatmisele — ühe sõnaga: millised kawatsused on punase terrori teostamiseks ja kogu eestluse „likwideerimiseks.**

Kohalikke teateid.

Wabaduspäewa pühitsemine Tallinnas.

Neljapäewal, 23. weebruaril.

Kaarli kirikus pidulik jumalateenistus kell 5 p. l. Osa wõtawad wabariigi walitsuse, wälisriikide, kaitseliidu ja seltskondlike organisatsioonide esindajad. Wabatahtlik annetus laululehtede eest (alammäär 10 senti) ja korjandus. Sissetuleb laululehtedest läheb wabadussõja monumendi heaks.

Jumalateenistus ja pärjapanek kaitsewäe kalmistul Eesti Naisseltsi korraldusel kell 7,30 õhtul.

Langenute haudadel süüdatakse küünlad.

Jutlustab õp. Stokholm, kõneleb kindral Lill. Pärja paneb „Kalewi" esimees kindral J. Tõrwand, mängib kaitsewäe orkester. Tallinna wabadussõjalased jõuawad kohale tõrwik-rongkäiguga, mis algab Narwa mnt. 46 N. pool 7 õhtul. Riwistatakse seespool ümber kalmistu. Laululehed ja küünlad sissekäigul wabatahtliku tasu eest, mis läheb kalmistu korrashoidmiseks.

Pidulik aktus Raua uul. koolimajas kell 8 õhtul ÜENÜTO Kirjandusklubilt ja „Hõimlalt". Kawas on kõne — R. Utuste. „Hõimla" segakoori ettekandeid, deklamatsioone, wiiuli-ettekandeid ja V. Kangermanni rahwatükk „Waikne, kena kohakene".

„Estoonia" kontsertsaalis Tallinna malewa ja „Kalewi" malewkonna ühendatud orkestri juubelikontsert kell 8 õht. Päewakohase awakõne peab Ernst Peterson. Wahepaladeks muusikale Lilian Loringi tants ja Mikk-Murakini laul.

Reedel, 24. weebruaril:

Kontsert-aktus kino „Gloria Palace'is" kell ½10 hommikul naiskodukaitse Tallinna ringkonnalt. Kõnedega esinewad malewa juhatuse liige F. Uibopuu ja ringkonna esinaine pr. A. Tõrwand-Tellmann. Kontsertosas esinewad laulja Aleks. Tamm ja Tall. malewa orkester. Lõpuks päewakohane film.

Teatrietendus Saksa teatri ruumes kell ½2 päewal. Awasõna kol.-ltn. H. Freibergilt, kontsert-eeskawa konserwatooriumi jõududelt ja rahwatükk „Widriku parun" Draamastuudio teatrilt.

Sissepääs wabatahtliku maksu eest (wäike alammäär).

Kontsert ja kinoseanss „Gloria Palace'is kell ½2 päewal. Awasõna kol. A. Traksmannilt, kontsert „Estoonia" ooperijõududelt ja kinoseanss — kas huwitawat filmi.

Sissepääs wabatahtliku maksu eest (wäike alammäär).

Piduetendus „Estoonia" teatris kell 3 p. l. Awasõna haridus- ja sotsiaalminister H. Kukkelt, hümn „Estoonia" orkestrilt ja näidend „Püwe talus".

Sissepääs harilik — pääsmetega.

Laulude-õhtu Jaani kirikus kell 6 õhtul. Kõne õp. Hasselblatilt. Wabatahtlik annetus eeskawa eest.

Kinod „Kungla" ja „Skala" annawad üldsissetulekust protsendi wabadussõja monumendi püstitamiseks.

Otsuseid linnawalitsuse koosolekult 21. weebr.

Magistraaltorustiku pikendamine Kuu ja Kullerkupu uulitsail otsustati jaatawalt. Mõlemad pikendused on wajalikud uue ehitusrajooni tulekaitse kindlustamiseks ja weeringwoolu saawutamiseks.

Teist hapnikujaama ehitust miinisadamas Falkenbergile ei lubatud, sest asjaga pole päri majandusministeerium, kelle arwates wõib tõusta hapniku hind, kui praegusele munalaste ettewõttele asutatakse uus juure.

Tallinna polütehnikumi asutamist poolab Harju maawalitsuse hariduskomisjon täiesti. Omapoolse toetuse määramine jäi esialgu lahtiseks.

Linna awalike teede wõrku wõeti üles filterweewärgiteest see osa, mis algab S. Tartu maanteelt ja lõpeb weewärgi elumaja juures. Seda teed kasutawad alatiselt liiwawedajad ja weewärk ei suuda teed enam korras hoida.

Ajalehekioskid arwult 72 on tänawu kõik wälja renditud ja seepärast ei saa majandusosakond paljude rendilewõtjate soowiawaldusi rahuldada. Uute kioskite ehitamist pole praegu ette näha sündsate kauplemiskohtade puudusel.

Uute ettewõtete registrisse kanti üks lihakauplus ja juukselõikusäri.

Kinnitati rida majade remondiprojekte ja paari kuuri ehitus. Uute majade ehitamine on jäänud soiku.

Mõne reaga.

Eesti Lastesõprade ühingu loterii eelloosimisel langesid suuremad wõidud 500 kr. piletile 15.875, 250 kr. pilet 88.414, 100 kr. pilet 70.939.

Uusi õpiringide kawu. Eesti Haridusliit andis wälja talumajapidamise, loomakaswatuse, maaparanduse ja Eesti kirjanduse algkursuse õpiringide kawad.

25. a. tegewusjuubelit pühitseb Eestimaa tiisikuse wastu wõitlemise selts 26. weebr. Mustapeade Klubis. Pidukõne prof. E. Masingilt Tartus. Sissepääs seltsiliikmetele ja nende külalistele waba.

Abieluwaranduse lahutasid Harry ja Elfriede Luchsinger Tallinnas; korteri sisseseade ja muu wallaswara naise nimele. — Umiar ja Halime Zarid Tallinnas; kummalgi praegu warandust ei ole.

Toiduainete-turg 22. weebr.

Tallinna toiduainete turul põllumehi kesiseslt, juurwiljamüüjaid külma puhul hõredalt. Wahelkauplejate read tihedad. Kaupa ostetakse nagu harilikult.

Liha-turg kaubapakkumiselt kesine. Tapetud sigadest maksti 45—49 senti kilogrammist sordi järele, waskalihast 22—32 senti kilost, lammastest 28—40 s. kilost ja loomalihast 10—25 sendini kilost sordi järele. Turule ulatab liha wähe, sest ostmine toimub peamiselt tapamajas, ehk olgu siis, et külamees ei anna liha kauplejatele odawalt kätte.

Tapetud haned 110—130 s., kalkunid 120—150 s. kilo. Pardid 150—200 s., kanad 80—150 s., kuked 60—100 s. tükk.

Tedred 110—135 s., mõtused 200—300 s., parbid 75—80 s., jänesed 100—150 s., põllupüüd 50 s. tükk.

Kanamunad 9—12 s. paar.

Seened 10—25 s. liiter, riisikaseened 50—65 s. l.

Mesi 55—60 senti purgi täis (400 grammi wõi 1 nael).

Põllu- ja aiasaadused: kartulid on rohkesti ja suurest möödust (20 ltr.) küsitakse 45—50 senti ühes kujutoomisega, kui wõetakse mitu mõõtu; liiter kartuleid maksab 4 senti.

Tangud 16—18 s., kruubid 18—20 s., herned 25 s., oad 20—25 s., rukkijahu 16 s., sepikujahu 20—22 s., odrajahu 15 s. liiter. Uute kaalude puudusel müüwad maamehed peamiselt liitrimõõduga.

Wärsked peakapsad 6—8 s., hapukapsad 10—12 s., kaalikad 8 s., peedid 12 s., keedetud peedid 18—20 s., porgandid 10 s., sibulad 25—30 s., mustjuured 25 s., sawoikapsad 15—20 s., mäerõikad 120—150 s., küüslaugud 80—125 s. kilogramm.

Hapukurgid 2—8 s. tükk.

Jõhwikad 14—17 s. liiter.

Õunad 30—60 s. liiter sordi järele.

Wärskekala: silgud 16—20 s., kilud 20 s., Peipsi tindid 20 s., ahwenad 30 s., hawid 35—40 s., angerjad (wäikesed) 100—120 s., latikad (suured) 80 s., wimmad 30—35 s., särjed 20 s., lutsud 40 s., wäiksemad kohad 40—50 s., Pärnu tindid 30 s., siiad 45—55 s., kograd 40 s., linaskid 80—90 s. kilo.

Suitsusilgud 4—6 s. ja suitsukilud 8 s. kümme.

Tallinna apteekide öövalwe.

Kesknädalal wastu neljapäewa: Kadrioru apteek — Narwa mnt. 52-b, tel. 208-01; Suur-Pärnu apteek — S. Pärnu mnt. 22, tel. 463-21; E. Matsoni apteek — Niguliste tän. 5, tel. 436-06; E. Urmi apteek — W. Tartu mnt. 28, tel. 308-55.

Neljapäewal wastu reedet: R. Georgini apteek — Wiru tän. 15, tel. 450-89; W. Kuik'i apteek — Liiwalaia tän. 34, tel. 461-70; R. Lehberti ja K. Schneideri apteek — Apteegi tän. 1. tel. 431-65; A. Puksowi apteek — Koidu tän. 36, tel. 454-97; J. Wolffi apteek — Wana Kalamaja tän. 7-a, tel. 440-74.

Alatine öövalwe: Tallinna ühise Haigekassa apteek — Estoonia pst. 28, tel. 462-38; F. Kurroti apteek — Kopli, Bekkeri teh. 4, tel. 16.

Kõik apteegid on awatud homm. kella 8 kuni õhtu kella 8-ni.

Kaitseliitlasi,

Tallinna malewa liikmeid palutakse ilmuda 24. weebr. kõige hiljem kell 10.30 min. hommikul Tallinna malewa staabi juure, et wõtta osa wabariigi juubeliparaadist.

Nõmme teated.

Linna tulud suuremad loodustest. Nõmme käesolewa aasta eelarwe täitumisel tuli ilmsiks, et linna tulud on käesolewal aastal mitmel alal suuremad kui loodeti. Rohkem sissetulekut on annud plaanide kinnistuste pealt wõetaw maks, maade pärisomanduseks müük, mitmesugused trahwid ja mitmesugused teised sissetulekud. Kokku on loodetust rohkem laekunud 18.903 kr. Kuna samal ajal on aga mõnel alal tulud loodetud tulust wähemad, siis on linna eelarwes tulude osas rohkem sissetulekut kokku 2.344 kr. Kui wahepeal mingisugust üllatust ei juhtu, siis on kindel, et linn lõpetab käesolewa aasta puudujäägita.

FRANZ-JOSEFI allikawesi

aitab luua korralikku seedimist.

Arstlikult soowitatud.

TALLINNA RESTORANIDES

GLORIA PALACE
ESTONIA
KULD LÕWI
ROOM
ASTORIA
MUST KASS
DU NORD

pakutakse alalistele külalistele

klaas

VERMOUTHI MARTINI & ROSSI

maksuta.

Uusi weltweebleid, allohwitsere ja kapraleid kaitseliidus.

Wabariigi 15. aastapäewa puhul on ülendatud kaitseliidu ül. käskkirjaga ja korraliku ja kiiduswäärt teenistuse eest kaitseliidus rida isikuid kapralist weltweebelini. Ülendamine sündis wabariigi walitsuse poolt maksma pandud seadluse põhjal ja on esmakordseks nähteks meie iseseiswuse kestwusel.

Ülendatute hulgas on ka rida tuntud nimesid, eriti nende hulgas, kes ülendati reameestest kapraliteks. Nii leiame wiimasest nimestikust Linnapanga dir. M. Orgusaare, restoraator J. Mälkowi, eskadroni peal. A. Keppeni, laskurid A. Louni, B. Trambergi, spordipealik J. Kauba j. t. nimed.

Juubelirahad laulupeoks.

Majandusminister kiitis heaks laulupeo juubelikroonilise mälestusraha kawandi ning otsustas selle saata kinnitamiseks wabariigi walitsusele.

Laulupeo juubeliraha kawandi on walmistanud riigitrükikoja kunstnik-konsultant Reindorf, ja see kujutab esiküljel sümboolset kannelt Kadrioru laululawaga tagafoonil. Tagakülg juubelirahadel jääb ühine kõigile rahadele — riigiwapp. Kawatsuse kohaselt laulupeo juubelirahasid trükitakse 200.000 tükki. Praegu ei ole weel selge, kas juubeliraha münditakse hõbedast wõi tuleb see bronksist, nagu kawatsetakse lüüa kõik ühekroonilised wahetusrahad, arwult 3,5 miljonit tükki. Riigikassal juubelirahade müntimiseks wajalisel määral hõbedat on tagawaras. Mälestusesemena hõberaha muidugi oleks eelistatawam. Need kaoksid liikwelt niisama ruttu, nagu see sündis Tartu ülikooli juubelirahadega. Laulupeo juubelirahad ilmuksid ringkäiku laulupeo esimesel päewal.

Eelseisew 10. üldlaulupidu rikastub peale juubelirahade weel laulupeo-postmarkidega. Sellekohased kawandid on praegu wäljatöötamisel. Trükkimisega tehakse loodetawasti algust lähemal ajal. Postiwalitsuse tellimisel selle töö teeb riigitrükikoda.

Tormas paljastati „Mart Lõukese & Ko" puskariwabrik.

Tartumaal Torma walla Koimula külas järjekordselt awatati puskariwabrik, kus tegewad Mart Lõuke, August Jürgens ja Ida Raudsepp.

Wabriku olemasolust teatas politseile üks wabriku osanikest. Enne wabriku käima-laskmist olid osalised läinud omawahel tülli ja üks neist seetõttu läks konstaabli juure, kus teatas asjast. Konstaabel läbiotsimisel sai kätte 4 heeringatünni täit käärinud meskit. Meski oli elamust umbes 200 m eemal ölekuhjka all koopas. Politsei walas meski tünnidest maha. Aparatuur konfiskeeriti.

Peasüüaline selles puskariwabrikus oli Mart Lõuke, kes juba ammust ajast kuulus oma koduse wiinapruulimisega. Tähendatud Lõuke on puskari-pruulimisega juba warem kahel korral sisse kukkunud, kuid see ei heiduta meest. Kord isegi tungis ta teibaga kallale konstaablile, kui wiimane julges teda pruulimise ajal segada.

Puskari-pruulimine maal aina kaswab. Aasta jooksul on politsei paljastanud Torma, L.-Tähkwere, Roela, Saare, Ranna ja Awinurme waldades mitukümmend puskariwabrikut.

Kuidas siseriigis pühitsetakse wabaduspä[ewa]

15. aastapäewa pühitsemisega alustatakse kõikjal nelj[apäewa] õhtul.

Tartus

algab aastapäewa pühitsemine kahuripaukudega. Raekoja ees mängib orkester ning peetakse lühike kõne. Aastapäewal on keskpäewal suur paraad. Õhtupoolel korraldatakse 15-nes kohas rahwaaktused, mille kawas kõned ja muusikalised etekanded. Aastapäewa eelõhtul tuleb „Wanemuises" pidulikule esietendusele soome kirjaniku Karma draama „Lembitu".

Tartu ülikool korraldab aulas piduliku aktuse kell 6 p. l. Kawas on koorilaul, rektori awasõna, prof. P. Kõpu kõne — „Eesti põllumajandus ja Eesti riiklik iseseiswus".

Narwas

on kawa järgmine: 23. weebr. kell 5 p. l. jumalateenistus Peetri kirikus. Kell 6 õ. raekoja ees muusikalised ettekanded ja illuminatsioon. 24. weebr. kell 9 hommikul awatakse pidupäew 3 kahuripauguga, millele järgneb orkestri mäng raekoja tornist. Kell 10 on päewakohased jumalateenistused kõigis Narwa kirikutes. Kell 12 p. algab Peetri platsil paraad, millest wõtab osa kaitsewägi, kaitseliit, tuletõrje, koolid ja seltskondlikud organisatsioonid lippudega. Üldine rahwaaktus on kell 5 p. l. Aleksandri kirikus, kus esineb päewakohase kõnega kohtu- ja siseminister A. Anderkopp. Õhtul on pidud kõigis Narwa pidusaalides ja neist saadaw puhas-sissetulek läheb wabadussõja mälestusmärgi püstitamise kapitali heaks.

Rakweres

korraldatakse 23. weebr. k. 7 õht. tõrwikutega rongkäik surnuaiale, kus pannakse wabadussõjas langenute haudadele pärjad. Rongkäigust wõtawad osa kaitsewägi, kaitseliit, tuletõrje ja ühisgümnaasium.

Juubelipäewa algust märgiwad 24. weebr. hommikul kell 8 kahuripaugud, kirikukellade helistamine ja orkestri mäng kiriku tornist. K. 10 homm. on kirikutes pidulikud jumalateenistused. Kell ¼12 peab linnawolikogu oma piduliku koosoleku. Kell 12 p. on Wabadusplatsil paraad. Kell ½6 p. l. on Käsitööliste Seltsi saalis ja k. ½8 ajal aktus Tuletõrje Seltsi saalis. K. ½9 ajal mängib muusika Eesti Panga maja ees. Wabadussõjaaegsed õppursõdurid korraldawad Rakweres 23. weebr. õhtul k. ½6 p. l. mälestusaktuse ühisgümnaasiumi ruumes, kus omal ajal sai alguse õpilaste organiseerimine kodumaa kaitseks. Ühtlasi mälestatakse õpilast Silbersterni, kes esimese õppursõdurina sai surma 23. weebruaril. S-i hauale korraldatakse rongkäik tõrwikutega.

Walgas

23. weebr. kell 8 õht. on linnawolikogu pidulik koosolek. 24. weebr. k. 12 p. on turuplatsil kaitsewäe ja kaitseliidu ühine paraad, mille wastu wõtab kol. Kursk. Kell 1 p. on seltskondlike organisatsioonide korraldusel kolm kontsert-aktust — kino „Ilmarises", Raudteelaste Kodus ja ühisgümnaasiumi saalis. Õhtul kell 6 on linnakirikus kontsert-jumalateenistus ja kell 8 „Sädem[e]...] õhtu.

Petseris

on 23. weebr. k. 7 õ. jumalateenistused k[...] 24. weebr. k. 9.30 homm. aktus gümn. saa[...] orkestri mäng lutheriusu kiriku tornis, k. 10 [...] nistused. K. 12 p. paraad, k. 12.30 aktu[s ...] lis, k. 8 õ. pidu malewa majas.

Wõrus ja Wõrumaal.

15. aastapäewa pühitsemine Wõrus al[...] õhtul, mil surnuaedadel on wabadussõjas [...] lestamine. Naisorganisatsioonid asetaw[ad ...] küünlad. Kalmistutel mängiwad kaitsewä[e ...] orkestrid. Sellele järgneb Wõru ew.-lut[...] kontsert-jumalateenistus.

24. weebr. k. 10 homm. on jumalate[enistused ...] kutes. Samal ajal on aktused koolides. [...] kogunewad turuplatsile paraadiks kaitsewä[gi ...] gümn. õpilased orkestriga. Paraadist w[õtab osa ...] ümbruskonna kaitseliidu kompaniid.

Paraadile järgneb aktus kaitseliidule [...] kaitsele malewa majas. Kõnelewad 7. rü[gemendi ...] Kruus ja rkl. R. Wreeman.

Õhtul on maksuta rahwakontse[rt ...] „Kandles". Kõnelewad linnapea F. Sui[...] Wreeman. Hilisõhtul ball ohwitseride kas[iinos ...]

Maakonnas korraldatakse paraadidega [...] pühitsemist Antslas, Põlwas, Räpinas ja [...] Peaaegu kõigis waldades korraldawad kai[tseliit ...] niid wõi haridusseltsid päewakohase sisuga [...]

Nõmmel

korraldatakse 24. weebr. kolm aktust: Kin[o ...] majas, Rahwateatris ja kino Roxis. Kin[o ...] tus kell 2, Rahwateatris kell 1.15 ja Roxi[s ...] tel esinewad kõnedega kohalikud seltskonna [...] suse tegelased. Sissepääs aktustele kõigil[e ...] mikul kell 10 on paraad, millest wõtawad [osa ...] garnisoni wäeosad, kaitseliit, tuletõrjujad [...] kud organisatsioonid lippudega. Wabadus[...] kell 8 korraldatakse rongkäik tõrwikuteg[a ...] spordiplatsile Hiiule.

Paides

korraldatakse jumalateenistus kirikus, par[aad ...] ja aktus rahwamajas.

Tõrwas

23. weebr. kell ½8 õ. on linnawolikogu pi[dulik ...] kell 10 õ. seltskondlike organisatsioonide [...] kutega. 24. weebr. hommikul äratab tõr[...] mäng tornidest. Kell 11 on paraad turup[latsil ...] jemaja saalis algab kontsert-aktus kell 12 [...] nat on naiskodukaitse Tõrwa jaoskonna [...] legri ja õhtul kaitseliidu Tõrwa kompanii [...]

Muinasjutu-saal Narwa Heinatur[u ...]

Linna-alustest wõlwikutest tehakse täpne plaan. — Asu[...] tama südalinna all asuwate wõlwkäikude ulatust.

Narwa linnawalitsuse korraldusel walmistatakse Narwa rootsiaegsetest kaitse-bastioonide wõlwkäikudest täpne plaan, missugune seni puudus. See töö wiiakse läbi ühtaegu wõlwkäikude puhastamisega. Samuti on kawatsus walmistada plaan ka nendest käikudest, mis on südalinnas eramajade all, ja mis on ehitatud omaaegsete Narwa elanike poolt. Seniste andmete järele on südalinna eramajade all üsna rohkesti wõlwkäikusid. Nendel puudub ühendus hilisemal ajajärgul sõjalisel eesmärgil bastioonides ehitatud wõlwkäikudega, ja peetakse isegi loomulikuks, et need wõlwikud ei ole oma-wahel ühenduses.

Eramajade alla ehitatud wõlwkäikude ehitamist seletatakse sellega, et Narwa, piiriäärse kindlusena Lääne- ja Ida-Euroopa wahel, oli alatiselt sõjatallermaa. Narwa oli aga tuntud tähtsa Hansa kaubalinnana, kus elasid suures enamuses kaupmehed, kes hea äri tõttu riskeerisid oma eluga ja elasid alatiselt Narwas. Sel ajal walitses komme, et wäeosadel lubati panna toime röömimisi peale seda kui linn oli wallutatud. Röömimistuba oli tawaliselt 3 päewa. Kes sellel segaduse ajal suutis end hoida kõrwale sõdur-röömlite eest, wõis hiljem rahulikult jatkata igapäewaseid talitusi. Neil põhjustel jõukad Hansa kaupmehed laskkidki ehitada oma majade alla salajased wõlwkäigud, kuhu pagesid linna wallutamisel ühes warandusega.

Kui suures ulatuses on Narwa all umbwõlwkäikusid, selle selgitamiseks moodustati komisjon, kes eesotsas Narwa linnapea J. Lutsuga asus teostama põhjalikke uurimistöid käesolewal nädalal. Uurimine wõetakse ette kindla kawa järele ja wiiakse lõpule eelolewaks kewadeks.

Koostatud kawa kohaselt wõeti ette [...] misretk Heinaturu ääres asetsewate w[...] keldritesse. Sealt loodetakse leida käig[u ...] wiib Heinaturu all asetsewasse suure sa[ali ...] ber rahwasuus on liikumas legend pe[...] dustest.

Mõni aasta tagasi langes sisse H[...] Wahe ja Pagari tänawate nurgal tä[...] all oli üsna awar wõlwkäik. Seeko[...] ette uurimist ja tänaw parandati. [...] mine, et Heinaturu-aluse kummalise sa[ali ...] ühendust ümbruskonna majadel. Teada [...] algus, kuid kas need wiiwad nimeta[...] leks wõeti ette kaewamine. Ühe maja[...] kinnimüüritud käigu ots, mida hakati lä[...] tunnilise töötulemusena raiuti awaus la[...] wõis näha, et wõlwkäik läheb edasi, [...] täidetud mullaga. Majaperemehe loal ja[...] käigu lahtikaewamist. Loodetakse, et sel[...] takse isegi salapärasesse maa-alusesse saali.

Suusa[...]

kepid, saapad, müts[...]

demed, määrdee[...]

odawate hindadega

Suusaär: **Wene [...]**

Teater ja muusika.

„Estoonia" teater.

Joh. Karma „Lembitu".

Esietendus „Estoonias" neljapäewal.

„Soome soo ajalugu wõib waewalt pakkuda kangelaslikumat sündmust, kui Lembitu wabadusewõitlus. Eestile on see sangarilugu ajalooline mälestus, millele ta wõib tagasi waadata uhkusega. Soome tõug ei ole annud wõimsaid ühendawaid juhte, seetõttu omab see keskaja hämarusest kerkiw pealikukuju meie silmis erilise suuruse. Lembitu lõplik kaotus saksa rüütlitele Pala jõel 1217. a. 29. septembril tähendab sünget piiriküwi eesti ajaloos. Peaaegu seitsmesaja aasta pikkune orjapõli algab sellest päewast."

Nii iseloomustab üks soome kirjanik ajastut, mille Joh. Karma wõtnud oma draama taustaks, ja ta tsentraalkuju — Lembitut. Selles iseloomustuses on antud põhjused, mis Lembitu ainet otse sunniwad draamakirjaniku sule alla samuti aga ka — miks eesti teater Karma teosest ei saa mööda minna.

„Lembitu" on meie — soomlased ütlewad õigemini: ühissoome hõimude — ajaloo uhkeima ja ühtlasi traagilisema järgu draama. Draama riikliku organisatsiooni sünnist, mis äparduks, sest et „tähtede seis" oli äärmiselt ebasoodus. Kui raudrüütlid kolmeteistkümnenda sajandi alul Baltimere idarannikule ilmusid, lokkas siin weel kolgapatriotism ja puudus ühise riikluse aade. Wälise surwe all hakkas see otsekohe kujunema, wälise surwe all ilmus otsekohe ka mehi, kes said selle aate kandjaiks. Kuid — oli juba hilja. „Maja maantee ääres", nagu üks meie nooremaid ajaloolasi tabawalt nimetab Eestit, oli alles liig nõrgal alusel, et wastu pidada tormidele, mis äkki lääneest ta peale tuiskasid. Ta warises kokku weel enne walmissaamist — kuni peaaegu täpselt 700 aastat hiljem äkki muutus „tähtede seis" ja waremetest wõisime hakata ehitama uut hoonet oma riiklusele ja rahwuslikule iseseiswusele.

Lembitu-Kaupo episood Läänemere idaranniku ajaloos on õpetlik. See on werine peatükk partikularismi häwitawast mõjust rahwaste saatusele. Kolmeteistkümnenda sajandi alul saadud õppetunni üle said siinsed rahwad järele mõelda õige kaua. Meie wabadussõja uhked leheküljed näitawad, et mõndagi oli õpitud ja mõndagi meeles peetud. Kuid kas ei hakka see jälle ununema? Kas ei hakka „tänane mulluka müümine", nagu ütleb Louhi Karma draamas, nii mõnelegi juba jälle saama tähtsamaks, kui ühise tulewiku kindlustamine ühisel jõul. Ja kas ei wõi seepärast jälle kord tõeks minna wana kuri sõna „ajaloo kordumisest"? „Lembitu" on seilest hoidumiseks wäga mõjuw memento.

„Lembitu" on nagu loodud selleks, et teda mängida päewil, nagu meil seisab eel. Ta on kirjutatud kõigile, kes jaatawad meie wabariigi iseseiswust ja soome hõimude ühtekuuluwust peawad meie tulewiku pandiks. Isamaalik teos selle sõna puhtamas ja kaunimas mõttes, kuid ühtlasi — mis niisugustes seoses on harulbane — ka kunstiteos.

„Lembitu" esineb „Estoonias" Hanno Kompuse lawastuses. Kaastegewad: Ants Lauter (nimiosas), Meta Luts, Hugo Laur, Sergius Lipp, Maria Parikas, Juhan Tõnson, Harry Paris, Arnold Waino, Alb. Üksip, Ants Esperk, Ed. Tinn j. t. Dekoratsioonid Aleks. Tuurand, kostüümid Natalie Mey.

Wabariigi aastapäew „Estoonias".

Neljapäewa õhtul soome kirjaniku Joh. Karma ajaloolise näidendi „Lembitu" pidulik esietendus. Kuna etenduse eel käib lühike sõnaline ja muusikaline sissejuhatus wabaduspäewa pidustustele, wõib etenduse lõpp nihkuda weidi üle tawalise kellaaja. Seepärast on tungiwalt soowitaw, et pääsetähtede lunastamisega ei jäädaks hiljaks — saali uksed suletakse täpselt kell ½8.

Wabariigi aastapäewal kell ½3 p. l. Kitzbergi külakomöödia „Püwe talus". Puhas tulu läheb wabadussõja monumendi heaks. Etenduse eel awasõna ja hümn.

Õhtul kell ½8 Verdi ooper „Trawiata".

„Estoonia" wastla-ball.

Et tulla wastu publikule, toimetatakse pääsekaartide wäljaandmist „Estoonia" wastlaballile ka reedel, 24. weebruaril. Teatri kontor on sel päewal awatud kella 11—3.

Draamastuudio teater.

Odaw teatrinädal.

Kolmapäewasele 22. skp. Al. Antsoni „Tschempionaadi" etendusele on weel pääsetähti saada, millele olgu juhitud kõikide tähelepanu, kes weel pole näinud seda mitmepalgelist abielu-, poliitika- ja maadlusmati tschempionaadi. Kaastegewad terwe „Draamastuudio" tegelaskogu, rida paremaid maadlussportlasi, tantsuõpetaja H. Päsoke ja teised.

Neljapäewal, 23. skp., „Täitesulepea" 33. korda.

Ungari wäljapaistwama kirjaniku Ladislaus Fodori komöödia 3 waat. 5 pildis. „Täitesulepea" on praeguste lawateoste hulgas üks neist harukordseist lawatooteist, mis oma tagasihoidlike ja teravmeelsete naljadega ja leidliku ning situatsioonirikka tegewuskäiguga päälwinud publiku tähelepanu eesriide tõusust languseni. Näitejuht — Paul Sepp. Kaastegewad: Ly Lasner, Mizzi Möller, Lisl Lindau, Rud. Klein, A. Mägi, W. Alew, R. Kalf, Joh. Kaljola j. t.

Wabaduspäewal, 24. weebr., kl. ½2 päewal 33. korda

„Widriku parun".

A. Särewi dramatiseering 3-es waat., A. Tammani samanimelise romaani järgi. Pääs wabatahtliku maksu eest ning sissetulek sellest läheb wabadussõja monumendi püstitamise kapitali heaks.

Kell 8 õhtul 103. korda

„Wargamäe",

dramatiseering 6 pildis, proloog. A. H. Tammsaare romaani „Tõde ja õigus" järgi, milline teos on wõitnud rahwa sügawa ja suure poolehoiu.

Laupäewal, 25. weebr., kl. 8 õhtul 94. korda

„Webelworst",

Hugo Raudsepa komöödia 4 waatuses, missugune teos püsinud Draamastuudio repertuaaris hooaja algusest ja leiab ikka weel wäga sooja wastuwõtu.

Draamastuudio odawa nädala piletihinnad on 5 s. kuni 75 sendini, mis kõigile kättesaadawad.

Tööliste teater.

Neljapäewal „Waese mehe ututall".

Autor käsitleb selles tujukülllases komöödias praegusi kriisiaja nähteid — moratooriumid ja raudwaraseadused, kontingendid ja litsentsid, kroonikurss ja peakonipreemiad — kõik saawad siin oma paraja „pirni" ja publikule see nähtawasti wäga meeldib, sest tükk läheb weel ikka wäljamüüdud saalidele.

Reedel „Kuulsuse kaubitsejad".

Selle 5-pildilise tõsiasjade komöödia sisuks on pärastsõjaaegse ärilise ja poliitilise spekulatsiooni õhustiku ning hingeelu kujutamine. Lawastaja on püüdnud leida paralleele meie oludest ja nii on teos muutunud meile wäga lähedaseks ja mõistetawaks.

„Waese mehe ututall" 36. korda

läheb laupäewal, 25. weebruaril.

Eurütmia-õhtu

teisipäewal oli äratanud huwi wõrdlemisi wähestes, kuid ettekanded kindlasti jätsid mulje, et see, meile uudne liiklemiskunst, oleks wäärinud publiku ilmumist Saksa realkooli saali palju rohkemal määral. Kuigi prl. Henseli ja tema mõningate õpilaste ettekandeil juba selle liiklemiskunsti enese uuduse ja osalt ka ebamäärase eksperimentaalsuse tõttu ei olnud pakkuda wastuwõtmiswalmis naudingut, siiski see äratas waatajas elawat huwi wärske nähtena lawal.

Eurütmia tahab ning taotleb muuta keha häälikute ja helide sümbolite lätteks, liita lausutawat ja kuuldawat kindlate kehaliigutustega ja sel kombel saawutada uut sünteesi liigutustega ühelt poolt ja heliga ning sõnaga teisalt. Kõige selgema näite teoreetiliselt ettewalmistamata waatajale pakkus selles mõttes õhtu wähenõudlikem osa — õpilaste harjutused, mis liigutustega taotlesid tõlgitseda häälikute „hinge". Õpetaja selgejõulise hääle lausumise saatel wõis tõesti käte ja keha liiklustest saada osa „a" lahtisest awarusest, „o" suletud ümarusest, „u" umbsest tõusust, „e" endasse suletud olemusest jne. Kuid konsonantide tõlgitsemisel — kuigi liigutused siin olid ehk huwitawamadki — pidi waataja juba weenduma, et kogu see kunst kindlasti pakub rohkem tegijale kui nägijale. Helitu konsonant ei ole lausutaw ja wokaalide puhul ilmnenud süntees jääb siin ebamäärasemaks. Wõi saaks ehk selgemaks, kuidas „kehaga kirjutatakse konsonante", kui esinejad ise ja publik kõik „s"-id ja „f"-id kaasa susisekside-wusisekside?

Kõigiti puhtailmeline oli õpilaste liiklew klassikaliste wärsimeetrumite tõlgitsus deklamatsiooni saatel — arsis ja teesis said kindla selguse liiklewais kätes ja jalgades.

Seega oli waatajale antud hädawajaline ettewalmistus, mis wõimaldas huwiga jälgida edaspidist komplitseeritumaid esinemisi deklamatsiooni saatel — kunstiliste tantsimist, wärsside rütmi ja häälikrõhkude hingestatud tõlgitsust liiklemisega. Siin oli juba nautida preli Henseli uudset kunsti ja rõõmustuda ka tema pedagoogilistest saawutistest: suure andumusega täitsid oma nõudlikumaid ülesandeid ka õpilased, kellest eriti paistis esile preili Margit Schneider.

Helipalade tõlgitsus jäi wõhikule wõõramaks, tippus osutuma pisut eriilmeliseks wähendulikuks plastikaks, sest siin ei pakutud waatajale algharjutustega wajalist ettewalmistust. Kuid seda huwitawamad olid kawa lõppu asetatud groteskid. Kõik ettekanded tasuti wäga hoogsate aplausidega ja lõpuks kauni lilletänuga esinejate õpetajale.

Kahju, et õppiw noorsugu oli jäänud eemale sellest wäga karskeõhulisest õhtust. Kui wõimalik, siis püütagu seda koolinoortele korrata.

M. N.

Julius Põder 25 aastat lawal.

Pühapäewal, 26. skp., pühitseb „Wanemuises" oma 25. aasta lawajuubelit Julius Põder, selle teatri tähtsamaid tugisambaid, esinedes Kärma „Lembitu" nimiosas.

Põder on mõned wähesed aastad mööda saatnud ka teistes linnades ja teistel lawadel, üldiselt aga kuulub kogu tema jõud Tartule ja „Wanemuisele". Seda teatrit ei saa wiimase 20. a. jooksul temata sugugi ette kujutada. Ei ole wist olnud ühtki wähegi tähtsamat lawastust, milles Põder ei oleks kaaluwalt kaasa teinud, wäga sageli mängides ka peaosi. Olgu see nüüd „Püwe talus" (Jaan), „Sinimandria" (Andreas Kuslapuu), „Sinirebane" (Paul), „Wõitlus trooni pärast" (Hakon), „Wõlur" (dr. Lomond) — et ainult nimetada seda, mis praegu juhuslikult meele tuleb — peaaegu igas tükis on Põder publikule pakkunud nauditawat, tihti wägagi nauditawat, ja pealegi nii üksteisest erinewais kujudes, nagu seda on näit. „Iooja" Andreas Kuslapuu, kes oma teosest wiletsam, Cunlight „Viktooriast ja ta husaarist" — sest operetki on sageli pidanud appi kutsuma juubilari — ja päikesepaisteline kuningas Hakon. Tallinnagi publik on imetlenud Põtra, kui ta 1921./22. a. hooajal kuulus „Draamateatri" truppi. Mul tarwitseb kindlasti ainult nimetada „Liliomi", „Kuningas Nälga", „Wäikest kohwimaja", et panna helisema nii mõnegi keele tolleaegsete teatriskäijate südameis. Kuid pärastki on tallinlastel wõimalik olnud aegajalt uuesti tutwust wärskendada — siis, kui „Wanemuine" ja ühes temaga loomulikult Põdergi on käinud pealinnas külaskäiguetendustega, mida kahjuks üldiselt korraldatakse liig wähe — kahjuks nii teatrile kui ka näitlejaile, kelele on suureks wärskenduseks astuda wahetewahel teistsuguse publiku ette.

Kui Põder, kes m.-s. olnud tegew ka näitejuhina kõige raskemal ajal, mil teatril ei olnud wõimalik tellida isegi ajalehti, nüüd pühapäewal Tartus peab oma weerandsajandipikkuse lawategewuse juubelit, siis wõtawad sellest loodetawasti wähemalt waimus osa ka tema Tallinna sõbrad ja austajad. Kuid teistelgi linnadel, alewitel ja maakohtadel on põhjust kaasahõiskamiseks, on ju juubilar annud oma parimat ringreisidelgi, nagu wiimati „Ostetud armastusega", kus ta meisterlikult kehastas Gilbert'i.

— **s.**

Raadio.

Neljapäewal, 23. weebru[aril].

Tallinn. 17.45 reklaami ja heliplaat[e ...] maisi päewauud. 18.15 helipl. 18.45 ko[...] uud. 19.00 ülekanne Tartust. 20.05 kon[tsert ...] Ark. Krull. Orkester: Bach, awam. „H[...] Menuett. Goldmark, Ballett-süit. Sibel[ius ...] walss. Flöödisoolosid — Arnold Sepp. [...] mann, Tschardas. Bizet, L'Arlesienne sü[...] la, Ungari awamäng. Schebek, Itaalia [...] bes, ballet-süit „Allikas". Fucik, Fan[...] Wahepeal esitab soololaule Karl Wi[...] 22.00 Ingemistund (esineb Hugo Laur) [...] 23.30 kaitseminister kindral A. Tõniss[on ...] wa wabariigi aastapäewa puhul.

Tartu. 17.45 helipl. ja rekl. 18.0[0 ...] linnast. 19.00 inglise keele tund edasi[...] Silvet). 19.30 dr. phil. J. Wajar: [...] poola ajal. 20.00 ilmateade ja aj[...] 20.05 ülekanne Tallinnast.

Reedel, 24. weebr.

Tallinn. 00.01 riigihümn. 00.0[...] eesti helitööst. Esineb Kaitseliidu Kale[...] puhkpillide orkester A. Habermanni juha[tusel ...] mann, marss „Meie wana". E. Tamm[...] mäng „Kalew ja Linda". J. Ojasson, [...] kordsel ettek.). J. Tammwerk, parafraa[s ...] E. Tamm, Eesti rapsoodia. R. Kull, ko[...] Karp, fantaasia rahwawiisist „Kiigemä[...] mann, marss „Kalewlased-orkestrandid" [...] muusika Jaani kiriku tornist. Mängi[b ...] „Edu" ork. 9.30 eesti koorilaule helip[l ...] jumalateenistus Püha-Waimu kirikus. [...] meister. 11.20 paraadi ülekanne Wab[aduse ...] puks heliplaate. 12.15 mälestustahvli [...] Tartu mnt. 11 majale, kus asus Pääs[...] ga esineb riigiwanem K. Päts. Lõpuks [...] kammermuusikat. Toivo Kuula Trio o[...] Mängiwad: R. Palm (wiiul), A. Kor[...] Fr. Nikolai (klawer). 14.00 lasteiund. [...] Tartust. 17.45 reklaami ja helipl. 1[...] päewauudiseid 18.15 helipl. 18.45 ko[...] uudiseid. 19.00 Ingemistund (esineb A[...] kontsert. Juh. md. Ark. Krull. 20.00 i[...] 20.05 kontserdi järg. 22.00 wana tantsu[...] tantsumuusikat ja reportaaži Ohwitser[...] lilt (ülek. Keskkogu kasiinost).

Tartu. 00.01 ülekanne Tallinnast [...] teenistus Peetri kirikust. Jutlustab õp. [...] ülekanne Tallinnast. 14.30 Eesti R[...] liige Aleksander Waigla: Meie omar[...] test külgedest. 15.00 wabariigi 15. aa[stapäewa ...] korraldatawa kontsert-aktuse ülekann[e ...] teatrist. Kawas kõnesid haridus-sotsia[al ...] kelt j. t. orkestri-koori jne. ettekandeid. [...] ja reklaami. 18.00 ülekanne Tallinnast [...] de ja ajanäitaja-õiendus. 20.05 ülekann[e ...]

Professor J. Tamm maeti.

Suur rahwahulk matusetalitusel. — Südamlikke järelhüüdeid, lilli ja pisaraid.

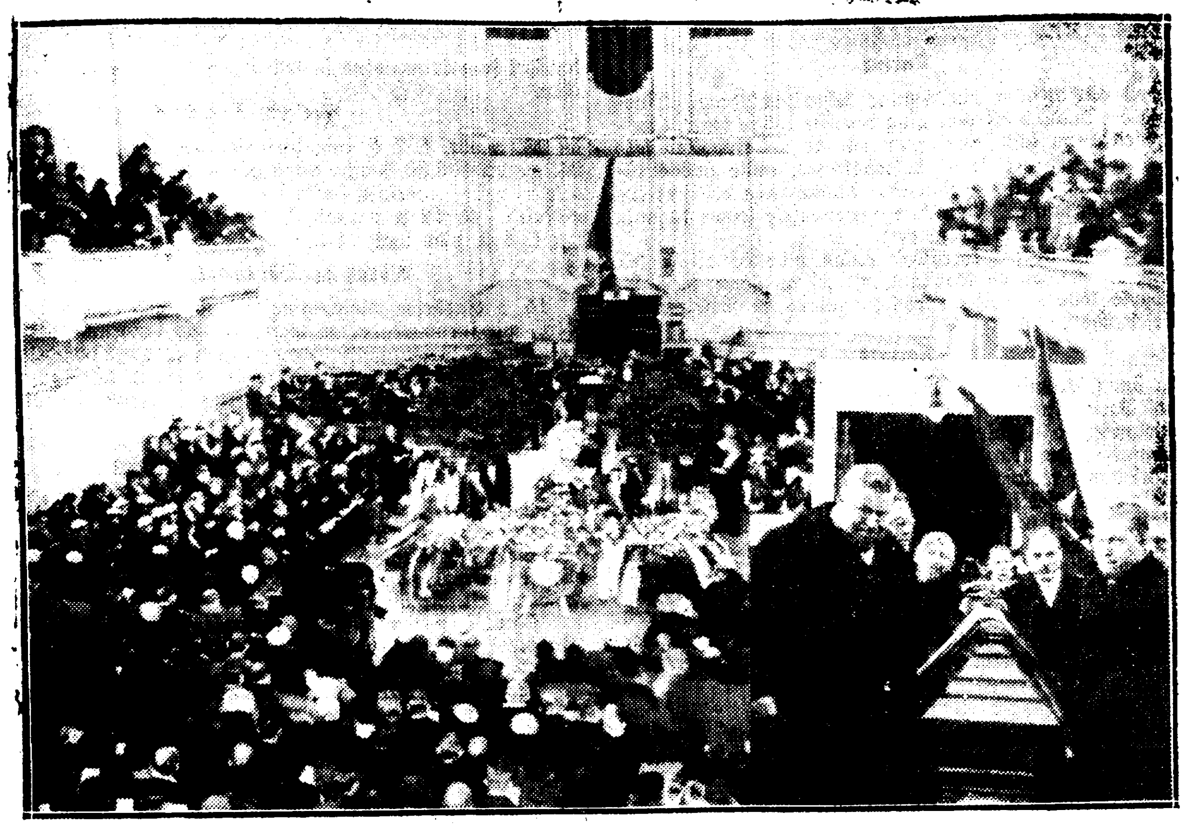

Professor Jaan Tamme matusetalitus algas teisipäewal kell 3 „Estoonia" kontsertsaalis. Oli kohe näha, et muusikamehe matus: lawal mängis konserwatooriumi sinfoonia-orkester ja rõdul laulis „Collegium Musicum'i" laulukoor. Awatud kirstu ümber wõis näha muusikute-peret, küll muusika-professoreid ja teisi helikunsti harrastajaid. Ja kui siis leinahelid läbistasid saali ja orel nuttis lahkumislaule saates, siis wõis näha siinseal matuseliste silmis pisaraid.

Lilli ja pärgi oli palju, järelhüüdeid samuti rohkesti. Olid kohale sõitnud isegi Riia konserwatooriumi ja Tartu kõrgema muusikakooli esindajad. Esimesena kõneles haridusministri abi dr. Mõttus, kes ministeeriumi ja „Estoonia" tegelaste nimel ütles lahkunud muusikule jumalagajätusõnu. Edasi pani pärja ja kõneles konserwatooriumi kunstinõukogu ja õppejõudude nimel prof. Th. Lemba. Liigutaw oli kuulda, kuidas konserwatooriumi õpilased rääkisid oma juhist, kes olnud alati nii lahke ja wastutulelik õpilastele. Edasi järgnes järelhüüdeid paljudelt muusika-organisatsioonidelt, Lauljate Liidult ja teistelt. Kõnedes rõhutati professor Tamme töö tähtsust Eesti muusikaelu arengus ja awaldati lootust, et need helid, mis lahkunu istutas oma õpilaste südamesse, helisewad edasi meie muusikakultuuri tõstmiseks ja kodumaa kasuks.

Matusekõne pidas õpetaja Stokholm, kes ütles, et prof. Tamm oma eluea kestes on teinud ilusat tööd. See olgu lohutuseks leinajaile ja eeskujuks noortele.

Kell ½5 kanti kirst orkestri leinahelide saatel kontsertsaalist wälja ja asetati surnuwankrile. Saalitäis rahwast walgus nüüd tänawale, kus ootas ennegi suur rahwahulk. Leinarong hakkas liikuma kalmistule. Leinamarssi mängis „Edu" suur orkester.

Ehkki ilm oli külm, läks siiski suur kogu rahwast ühes leinarongiga Aleksander Newski kalmistule, kus oldi seni, kuni kerkis wäike kalmuküngas ja närbuwate lillede kuhi.

Pildil matusetalitus „Estoonia" kontsertsaalis ja surnukirstu wäljakandmine.

Waimlise Terwishoiu ühing algas tegewust.

Tartus teisipäewa õhtul toimus ülikooli suures auditooriumis Aia tän. hiljuti Tartu prof. Puusepa algatusel asutatud Waimlise Terwishoiu Ühingu awakoosolek. Rohkearwulise kuulajaskonna hulgas wiibis palju ülikooli õppejõude, kohtutegelasi, õpetajaid ja palju teisi küsimusest huwitatuid. Ühingu ümber on koondatud peamiselt neli teadusharu: arsti-, õigus-, usu- ja kaswatusteadus. Wastawalt neile teadusaladele wõtsid sõna prof. Puusepp, riigikohtu prokurör R. Rägo, prof. Tennman ja seminari end. dir. J. Tork. Kõnelejad märkisid sidet, mis walitseb nimetatud teaduste ja ühingu püüete wahel waimlise terwishoiu sihtide taotlemisel.

Awasõnadele järgnes dr. W. Hiionilt populaarteaduslik kõne indiwiduaal-psühholoogiast.

Waimlise terwishoiu liikumine on kaswanud wälja Ameerikast.

Miljonid jäid saamata.

Gustaw Landmann oli esitanud speditsiooniärí ja põllusaaduste eksportfirma „C. Gahlnbäcki" omaniku Erik Gahlnbäcki wastu nõudmise 208.603 kroonile. Landmann oli 1920. ja 1921. a. Gahlnbäckiga äriühenduses. Tol ajal olewat Gahlnbäck Landmannilt ühe laewa ostu-müügi juures rohkem raha saanud kui õigus. Nüüd nõudiski Landmann rohkem makstud raha ühes protsentidega tagasi.

Asi oli korduwalt Tallinna-Haapsalu rahukogus arutusel. 21. weebruaril kohus kuulutas otsuse, millega Landmanni nõudmine tagasi lükati.

KRIMM
LÕUNA-VENE
PABEROSSI TUBAKAS
50gr. 60s.
AS SIRENA
Kange Keskm. kange
Hea kwaliteet—madal hind.

Mustweelane protsessis enda õigeks.

20. weebruaril 1931. a. oli Mustwee laadal muuseas ka Jakob Oun oma perekonnaliikmetega. Laada lõpul mindi restorani napsitama. Sel ajal oli Albert Ounal läinud kaduma restorani hoowist hobusetekk. Kaduma läinud teki pärast tekkis tüli. Jakob Oun ja ta perekond aeti kõrtsist wälja, kus tüli areneś päris korrapäraseks kakeluseks. Jakob Ouna wäimees sai pudeliga raske hoobi pähe. Kui ka hobuse juures askeldawale Jakob Ounale tungiti kallale, tõmbas see taskust rewolwri ja laskis ühe kallaletungija sihis. Kuul tabas Sergei Suworowskit. Saadud haawa tagajärjel Suworowski heitis warsti hinge.

Jakob Oun wõeti inimese surmamise eest ärritatud meeleolus wastutusele. Tartu-Wõru rahukogu leidis, et Ounal ei olnud hädatarwilik Suworowskit tulistada ja mõistis Ouna 6 kuuks wangi.

Selle otsuse kinnitas esimesel edasikaebamise korral ka kohtupalat. Kuid Oun andis oma wolinike kaudu kassatsioonkaebuse riigikohtule, kus palati otsus tühistati ja asi saadeti samale kohtule tagasi otsustamiseks uues koosseisus.

Teisipäewal oli siis Jakob Ouna asi kohtupalatis teiskordselt. Kohtupalat seekord tühistas rahukogu otsuse ja mõistis kaebealuse kohtulikult õigeks, nähtawasti leides, et ta siiski polnud üle astunud enesekaitse piiridest.

Püssi röövlitele kinnitati pikaaegne sunnitöö.

Kuidas metsikul kombel tapeti kaupmees Kangro ühes perekonnaga ja süüdati siis hoone.

Teisipäewa õhtu-hilja kohtupalat arutas Eduard Toowise ja Elmar-Eduard Haugi poolt toimepandud röövmõrtsukatööd.

Omal ajal kaks meest, kes olid warustatud püsside ja rewolwritega, tungisid Püssis kaupmees Kangro kauplusse, et panna toime röövimist. Nad tapsid metsikul kombel kaupmehe, selle naise ja haawasid naise õde surmawalt, kes küll weel mõni aeg peale röövmõrtsukatööd elas, kuid suri siis haiglas. Tapnud maja elanikud, riisusid röövlid mõnisada krooni raha, ülikonnariideid, paberosse ja weel muudki kaupa ning süütasid siis jälgede peitmiseks hoone, kus asetses kaupmehe elukorter ja kauplus ühtlasi.

Kaupmehe naiseõde hoolimata raskest wigastusest, suutis siiski kustutada tule ja awastada röövmõrtsukad ja tulesüütajad, kelleks osutusid Eduard Toowis ja Elmar-Eduard Haug.

Rakwere-Paide rahukogu mõistis Toowise kõigi õiguste kaotamisega 20 ja Haugi 15 aastaks sunnitööle. Sama otsuse kinnitas nüüd ka kohtupalat, kuhu süüdimõistetud olid kaewanud edasi. Ei leitud nende tegudes mingeid pehmendawaid asjaolusid.

Narwas maksustati kasiinod ja klubid

Neljale kasiinole ja klubile 4500 kr. linna-trahterimaks

Narwa linnawolikogu korraline koosolek peeti 21. weebruaril. Enne päewakorra juure asumist wolikogu mälestas püstitõusmisega surma läbi lahkunud Narwa end. linnapead Ed. Dieckhoffi, kelle hauaküngale otsustati püstitada linna kulul graniidist mälestustahwel.

Awalike trahteriasutuste pidajad olid juhtinud korduwalt linnawolikogu tähelepanu asjaolule, et kinnised asutused alkoholiliste jookidega einelauaga Narwas awalikult müüwad jooke ja sööke igale einelauda sisseastujale, rikkudes seega trahteri ärisęadust. Tekkinud wäärnähte kõrwaldamiseks saatis linnawalitsus wolikogu ülesandel märgukirja wabariigi walitsusele, paludes kaitsewäe kõrgemaid asutusi ning juhte kutsuda korra juure kasiinode juhatusi. Olukord ei ole aga paranenud, mispärast Narwas sulgesid kolm trahteriasutust külastajate puudusel uksed. Kuna selline nähe linnakassa seisukohalt toob raskusi linnamajapidamise juhtimisele, asus linnawalitsus energiliselt jälgima kõigi klubide, kodude ja einelaudade tegewust. Saadi kindlaid andmeid, et 1. jalawäe rüg. üleajateenijate, piiriwalwe üleajateenijate, ... dusjõu inwaliidide koonduse ja riigi- ning o... suse teenijate kasiinod ja klubid awalikult ... sööke ja jooke, samuti kui trahterimaksuga m... tud awalikud trahteriasutused. Kõik neli asutu... walitsus otsustas maksustada kokku 4500 kr. ... guse seisukoha esitas wolikogule kinnitamiseks Ellert (majaom.) leides, et klubide ja kasiinod ning kultuurilised sihid põhikirjades on unus... on laskutud kõrtsilise „wiinapudeli-kultuuri" ... miseni. Linnawalitsuse ettepanek wõeti wastu ... nimetatud klubid ning kasiinod maksustatak... tes 1. märtsist.

Tallinna linnawalitsuselt oli saabunud ... les soowitakse selgust, kas Narwa linnaoma... pooldab politehnikumi asutamist Tallinnas ja ... wõtma osa selle ülalpidamisest. Wolikogu ... politehnikumi asutamist põhimõtteliselt, kuid ... tades Narwa linna praegust rasket seisuk... pectud wõimalikuks rahaliselt toetada.

Korraldatakse Eesti-Soome ajaloolaste-päew.

Soome Ajaloo Ühing on teinud Tartu Akad. Ajaloo Seltsile ettepaneku korraldada eelolewal kewadel mais Tartus Eesti-Soome ajalooste-päew. See on esmakordne katse luua kahe naabermaa teadlaste wahel lähemat kontakti teadusliku koostöö alal.

Harjumaalt.

Weel odawat rukist. Haridus-sotsiaalministeerium tegi Harju maawalitsusele korralduse 164.799 kg rukki müümiseks alandatud hinnaga (7 s. kg). Harjumaa waldade elanikele, kes ei suuda turuhinnaga rukkeid osta. Puudustkannatajaid on kõige rohkem Järwalandi wallas, kust soowitakse 16.431 kg rukist, ja kõige wähem Triigi wallas, kus jatkub 320 kg odawast leiwawiljast.

Harjumaa wallawalitsustele müüakse 67.260 kg odawat rukist walla hoolealuste warustamiseks. Suurim osa sellest rukkist läheb Kolga walla abitarwitajaile, kes wajawad 82.000 kg, samal ajal kui Wääna wald lepib 200 kg oma hoolealustele.

Järwamaalt.

Mustlane süüdistab petmises. Jaanuarikuu alul ostis Paides elutsew mustlane Robert Mitrowski Tapa laadalt hobuse. Hobusest maksis mustlane 80 krooni. Hiljem haigestus mustlase naine ja ta tuli saata rawimisele Tartu haiglasse. Mustlasel polnud aga rawimiskuludeks tarwisminewat raha, mispärast laenanud Paides elutsewalt Richard Krabilt 80 krooni. Laenatud summa eest wõtnud Krabi mustlaselt hobuse pandiks ja mustlane pidanud laenu tasuma 21. weebruariks. Sel ajal, kui mustlane oli naisega Tartus, müüs Krabi temale panditud mustlase hobuse. Hobusemüük teostatud ilma hobusepassita, kuna Krabi müügi juures seletanud, et hobusel pole üldse passi. —

Nüüd teatas mustlane loost kriminaalpolitseile. Richard Krabi ja Robert Mitrowski on kaua aega omawahel tuttawad ja mõlemad karistatud isikud.

Läänemaalt.

Sipa walla suur kawatsus. Sipa wallawolikogu otsustas wallamaja üle tuua Sipa praegusesse koolimajja. Seni oli Sipa walla kantselei Märjamaa wallamajas, kuna Sipa wald oma wallamaja ülalpidamiseks on liig wäike. Sipa elanike uuest kawatsust... lamaja ületoomiseks koolihoonesse ei saa aga ... na maakoolivalitsus ei lase kitsas koolihoones... enam koomale suruda. Wallawolikogu otsustas ... wallale ehitada iseseiswa wallamaja, mis tahetak... mis ehitada juba sügiseks. Sellegi kawatsuse te... on wäga kahtlane, sest kogu Sipa walla tulet... eelarwe on ainult 4000 krooni.

Tantsukeeld Keina koolimajas. Keina wal... mis uus koolimaja. Kohalik haridusselts pöörar... wolikogu poole, et seltsil lubataks koolimajas k... kontsert-õhtu ühes tantsuga. Wallaisad asusid ... le, et uues koolimajas üldse tantsimist ei tule ...

Postijaamad likwideerimisele. Maawalitsu... tas kohtu-siseministeeriumile ette panna, et K... Paatsalu hobusepostijaamad likwideeritakse. ... postijaamade seismapanemine tahetakse teostat... 1. maist.

Rakwerest.

Müüdi 3 kinniswara. Rakweres oli oksjon... ratud 14 kinniswara, millest ära müüdi ainult ...

Palmse wallawalitsusele tööstus- ja isi... 340 kr. tasumiseks müüdi Martin Jürgenšo... „Torba nr. 24", Wäätsa wallas, suurusega ül... nu. Wõlga on kohal Hans Sepa kasuks 2500 kr... alghinnaks oli määratud 1500 kr. Ostis senise... naine Elisabeth Jürgens 2516 kr. eest. Paul ... le 2275 kr. ja „Eka'le" 2631 kr. sissenõudmis... di ära Waiwara wallas Madis Orgulase talu... kond nr. 22", suurusega 34 tiinu. Oksjoni algh... määratud 2000 kr., millele 10 kr. juure lisanul... sai koha uueks omanikuks. Aleksander Maalman... misel 1000 kr. suuruses müüdi Jõhwi walla... Windi asundustalu „Kalewi nr. A. 13", mille... wõlgu ostuhinda 1700 kr., Probstile 1000 kr... alghinnaks oli määratud 1200 kr., Tallin... Robert Saareke sai koha endale 3650 kr. eest.

Tartumaalt.

100 tasuta lõunat wabaduspäewal. Wabar... tapäewal on otsustatud kõigile Elwa waestele ... sawad abisaajate nimekirjas, tasuta lõuna and... summas antakse wälja pidupäewal ligi 10... lõunat.

2700 kr. hädaabitöödeks. Elwas seisid mä... hädaabitööd, sest seks määratud 4000 kr. oli ... tatud. Nüüd saadi juure 2700 kr. ning tö... uuesti. Ees seisab Elwa peatänawale uue sillu... mine.

Wastutaw toimetaja L. Kenn.
Wäljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Tööotsimised

Hiiu neiu
soowib teenijakohta, oskab keeta, olemas tunnistus. Teat. slt. „Korralik 2840".

Keskkooli haridusega
neiu
soowib kohta laste juure, perenaiseabiks wõi praktikandiks juukseärisse. Teat. slt. „Hea lootus 2330".

Keskealine
hästi keetja
otsib kohta, on wilunud majapidamises, õmbleb pesu, räägib keeli, on 4 a. tunnistus. Laboratooriumi tän. 11—4.

Poisid!
Wana merimees õpetab tundma laewa kompassi. Soow. kirjal. slt. „Dörndu".

Keskealine abielupaar otsib
koiamehekohta,
on ennem olnud keskküttel. Teat. slt. „Usklik + 2858".

Palun kohta
passijaks, keedan iseseiswalt. Pal. teat. slt. „Korralik 149".

Korralik naisterahwas soowib
majateenijaks
oma korterist käimisega wõi passijaks, räägib saksa ja wene keelt, keedab, peseb pesu, omab tunnist. ja soowituse. Kirj. slt. „Naine 30".

Neiu
soowib üksiteenijaks wõi õmblеja juure abiliseks, mõlemas töös wilunud, räägib ka wene keelt. Teat. slt. „Lootus 15".

Lokkija
palub praktikandikohta. Teat. slt. „51520".

Ustaw üksiteenija
soowib kohta
räägib wene keelt, keedab iseseiswalt, on täiesti wilunud kõiges. Teat. kirjal. slt. „Ustaw 2421".

Aus ja korralik saareneiu soowib
teenistust
keedab iseseiswalt ja peseb pesu, omab head tunnistused. Pal. teat. Madara tän. 2—7.

Aus, töökas neiu
palub tööd,
kas passikohta wõi majateenijaks, oskab keeta ja pesu pesta, omab tunnistused. Pal. teat. kirj. slt. „7212".

Kaks korralikku
maaneidu
soowiwad mingisugust teenistust. Teat. kirj. slt. „47 lootjad".

Soowin kodust
kirjatööd,
teen tõlkeid inglise keelest j.n.e. Koidu tän. 21-a, krt. 11.

Maaneiu
korralik ja aus, palub lihtsasse perekonda teenijaks, armastab lapsi. Teat. pal. slt. „+2410" wõi Kunderi tän. 17—4.

Korralik
Tartu neiu
soowib majateenijaks wõi muud tööd. Teat. slt. „Noor Leidlik".

Noor, korralik neiu
soowib kohta
perekonda, wõib ka üksikute juures olla perenaiseks, omab head tunnistused. Teat. slt. „Aus neiu 2403".

Haritud neiu
soowib kohta, on wilunud ettekandja, tunneb hästi ka majapidamist, wõib töötada igal alal. Pal. teat. kirj. slt. „Kuu + Päike".

Maaneiu
soowib kohta, on ennem teeninud. Pal. teat. slt. „Maalt 18".

Laagrimantli-õmbleja
soowib tööd töötuppa, wõib ka oma kodus teha. Teat. slt. „Õmbleja 77".

Ausad tööandjad!
Wõimaldage keskeal. naisele passikoht wõi kontorikraamijaks, omab head soowitused. Kirj. slt. „Nr. 2453".

Täitsa aus ja korralik 21-a. kristlik neiu
palub kohta
linna lihtsamasse perekonda wõi maale tallu, keedab, armastab lapsi, peseb pesu, wõib iseseiswalt töötada, ei põlga ühtki tööd, olgu linnas wõi maal. Kirj. slt. „Puhtusearmastaja 1933".

Noor, kena wälimusega, aus, korralik neiu palub
teenistust,
ükskõik mis alal, tunneb iseseiswalt majapidamist, omab tunnistused ja soowitused, soow. oleks passikoht. Pal. teat. kirj. slt. „Wähese tasu eest 2496".

Wilunud
juuksur
soowib kohta, kus wõiks lokkimise ära õppida. Kirj. slt. „Korralik 2458".

Preili,
hea majapidamise praktikaga, kes tunneb head keetmist, soowib perenaisekohta üksiku härra juure, wõi perekonda keetjaks, omab head soowitused endisest kohast. Wõib käia oma korterist. Teat. kirjal. slt. „Hea keetja 2471".

Keskealine wilunud
kokk
otsib kohta kasiinosse wõi söögisaali, omab soowitused. Pal. teat. kirj. slt. „436".

Töökas maaneiu
palub kohta, kas linna ligidale maale wõi restorani nõudepesijaks. Pal. teat. kirjal. slt. „Nr. 2415".

Aus, korralik ning töökas neiu
palub südamest wõimaldada teenistust wõi tööd, on ennem teeninud ning omab tunnistused, wõib oma korterist käia. Teat. slt. „28" wõi Wilmsi t. 45—18.

Küpsetan maitswaid bliinisid
ja teen muid töid iseseiswalt. Käin oma korterist, oman soowituse. Teat. slt. „Kohalikud keeled".

Noor, korralik neiu palub
passikohta
wõi laste juure, mõistab ka keeta, on oma korter. Kirjad slt. „Ewa 17".

Mölder
soowib kohta auru- wõi wesiweskisse, lõikab laudu ja sindleid. Kirjad saata ühes palgatingim. Wändra, Aluste postiag., kast 20, mölder.

Noor keeli walitseja
proua
otsib mingisugust teenistust wõi õpilasekohta kübaraärisse. Pal. teat. slt. „Õpilane 2548".

Intelligentne
preili
kes palju reisinud, otsib sekretäri+perenaise-kohta. Kirj. slt. „Wälismaale".

Meeldiw neiu
palub kohta
ettekandjaks, rätsepa abiks, trikikotta wõi kinosse. Kirj. slt. „E. R."

Soowin kohta,
keedan iseseiswalt. Soo 11—6.

Sisseśõitnud, wene keelt rääkija keskealine naisterahwas soowib
majateenijakohta.
Teat. slt. „Nr. 2484".

EESTI WABARIIGI 15. AASTAPÄEWAKS

soowitame allnimetatud raamatuid:

Eesti Rahvusväeosade loomine 1917—1918. I Eesti polk. Major O. Kurvits . . Hind	5.—
Köites	7.—
Ülevaade Eesti Vabadussõjast 1918—1920. Kolonel-ltn. J. Maide uudisteos, 488 lhk., 19 skeemi	3.60
Minu sõjamälestused. J. Pitka	2.25
Sõda Landeswehriga. J. Poopuu	1.—
Eesti rahvaväe 9. jalaväe polk 16. jaan. 1919 — 1. jaan. 1921	2.75
Eesti iseseisvuse teel I. A. Tamman. Vene revolutsioonist Eesti vabadussõjani	—.75
Mälestused iseseisvuse võitluspäevilt. I köide. Revolutsioon ja okupatsioon.	4.—
Mälestused iseseisvuse võitluspäevilt. II köide. Vabadussõda	4.50
Saksa okupatsioon Eestis. Kruus	1.50
Punased aastad I. Mälestused 1905. a. liikumisest Eestis	4.—
Soomusrongide divils vabadussõjas. II. J. Poopuu	2.50
Ühistöö Eesti riigi loomisel. E. Laaman	2.—
Au langenuile. A. Kallas. Luuletuskogu	1.—
Eestimaa talurahva vabastamine. R. Berendsen	2.—
Võru alt Jakobstadti. V. Mutt	2.—
Eesti tagavara pataljon. E. Mutt. 1917—1918	1.50
Jaan Poska päevaraamat. Pariisi rahukonverentsilt	1.—
Tallinna sündmusi 1905. ja 1906. a. M. Martna	—.40
Jüri Vilms. Elulugu ja tegevus. A. Tamman	2.—
Jaan Tõnisson — tagasivaateid ja mälestusi	1.50
Merevägi vabadussõjas. A. Varma	1.20
3. jalaväe rügemendiga vabadussõjas 1918—1920. H. Tulnola	—.70
1. detsember 1924 Tallinnas. J. Saar	1.—
Mahtra sõda. J. Reinthal	1.80
Eesti vabariigi loomispäevilt 1917—1928	10.—
Iseseisvuse tuleku päevilt	1.20
Punane Tallinn. M. Morrison	1.20
Toomas ja Mai. Lugulaul orjaajast	1.—
Toompea vanglas. F. Tuglas	1.40
1905. aasta romantika. Mälestused I. Marta Lepp	1.50
1905. aasta romantika. Mälestused I. Marta Lepp	1.50
1905. aasta lõppvaatus. Mälestused III. Marta Lepp	2.25

24. weebruar 1918. a.
Eesti wabariigi wäljakuulutamine
kunstnik Maksolly maali järele,
pildi endine hind 1.50, nüüd 35 senti.

„Päewalehe" raamatukaupl.
Pikk tän. 2. Suur Karja tän. 23.
Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

„Laste Rõõm" on laste õnn

Tööpakkumised

Firma „Lahto"
wajab tööjõudu, nais- kui ka meessoost. Teenistustasu 50—100 kr. kuus. Soowijatel teated saata kirjalikult ja wastuseks lisada 10-send. postmark: Firma „Lahto", Kanepi postk. 26.

Wanemat
inimest
waja lapse juure wäik. tasu eest. Tulla kl. 5—9 õht. Nõmmele, Harku tän. 81—3.

Tüdrukut
tarwis maale. Kaubelda 28. skp. kl. 9—11 e. l. S. Pärnu m. 66, hoowis.

Lokkijat
waja S. Tartu mnt. 75.

Wajatakse suurema praktikaga kartulisiirupi- ja tärklise-
meistrit.
Läbirääkimistele tulla kl. 5—7 Suur Kompassi 40—1.

Mehaanilisesse puutööstusse tarwis
osanikku
500 kr. alates. Kirj. slt. „Osatäht 2".

Teenijat
tarwis, kes majatööd tunneb, lehmaga ümber käia oskab ja ka aiatööd tunneb. Kirj. slt. „Ustaw 2413".

Maale waja wilunud
õmblejat,
kes tunneb kleidi- ja mantlitöid. Läbi rääkida Saue tän. 18—7.

Wajatakse hästi keetjat
teenijat,
soowitaw kes on restoranis kokaabiks olnud. Tulla kuni kl. 6 S. Pärnu mnt. 8—25.

Leiwawäljawedajat
oma weoabinõu ja kohtadega tarwis. Teat. slt. „Kohe kw. nr. 2464".

Wajatakse
korralikku, karsket sulast-põllutöölist, kes teeb weidi puutööd. Teat. kirjalikult Arkna wesiweski, Rakwere.

Juuksetõikaja
õpilast tarwis.
Endla tän. 28, ärisse.

Lihulasse J. Paisu... latööstusse wajatakse
wilunud tö... ketrajat ja ... kraas...

Linna ligidale tallu
teenijat
Kaubelda neljapäewal weebr. kella 9—10 h... Tartu mnt. 82, hoow...

Energilist, kautsjon...
agent...
korralikule tööstusele ... Pakk. slt. „Agent nr. ...

Wajatakse
naiskoka
ja köögitüdrukut. Mees... Harju 19.

Suuremasse tallu ... hast ja ustawat
teenijat,
kes oskab lehmi lüpsa... teha kõiki majapidam. ... waid töid. Teat. kuni ... slt. „Tunnistus ehk... 2155".

Wajan üksikut meesterahwast
sulaseks,
soowitaw, kes weidi ... põllutööd tunneb. ... „Nr. 458".

Wajatakse
naiskok...
(mitte üle 45 a. wan... tunnistustega wõi is... tustega (soowitusteta ... la). Tulla kl. 2—4, ... 10, krt. 4.

Kena wälimusega ke...
lillemüüja d... baari...
kohe tarwis 1-j. hote... ni. Tulla Koidula tän... hoowist sissekäik.

Kena wälimusega no... joniga
naiskeln...
kohe tarwis 1-järgu ... Tulla restoran „Par...

Tarwis wilunud
lokkija
kes oma tööd hästi t... tän. 6. Praktikanti... tulla!

Wajan täiesti wil...
kokaa...
kes wõib ka iseseiswa... Tulla kl. 11—12 ho... „Belgia", Soo tän. ...

Heasse, sisseöötatu... tööstusettewõttesse w...
osanik...
kapitaliga Kr. 300... Teat. slt. „S. S. 10...

Korteripakkumised

Ilma mööbl. wäike

tuba

üksikule preilile wälja üüriba, ühes kütte ja walgustusega. Näha 11—5 Wase tän. 2—2.

Maal, suuremas alewis

awar korter

wälja üüriba. Koht on wäga sobiw arstile. Lähemalt rohukaupluses Pikk tän. 18, siin.

1. märts. ära anda intell. härrale, kesklinna lähedal suur, hästi möbleeritud erasisseläig.

tuba

ühes mugawustega, telefoni ja wanni tarwitusega. Ahju tän. 7—6 hoowimajas, sissekäik eandwärawast.

Moodne korter

ühe toa, köögi ja eestoaga, wanni tarwitamisega ära anda. Kodu tän. 21—8.

Ilus soe korter

— 3 tuba ja köök, ära anda. S. Tartu mnt. 74—2.

Kontoriruumid

— 4 tuba, kohe üürile anda S. Karja t. 6. Lähemaid teateid annab Joh. M. Kruus, Süda tän. 15.

Suur

3-toal. korter

köögiga ära anda intell. perekonnale. Wesiwärawa tän. 18-a—2.

Söögisaal

odawasti ära anda. Wäike Pärnu mnt. 36.

Korter

ühe wäikese toaga, wastu tänawat, kohe üürile anda S. Tartu mnt. 82—1.

Kahetoaline

korter

üürile anda Kohila alewikus, jaama juures, soodus meesteriiete rätsepale, kellest kohapeal puudus. Teat. saab ka kirjalikult aadr.: L. Worbe, Kohila.

Intelligentne isik wõib tulla

korterikaasl'aseks

üksiku pr. juure. Jakobsoni tän. 16—7.

Keldrikorter

kuiw, suurte akendega saada Sõja tän. 24—1.

2 korterit

(ühe- ja kahetoaline) ühes köögi ja eeskojaga ära anda. Nurme tän. 7—1 Pelgulinnas, tel. 488-36.

Päikesepoolne

korter

— tuba ja köök, kõigi mõnususega — üürile anda Lutri tän. 18—1.

Wäike

äriruum

wälja üüriba Kuninga tän. 8. Küsida krt. 4.

Soe, puhas, walge

mööblita tuba

ära anda Wilmsi tän. 9—1.

Wanem

lihakauplus

ära anda. Teateid saab W. Pärnu mnt. 33, lihakauplusest.

Korter

— 3 tuba, köök — wälja üüriba Tina tän. 10, küsida krt. 5.

Erasisseläiguga

tuba

ära anda ametiskäijale Koidu tän. 38—1.

Kaasüüriliseks

wõib tulla 1—2 meesterahwast. S. Tatari tän. 3—2.

Hästi sissetöötatud

toiduainetekauplus

ühes piimapoe ja kaubaga ära anda. Sealsamas elukorter. Teat. saab Pühawaimu kiriku juurest ajalehekioskist.

Korter

waheseinaga, wee ja elektriga on saada ja suur trümoopeegel müüa. Ka suwekorteri üle saab teateid Girgensoni tän. 21—2.

Hästi ehitatud

ruum

kaupluse jaoks ära anda soodsail tingimusil. Koidula ja Poska tän. nurgal nr. 30/43, krt. 1.

Soe, kuiw ja päikesepoolne

korter

wälja üüriba: 4 tuba, esik, wann, köök ja klosett. Küsida Paldiski mnt. 14, kiwimajas kojamehelt.

Wäike möbl. tuba

elektriwalgustusega ära anda kindlas teenistuses isikule. Girgensoni tän. 22—6.

Kaasüüriliseks

wõib tulla kindl. ametis noormees. Wäike Brookusmägi 2—1

Ühetoaline, päikesepoolne, soe, elektriwalgustusega

korter

ära anda. Küsi Heeringa tän. 17, lihakarnist.

Üüriba kuiwad ja soojad

korterid

5 tuba ja köök à Kr. 50 — Toompuiestee 17-a, 1 tuba ja köök à Kr. 17, Herne tän. 19.

Kesklinnas ära anda

3-toaline korter

(eestuba, köök ja wann, parkett, keskküte). Lähem. k./m. E. Serenmann, S. Karja tän. 10.

Mugaw, soe, möbleeritud

tuba

soowikorral köstiga, ära anda Köleri tän. 16—3.

Üürile anda suur, päikesepoolne

mööbl. tuba

kõigi mõnusustega. Merepuiestee 12—4 („Olympia" kõrwal)

Korter

2 toa ja köögiga, päikesepoolne, ära anda. S. Ameerika tän. 53—1.

Korter,

2-toal., päikesep., wälja üüriba Wana Kalamaja 3—19.

Tuba

üürile anda. Jakobsoni tän. 4—5.

Kuiw, soe ühetoaline

korter

on üürile anda Wabriku t. 47, küsida krt. 14.

Südalinnas hästi sissetöötatud

söögisaal

ära anda omaniku ärasõidu puhul. Kirj. slt. „Söögisaal 100".

Ühetoaline

korter

wälja üüriba. Küsida Toom-Kuninga tän. 6—1.

Soe, päikesepoolne

korter

— 3 tuba, esik ja köök — kohe üürile anda Koidu tän. 68-b, küsida kojamehelt.

Tuba

üürile anda. S. Karja tän. 2—6.

Lihapoeruum

ära anda Tsemendi tän. 11, küsida krt. 9.

Möbl. tuba

erasisseläiguga, päikesepoolne, 1—2 isikule ära anda, wõib klaweriga. Ahju tän. 5—5.

Ära anda soojad

1 w. tuba

8 kr., keldrituba 6 kr. Uus Tatari tän. 11—3.

Suur, ilus

mööbl. tuba

wälja üüriba W. Tartu mnt. 18—8 (hoowimajas).

2 tuba

keskküttega, kohane kontoriruumiks, ära anda. Küsida A./S. Tartu Panga uksehoidjalt, Kinga tän. 1.

Pool tuba

jaotatud waheseinaga, ära anda preilile. Dunkri tän. 6—3, 3. korral.

Korter

— 2 tuba ja köök — ära anda Telliskiwi tän. 1—2.

Korter

ära anda — 3 tuba, köök ja teenijatuba. Tehnika t. 21—1.

Päikesekülla ne, kuiw, remonteeritud

3-toal. korter

üürile anda W. Ameerika tän. 5—1.

Korter

— tuba ja köök, päikesepoolne, odawasti ära anda Nõmme t. 5

Wälja üüriba

kaks korterit

1) kolm tuba ja köök, 2) kolm tuba, köök ja wann. Karu t. 24.

Ilus maapealne toiduainete-

kauplus korteriga

ja wähese kaubaga kiiresti ära anda. Üür on odaw. Teat. saab kino „Kungla" juurest ajalehemüüjalt.

Soe, erasisseläiguga

mööblitega tuba

wälja üüriba. Rulkowiuse tän. 24—1.

Keldriruum

ära anda odawasti. Wolta tän. 20—8.

Korter

— 5 tuba keskküttega, liftiga ja kõigi mõnusustega wälja üüriba Narwa mnt. 42, küsida uksehoidjalt.

1—2 kindlas teenistuses preilit wõiwad

saada toa

ja kaasüüriliseks wõib tulla korralik naister. wõi meesterahwas Karu tän. 11—2.

Tuba

erasisseläiguga, köögi tarwitusega, ära anda Wolgu t. 11—4. Näha õhtul pärast kl. 7.

Korter

ära anda — kaks tuba, köök ja eestuba, 12 ruutsülda. Girgensoni tän. 18—10, hoowimajas.

Möbleer. tuba

ära anda Imanta 11—4.

Korteriotsimised

Kindla sissetulekuga lasteta perekond wajab päikesep. korterit — tuba ja köök, soowitaw 1. linnajaos wõi Pelgulinnas. Teatada ühes hinnaga slt. „A. A. J. J."

Korterit

— 4—5 toaga Kaupmehe tänawa ümbruses rutulisselt tarwis. Kaupmehe t. 15—2; telef. 460-32.

Wajan õppetundideks

saali.

Teat. slt. „Saal 2492".

Soowitakse pansioniga

tuba

Balti jaama ümbruses. Pakk. ühes hinnaga slt. „E. S. 2485"

Wäiksemat

möbl. tuba

wõi üksiku juure korterikaaslaseks soowib 35-a. intell., korralik, puhta ametiga meester. Teat. slt. „8—12 kr."

Intellig. kindlas ametis härra wajab kohe sooja

mööbl. tuba

erasisseläiguga, ühes hommiku- ja õhtusöögiga. Teat. slt. „Kiire A. P."

Nõmmel

peale Pääsküla otsib wäike perekond talwekorterit alumisel korral 1—2 toa ja köögiga, soowitaw oleks ka weranda. Kirj. slt. „Rutuline 2351".

Kaasüüriliseks

soowib riigiametnik wiisakasse perekonda wõi endasuguse noormehe juure. Teat. kirj. slt. „Täiskarsklane 26".

Korralik noormees soowib

kaasüüriliseна

wäikest tuba. Pak. teat. slt. „H. K."

Neiu otsib

tuba

(wõi kaasüüriliseks) akna ga uulitsa poole, alumisel korral. Teat. slt. „Lokkija 21".

Kindla teenistusega härra wajab Nõmmele hästi

möbl. tuba.

Teat. slt. „Lodig 2557".

Wajan wäikesepoolset, walget, mitte päikesepoolset

tuba

wähese mööbliga ja omaette sisseläiguga. Teat. slt. „X. Y. Z."

K-M.
JOH.
ROOSIPUU

NARWAS. «PÄEWALEHE» ABI-TALITUS. «PAEWALEHE» ÜKSIKNUMBRITE MÜÜK, KUUL. JA TELLIMISTE WASTU WÕTT.

Müüakse

Õunu:

antonowka, tšhernoguus, sibul, talwefeering, Tartu roos, müüa S. Karja 6, keldris.

Häid ja kuiwi

kasepuid

müüa Kopli tän. 16 puuhoowis, 4 meetrit 11 krooni, saetud ja koju toodud. Telefoniga tellijaile saadetakse mõõdud täpselt ja korralikult.

Austusega J. Inthal.

Tööstus,

warustatud paremate masinatega ja tööga koormatud, terwelt wõi pool osa müüa. Pakk. slt. „Soliid tööstus".

Sõidusaan,

saarepuust, hästi hoitud, täiesti korras, polsterdatud, lambawillatekk ja nahkpõll, maaroopa laius, müüa Lembitu 15—1.

Noor ehe

reepintscher

müüa Maakri tän. 11—2.

Ehituskrunt

wäikese majaga müüa. Küsida Harjuwärawa trepi juures lehemüüjalt.

Odawasti müüa heas korras

rehepeksumasin

ühes 10 hob.-jõulise naftamootoriga. Teat. saab kirjalikult, aadressil: Ellamaa jaam, p.-k. 9, Peterson.

Müüa

odawasti uus nahkkraega jope ja ülikond wäiksemale kaswule. Wabriku tän. 15—14.

Ehituskrunt

müüa Kaarli kir. rajoonis, suurus umb. 300 r.-s. Soow. kirj. slt. „Waheltkauplejad mitte 2427".

Pianiino

odawasti müüa Wilmsi tän. 22—8.

Müüa

wähe pruugitud haudumismasinad 1) 210 munale „Buckeye" ameerika; 2) 360 munale kahe sahtliga „Sartorius". Keila, M. Masing.

Müüa

pruugitud tammepuust söögitoamööbel: puhwet, laud, 12 tooli — hea töö. Näha Toompuiestee 9—5.

Tüüril wäike

maja müüa

wiljapuuaiaga, 4 walamaa krundiga. Küsida isikl. Tüüril, Pärna tän. 13 wõi kirjalikult Kirna, p.-k. 25, J. Kuusk.

Suuremas prowintsilinnas wäga odawasti müüa hästi sissetöötatud suurem

kino.

Soow. kirj. slt. „Walgusheli-film".

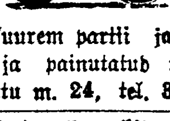

Müüa suurem partii jalgratta muhwe ja painutatud torusid. W. Tartu m. 24, tel. 311-87.

Kahekordne hea ehitus, uus

palkmaja

juhtumisi müüa 20.000 kr. eest, wäljamaks 15.000 kr. Soow. kirj. slt. „2432".

Valmis
merenoodad
ja nende
osad
müügil
võrgulaos,
Tallinnas,
Narva mnt. 27.

Odawasti ostate

laua- ja söögitoalampe paberist, tsellooniist (pestawad) ja siidist warjudega. Kuninga t. 1, krt. 3, 3. korral.

Müüakse

kohwiku wõi restorani sisseseade. Sealsamas woodid, pehme mööbel j. m. kraami. W. Wiru t. 5, Tartu tubakawabr. ladu.

Standard

4-lambil. wõrkwastuwõtja juhuslikult odawasti müüa raadioäris Wiru tän. 8, sisuks.

Kiriklikud teated.

Eesti ewang. luterlusu kirik. Tallinna praostkond.

Kaarli kirik.

Eesti wabariigi tiisselsiwuse 15. aastapäewa puhul on Tallinna praostkonna korraldusel aastapäewa eelõhtul, 23. weebruaril, kl. 5 p. l. Kaarli kirikus piduslik tänujumalateenistus. Altarikõne: praost A. Kapp. Algliturgia: õp. H. Kubu. Jutlus: õp. A. Eilart. Kaarli kog. ühendatud laulukoorid organistide Joh. Jürgensoni ja A. Katafini juhatusel. Soololaul — hra E. Unt. Kaitsewäe orkester. Laululehed. Kende puhas sissetulek — niisama korjandus pärast jumalateenistust wabadussõjas langenute mälestussamba heaks. Rohket osawõtmist palub praost A. Kapp.

Leeriõpetused õp. A. Kappi juures kewadpoolaastal on: 1) poeglaste üldleer algab esmaspäewal, 20. märtsil, kell ½7 õht. leeritoas; õnnistamine palmipuudepühal, 9. aprillil; 2) eraleer keskkooliõpilastele — algab 27. märtsil, kell 8 õhtul kirikus, õpetajate kääarkambris — õnnistamine 1. Kristuse ülestõusmise pühal, 16. aprillil; 3) tütarlaste üldleer algab esmaspäewal, 24. aprillil kell ½7 õhtul leeritoas — õnnistamine pühapäewal, 14. mail; 4) nelipühi eraleer poeg- ja tütarlastele algab esmaspäewal, 15. mail, kell 8 õhtul kirikus, õnnistamine esimesel nelipühi päewal — 4. juunil; 5) jaanipäewa eraleer poeg- ja tütarlastele algab 6. juunil kell 8 õhtul kirikus, õnnistamine jaanipäewal.

Eesti wabariigi tiisselsiwuse 15. aastapäewal, 24. weebruaril, kell 10 homm. tänujumalateenistus — õpetaja Fr. Stockholm. Laulab Kaarli koguduse laulukoor org. J. Jürgensoni juhatusel. Laululehed. Sissetulek laululehtedest wabadussõja monumendi heaks. Pühapäewal, 26. weebruaril, kell ½10 homm. jumalateenistus pihti ja armulauaga õp. Fr. Stockholm. Lauluraamatud. Pühapäewal, 26. weebruaril, kell 1 lastejumalateenistus õp. Fr. Stockholm. Laste lauluraamat.

Leeriõpetused õp. Fr. Stockholmi juures kewadpoolaastal on: 1) poeglaste üldleer algab esmasp., 20. märtsil kell ½7 õht. leeritoas; õnnistamine palmipuudepühal, 9. aprillil; 2) eraleer keskkooli õpilastele algab 27. märtsil, kell 8 õhtul kirikus; õnnistamine esimesel Kristuse ülestõusmise pühal, 16. aprillil; 3) tütarlaste üldleer algab esmasp., 24. aprillil, kell ½7 õhtul leeritoas; õnnistamine pühapäewal, 14. mail; 4) nelipühi eraleer poeg- ja tütarlastele algab esmasp., 15. mail, kell 8 õhtul kirikus; õnnistamine esimesel nelipühi päewal, 4. juunil; 5) jaanipäewa eraleer poeg- ja tütarlastele algab 6. juunil, kell 8 õhtul kirikus; õnnistamine jaanipäewal. Üles anda palutakse warakult oma õpetaja Fr. Stockholmi kontseleis Kaarli tän. 1—2, kõnetundidel.

Jaani kirik.

Eesti wabariigi aastapäewal, 24. weebr., kl. 10 homm. jumalateenistus — õp. H. Kubu. Laululehed. Pühapäewal, 26. weebruaril, kell 10 hommikul jumalateenistus armulauaga — õp. H. Kubu. Kl. 1 pühapäewakool S. Pärnu mnt. linna algkoolis, Oskari tän. linna algkoolis, Wabriku tän. linna algkoolis, Koplis linna algkoolis, Lasnamäel Kiwimurru tän. 22 ja Sõjamäe tän. 2. Kell 8 lastejumalateenistus — õp. H. Kubu.

Tall. Jaani Noorte koguduse äratusnädal. Pühapäewal, 26. weebruaril, kl. 6 p. l. koraalipüha ja äratusnädala awamisjumalateenistus. Jutlus — piiskop J. Kukk teemil „Issand koputab". Laulawad Noorte Koguduse laulukoor ja solist prl. H. Betlem. Laululehed. Esmaspäewal, 27. weebruaril, kl. 7 jumalateenistus — õp. J. Jürgenson Wigalast „Kas oled kuulnud Jeesuse kutset" ja õp. B. Hasselblatt „Walerahu". Laulab Noorte Koguduse mees-doppeltkwartett. Teisip., 28. weebr., kl. 7 õp. J. Wollman Rissist „Mis on patt?" ja õp. J. Jürgenson „Raiu see ära". Soololaule solistidelt. Kesknädalal, 1. märtsil, kl. 7 õp. J. Wollman „Kiusatused" ja õp. A. Sternfeldt „Kitsas wäraw". Solistid ja Pauluse kog. laulukoor. Neljapäewal, 2. märtsil, kl. 7 õp. H. Kubu „Kui sa kord sured" ja õp. A. Grünberg Pärnust „Ja uks pandi kinni". Laulab Noorte Koguduse laulukoor. Reedel, 3. märtsil, kl. 7 praost A. Grünberg „Täna, mitte homme!" ja õp. H. Ruth Pärnu-Jakobist „Olge hinges tulised!". Laulab Noorte Kog. mees-doppeltkwartett. Laupäewal, 4. märtsil, kl. 7 õp. H. Ruth „Lunastuse rõõm" ja konsistooriumi assessor õp. J. Warik „Uus elu Jumalas". Laulab Noorte Kog. laulukoor. Pühapäewal, 5. märtsil, kl. 6 p. l. äratusnädala lõppjumalateenistus armulauaga — konsistooriumi assessor õp. J. Warik „Pühitsuselu". Laulawad solist prl. H. Betlem ja Noorte Kog. laulukoor. Tarwitusel on iga päew uued laululehed wastawalt päewa teemidele, ühes korjandusega äratusnädala kulude katteks. Kiriku uste juures saadawal kirjandust: noorte ajakiri „Noorte Kuht" hind 15 senti, „Eesti Kirik", „Markuse ewangeeliumi käsiraamat" ja muud.

Leeriõpetused poeg- ja tütarlastele õpetajate B. Hasselblatti A. Sternfeldti ja H. Kubu juures algawad: 1) üldleer — 20. märtsil, õnnistamine palmipuude pühal, 9. aprillil; 2) eraleer — 15. mail, õnnistamine 1. nelipühil, 4. juunil; 3) eraleer — 7. juunil, õnnistamine 24. juunil. Leeriõpetusele tuleb aegsasti õpetajaile üles anda. Õpetajate kõnetunnid on e. l. iga päew kl. 12—1, p. l. teisip. ja reedel kl. 5—6. Koguduse kantselei, Lembitu tän. 2, on awatud igapäew kl. 9—2, p. l. teisip. ja reedel kl. 5—6. Liikmemaksu wõetakse wastu kantseleitundidel ja pühap. jumalateenistuse lõpul kirikus. Koguduse täiskogu koosolek peetakse 13. märtsil kell ½6 p. l. kirikus. Kui määratud ajaks nõuetaw arw koguduse liikmeid koos ei ole, peetakse teine koosolek sama päewakorraga, samas ruumis ja samal päewal pool tundi hiljem, mis on otsusewõimeline kokkutulnute arwule waatamata. Koosolekule pääseb 1932. a. liikmekaardi ettenäitamisel iga koguduse liige, kes wähemalt 20 a. wana ja kes omawalitsusasutuste walimisõigusest seaduse järele ilma ei ole jäetud.

Püha-Waimu kirik.

24. weebruaril, wabariigi 15. aastapäewa puhul jumalateenistus kell 10 homm. laululehtedega. Laulukoor. Õp. Th. Tallmeister. Õhtul kell 6 kirikus waimulik kontsert päewakohase eeskawaga hra Paul Presnikoffi korraldusel. Ettekandele tuleb ka Hillar Salaria kantaat wabaduspäewaks koorile, solistidele ja orelile. Sissemineul paletakse annetada wähemalt 25 senti. Pühapäewal, 26. weebruaril, kell 10 homm. jumalateenistus armulauaga, abiõp. Ed. Beckman. Kell 1 päewal kirikus lastejumalateenistus, õp. Th. Tallmeister. Kell 6 õhtul jumalateenistus (soowikorral wõib ka armulauale tulla), õp. Th. Tallmeister. Üldleer poeg- ja tütarlastele algab 27. märtsil. Õnnistamine palmipuudepühal. Üles-anda õpetaja kõnetundidel.

Toomkirik.

Wabariigi 15. aastapäewal, 24. weebruaril, kell 10 homm. tänujumalateenistus. Jutlustab õpet. L. Raudkepp. Laulab Pauluse segakoor. Laululehed.

Peeteli kogudus.

Eesti wabariigi 15. aastapäewal, reedel, 24. weebr., kell 9 homm. jumalateenistused Rootsi-Mihkli kirikus ja kell 11 Pelgulinna palwelas; laululehed. Neljapäewal, 23. weebruaril, wabariigi aastapäewa laupäewal, kell 7 õhtul piiblitund linnamisjoni majas, Kentmani tän. 6. Mis on pühitsus? Samal ajal Pelgulinna palwelas kuulutustund. Laululehed.

Nõmme Rahukirik.

E. w. 15. aastapäewal, 24. weebr., kell 10 homm. tänujumalateenistus. Laululehed. Laulukoor. Õp. A. Eilart. Pühapäewal, 26. weebruaril, kell ½11 homm. jumalateenistus ühes armulauaga — õp. A. Eilart. Leeriõpetus algab 1. mail, õnnistamine on 25. mail — taewaminemisepühal. Leeriõpetus keskkooliõpilastele algab 29. mail, õnnistamine on 18. juunil. Koguduse kantselei on awatud esmasp., teisip., kesknäd., reedel ja laupäewal kella 11—12 ja neljap. kl. ½6—7 õhtul.

Kopli ew.-luterlusu kirik.

Wabariigi aastapäewal, 24. weebruaril, kell 10 hommikul jumalateenistus — õp. ameti kand. Sauerbrei. Laululehed. Korjandus wabadussõjas langenute mälestussamba püstitamise

Eesti ew.-lut. kiriku Sisemisjoni Selts

korraldab Eesti wabariigi aastapäewa õhtul kell 5 p. l. Tallinna linnamisjoni majas Kentmani tän. 6 kõigile Tallinna linna koguduste liikmeile ning sisemisjoni sõbrule perekondliku koosviibimise; päewakohased kõned; kutsutud on kõnelema end. minister õpetaja Lattik ja hra A. Tamm; laulab Tallinna Jaani N. K. laulukoor prof. Topmanijuhatusel. Müügilaud, kohwi- ja teelauad. Palume kõiki sisemisjoni sõpru wõtta osa.

Huwitaw kuukiri

„Laste Rõõm"

on lastele armsam ajawiide

Juhuslikult müüa uus

haudumismasin

400 munale, fa. „Miller" — Ameerika. Küsida: Kaub. & Tehn. kontor Orion, Tallinn, Wene 13.

Tore kotikmantel

naister. noobel kasukmantel kängurunahkadel, käsiõmblusmasin „Singer", uus, müüa ärasõidu puhul. Maneeshi t. 4, pandimaja kauplus.

Odawamini kui mujalt ostate ja tellite häid

türgi diiwaneid

Klaasingi tän. 8-a, töökojast.

Maja müüa

ilusa nurgaehituskrundiga, majas äri, tööstusruumid, hästi käidawas kohas. Teat. saab Kopli tän. 26—1, tel. 439-27.

Ehituskrunt

W. Ameerika tän. 20, suurus 345,22 r.-sülda, ajakohase hinna eest müüa. Läh. teat. annab w. adw. Limberg, Walli tän. 4—5, telef. 450-75.

Aknaraame,

uusi, klaasimata, müüa. Rataskaewu 24, kauplus.

3 kirjutusmasinat

müüa hinnaga 70 kr. kuni 180 kr. S. Tartu m. 42, jalgrattaäris; telef. 311-96.

Talu müüa,

6 klm. Wiljandist, Wana-Wõidu w., „Mälgu", suurus 100 r.-w., ühes tükis, omanik J. Kambeck.

Juhuslikult müüa

meester. ja naister. wähe pruug. jalgratas, seinakell, kastgrammofon, käsiõmblusmasin, teemasin, naister. kasukas keskm. kaswule, mannekeen. S. Tatari t. 42—5.

Juhuslikult müüa keskmises suuruses

talukoht

Wiljandimaal, Wõhma jaamast 2 kilomeetrit, ühispiimatalitus, postkast 58, Wõhma.

Odawasti müüa,

moodsad tammepuust puhwetid, söögilauad, kapid. Wõetakse wastu ka tellimisi kõiksugu mööbli peale, töö eest wastutus. Tähe tän. 4—1.

Hobused

müüa, küs. Sõja tän. 40—5. Sealsamas waheseinaga korter ära anda. G. Beek.

Soodsatel tingimustel müüa

paksushööwel, rihthööwel, freesmasin, kreissaag ja mootor

4,5 kw. 220 wolti. Küsida Lai 22—1, telef. 463-60.

Müüa odawasti

grammofon plaatidega, suur peegel, suur laud, gitarr, saksa keelsed. juturaamatuid ja mitmes. pööningukola. Gonsiori tän. 23—5.

Kabriorus, wastu Sadamajaama, müüa mõned

krundid,

rendile anda laduplatse puude j. n. e. jaoks, raudteeühendusega ja ilma, wälja üüriba suurem äriruum ja wäiksem tuba Narwa mnt. ääres. Lig. Toom-Kuninga tän. 13/2, tel. 466-79.

„Päewalehe"

üksikud numbrid on müügil Wõhwis, J. Prilli kauplusel.

Ostetakse

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju

ja walgeid pandikwiitungeid ostab kõrge hinnaga Krasnokutski, Kuninga tän. 6, telef. 481-59.

Briljante, kulda hõbedat,

kuldunrisid, wanu rahasid, antiikasju ja pandikwiitungeid kõrge hinnaga ostan Wene tän. 4, Demini majas, Ed. Muga.

Grammofone, plaate ja raadioaparaate

ostan, müün ja wahetan. Kullasepa tän. 3, II korral (sissekäik raekoja tagant eesuksest). Warem oli äri Woorimehe tän. 1.

Soowitakse

maja osta

parimas rajoonis, äriruumidega, wäljamaks 10.000 kr. Pakkumine slt. „Nr. 1111+2298".

Ostan kõiksugu pruugitud

riideid

pandipileteid, kantud nahkasju, jalgrattaid, õmblusmasinaid. Maneeshi tän. 7, pandimaja wastas. Ost ja müük.

Soowin osta korraliku

maja

südalinna ümbruses, hind 8000 kuni 25.000 krooni. Kirjad slt. „Wäljamaalane 2392".

Kabinettõmblusmasina jalg

soowitakse osta. Teat. kirjal. slt. „Nr. 2409".

Ostan wõi wahetan

maju. Wahetan suurema majaga 28.000—35.000 kr. wäärtuses, annan wastu maja umbes 20.000. Maja on korras, aiaga. Kellel on wõlgu wõi kes soowib raha, kasutagu juhust! Kirj. slt. „Kindel 20+15".

Ostan

wanu mööbleid, õlimaale, kuldraame, karwamadratseid, waipu, waase, lapsewankreid, jalgrattaid jne., tulen koju. S. Tartu mnt. 51—2 „Juhus", telef. 814-06.

Purjelaew

ostetakse, suurus 40—60 rg.-tonnini. Teatada kirjal. wanus ja hind Nurste ag., R. Härm.

Kõige kõrgema hinnaga

ostan

kõiksugu pruugituid riideid, walgeid ja punaseid pandipileteid, kulda, hõbedat, kõike mis kellelgi müüa. Wene t. 8—11.

„Päewalehe"

üksikud numbrid on müügil E. Z. L. Walingu jaamas

Mitmesugust

Karmi saatuse poolt elurasustesse tõugatud

naisüliõpilane

palub jõukamaid kaaskodanikke wõimaldada edasiõppimist õppemaksu wõi raamatute kinkimise näol. Tasuks kestew tänu. Kirjad slt. „Tänulikkus on suurim woorus".

Huwitawad

maskikostüümid

Lembitu 15—6. Näha igapäew kl. 6—8.

Kena preili palub südamest rikkaid härrasid, kes laenab

35 krooni

Kirjad kuni 25. weebruarini slt. „Nelk".

Hiromant Merti

ütleb minewiku ja tulewiku, annab nõu ja abi kõigis asjus, kes ei usu, see külastagu. Niguliste tän. 3—3, 3. korral. Wastuwõtt ka pühapäewal.

Kaarditork

(wanaaegne)

Imanta (S. Arehna) t. 16—1. Wastuwõtt homm. kella 9—8 õhtul, ka pühapäewal.

Seda noltsewdelast,

kellega pidin kohtama 19. weebr. s. a. kell 21 Tondi tän., palun tulla 24. weebr. kell 20,30 samasse kohta wõi teat. kirj. slt. „Hilinesin".

Seda daami,

kes istus 21. skp. kell 20—23 kino „Kunglas" ja jõi schokolaadi, palun teat. oma aadress slt. „Armastus".

Rikkad wanemad

härrad,

toetage noort kena wälimusega aussat tütarlast. Tasuks truu seltsiline. Kirj. slt. „Eluwõõras 6".

Sube sauna

Sube tän. 4

köetakse

neljapäewal, 23 weebr. s. a. ja laupäewal, 25. weebr. s. a.

Hiromant

ütleb täpsusega. Waba maks. S. Kompassi 34—4, 2. korral.

Teadaanne

Riigikogu juhatuse otsusel ... rahwahääletamise ja rahwaalgat... 16 — 1926) § 36 2. lõike põhja... gu poolt 14. weebruaril 1933 ... seaduse muutmise eelnõu — „Ee... hiseaduse muutmise seadus" — ... 10., 11. ja 12. juunil 1933.

J. Tõni... riigikogu ...

†

Anton Jürgenstein

1. XI 1861 — 21. II 1933.

Leinawad

Alide Jürgenstein
Helmi Jürgenstein
Ewa ja August Kerem
Marta ja Friedrich Rosenberg
Grete ja Woldemar Koch
Hella ja Karl Rosenberg
Else Jürgenstein
Gustaw Jürgenstein

Sügawas leinas mälestab oma auliiget

Anton Jürgenstein'i

Eesti Ajakirjanike Liit.

---

†

Aleksander Johann Markuschewitz

sünd. 24. aug. 1854. a., surn. 21. weebr. 1933. a.

Ärasaatmine leinamajast — Päikese tän. 3—8, reedel, 24. weebr. kell ½2 päewal.

Leinajad omaksed.

Südamlikku tänu

awaldan kõigile, kes minu kalli abikaasa **Milinka Blumenfeldt'i** surma puhul minule nii soojalt kaasa tundsid. **Leinaja lesk.**

Eestimaa tiisikuse wastu wõitlemise selts.

Pühapäewal, 26. weebruaril s. a., kell 12 päewal Mustapeade klubis Tallinnas seltsi XXV aastapäewa puhul

PIDULIK AKTUS.

Ettekanne: **prof. dr. med. E. Masing, Tartust** „100 aastat tuberkuloosi uurimist" (saksa keeles).

Sissepääs maksuta. Külalised liikmete soowitusel teretulnud.

Eesti Metapsüühhilise seltsi järjekorraline populaarteaduslik

loeng

on neljapäewal, 23. weebr. 1933. a. kl. 19 kõne eb hr. Siiak teemil

„Inimhing ja selle awaldised".

P. S. Metapsüühhiline ringwaade. Soowituskaarte saab juhatusliikmeilt Raua tän. 21—8, tel. 313-60.

A.-S. Eesti Laewanduse

erakorraline peakoosolek

peetakse 8. märtsil 1933. a. kell 5 p. l. kontori ruumes, Tallinnas, S. Brookusmägi 10.

PÄEWAKORD:

1. Koosoleku juhataja ja protokollikirjutaja walimine.
2. Laewa remonteerimise küsimus.
3. Koosolekul ülestõstetud küsimused.

JUHATUS.

Kalameeste

nooda-, nasti- ja ankruköisi

leiate suures waliкus

G. Hendriksoni nöörikauplusest

W. Karja tän. 6, telefon 445-29.

Ökonoomi

waja suwekuudeks Eestimaa meri-ahtklubile. Pakkum. hra E. Siemens'ile, Pikk tän. 27.

Estonia teater

Neljapäewal, 23. weebruaril kell ½8 õhtul wabariigi XV aastapäewa puhul **pidulik etendus:** 1. Hümn. 2. Awasõna. 3. J. Aawik — pidulik marss wabariigi 15. aastapäewaks („Estonia" sümfooniaorkester autori juhatusel). 4. Esietenduseks

„Lembitu"

Johannes Karma näidend Eesti ajaloost 5 waatuses (7 pildis).

Reedel, 24. weebruaril kell 8 päewal erakorraline etendus, mille puhas tulu läheb wabadussõja monumendi heaks. I. Awasõna. II. Hümn. III.

„Püwe talus"

A. Kitzbergi külakomöödia 5 waatuses. Harilikud hinnad. Pääsetähed Kr. 1.50—20 senti.

Kell ½8 õhtul 3. korda harilikkude hindadega

„Trawiata"

G. Verdi ooper 4 waatuses. Pääsetähed Kr. 2.50 — 30 s.

Draama teater

Draamastuudio teatri odaw teatrinädal

Kolmapäewal, 22. weebr. s. a. kell 8 õhtul 4. korda

„Tschempionaad"

M. Antsoni kom. 5 waatuses.

Neljapäewal, 23. weebr. s. a. kell 8 õht. 83. korda

„Täitesulepea"

L. Fodori kom. 3 waatuses.

Reedel, 24. weebr. s. a. kell ½2 päewal 33. korda

„Oldriku parun"

Andres Särewi dramatiseering 3 waat. A. Tammanni samanimelise romaani järele.

Reede õhtul kell 8 103. korda

„Wargamäe"

A. Särewi dramatiseering A. H. Tammsaare „Tõde ja õigus" järele.

Laupäewal, 25. weebr. s. a. kell 8 õhtul 94. korda

„Oedelworst".

Hugo Raudsepa komöödia 4 w.

Tööliste teater

Neljapäewal, 23. weebruaril 35. korda

„Waese mehe ututall"

Aug. Mälgu komöödia 4 waat.

Reedel, 24. weebruaril

„Kuulsuse kaubitsejad"

Tõsiasjade komöödia 5 pildis.

Laupäewal, 25. weebruaril 36. korda

„Waese mehe ututall"

Algus kell 8 õhtul. Pääsmed 90—20 sendini. Kassa awatud 3 tundi enne etenduse algust.

R. Reite naiskutsekooli L. W. K. korraldab 23. weebr., kell 19.30 Kristliku N. M. ühingu ruumes, Lai tän. 1, kooli 23. aastapäewa puhul

piduõhtu

loterii ja muude lõbustustega. Tantsuks „The Dancing Trawellers". Pääsmed à 75 snt. saadawal sealsamas enne peo algust.

ÜENÜ Tallinna ja „Hõimla" osakonnad.

Neljapäewal, 23. weebr. kl. 20 Raua tänawa koolimajas

pidulik aktus

Eesti wabariigi 15. aastapäewa puhul.

Kawas: 1) Kõne — Kustas Utuste. 2) ÜENÜ Hõimla segakoori ettekandeid. 3) Deklamatsioone — A. Puss, S. Kiili, O. Jäme. 4) W. Kangermanni näidend 2 waatuses „Waikne kena kohakene".

Pääsmed: wõõrastele à 35 s., liikmetele ja kooliõpilastele à 25 senti.

Eesti Lastesõprade Ühingu

loterii piletiga wõidate kohe,

kui leiate loteriipileti sees olewalt tschekilt wõidunumbri.

Alljärgnewad wõidud loositi awalikult 21. weebr. 1933. a. Tallinnas, Tööliswõimlas politsei kontrolli all.

Tschekiga wõidetud summad makstakse kohe wälja E. L. Ü. bürroos alates 22. weebr. 1933. a. kuni 2 kuud pärast E. L. Ü. loterii lõpploosimist isiklikult, postiteel wõi panga kaudu tschekі esitajale igal äripäewal kella 9—15.

Eesti Lastesõprade Ühingu büroo asub Tallinnas, Sauna tän. 2—5 (sissekäik W. Karja t. 3), postkast 266.

Peale selle wõite weel wõita

22. märtsil, 22. oktoobril ja 1. detsembril 1933. a.

Loterii peawõit on 1.500.000 senti.

Märkus: E. L. Ü. loterii tschekid pandi riigitrükikoja kontrolli all pileteisse, piletid kleebiti kinni, segati segi ja alles siis trükiti neile numbrid, nii et kellelgi ei ole teada missugusesse piletisse mingisugune tschekk sattus. Wõitude numbrid saadeti kõigile müüjaile wälja.

Wõit à Kr. 500 pil. nr. 15875, wõit à Kr. 250 — pil. nr. 83414, wõit à Kr. 100 — pil. nr. 70939.

Wõidud à Kr. 50.

6912 13720 16092 31385 35860 45471 50722 52739 69571 76038.

Wõidud à Kr. 10.

1099 6416 8161 12358 12449 13556 18571 20476 27335 28599 28687 31028 31468 34324 35062 35379 37820 41262 41586 43259 43577 43899 46167 50482 55422 55561 56702 60610 61584 62682 64096 64393 66011 66922 69251 69494 71225 75848 75497 77702 78496 78900 82094 83412 84229 85481 86558 93155 95074 96860.

Wõidud à Kr. 5.

3646 5590 6017 6150 9036 9574 10453 11138 11672 14681 15154 16157 18683 21509 22660 23267 24474 24497 25743 28900 29715 31068 31905 33994 34820 34837 36180 36594 36791 36269 37352 37788 39785 40985 44172 44756 44557 44383 46734 46479 47904 47840 50978 50791 52153 53695 53591 53336 54424 55446 55984 56529 56565 56631 56269 56243 57146 58850 59352 60038 60661 62809 62094 63918 64127 64380 64868 66464 67756 67880 68901 68508 69250 69477 72246 73491 73266 73994 73425 74773 77863 77778 78821 81671 81912 82133 82920 82416 82834 84147 84497 85701 85986 88670 88052 89753 89956 91529 92063 96077.

Wõidud à 1 kr.

140 167 254 269 330 465 644 755 811
835 1133 1140 1292 1432 1438 1475 1755 1844
1923 1942 2024 2080 2099 2137 2230 2382 2590
2711 2835 2866 2921 3360 3362 3478 3498 3580
3588 3590 3596 4032 4060 4074 4096 4119 4494
4557 4666 4712 4789 4866 4913 4995 5166 5171
5290 5436 5484 5615 5742 5773 5801 5823 6143
6463 6629 6642 6714 6758 6906 6958 6959 7140
7286 7457 7558 7640 7712 7732 7877 7889 8091
8137 8459 8477 8823 8842 8862 9101 9163 9251
9297 9481 9546 9669 9916 10004 10072 10077 10084
10261 10463 10587 10724 10771 10859 10901 11006 11244
11804 11341 11530 11657 11917 11951 12083 12197 12296
12574 12596 12756 12781 12818 13011 13066 13176 13178
13250 13304 13411 13441 13486 13546 13574 13582 13815
14012 14188 14287 14419 14745 14761 14777 15075 15353
15530 15622 15678 15796 15805 15863 15874 15926 16379
16456 16474 16623 16769 16858 16917 17057 17078 17165
17279 17466 17542 17558 17888 18026 18190 18241 18282
18540 18641 18790 18847 18897 18918 18999 19223 19279
19756 20005 20069 20124 20316 20372 20537 20739 20821
20980 21036 21049 21077 21165 21384 21560 21817 22139
22343 22411 22596 22652 22658 22746 22776 22843 23251
23284 23424 23471 23675 23685 23688 24160 24162 24472
24687 24849 25022 25117 25173 25202 25273 25441 25467
25512 25530 25584 25595 25617 25653 25690 25948 26010
26036 26741 26754 27046 27069 27318 27498 27728 27852
27877 28044 28045 28093 28138 28213 28253 28356 28358
28380 28453 28500 28670 28734 28970 29325 29348 29470
29517 29757 29776 29795 29816 29950 29996 30220 30274
30322 30372 30522 30689 30700 30747 30749 30858 30900
31096 31104 31121 31460 31461 31701 31723 31938 31951
32074 32228 32272 32426 32485 32597 32894 32900 32926
32977 33004 33014 33098 33205 33282 33444 33557 33945
34002 34013 34035 34102 34142 34234 34470 34492 34518
34523 34604 34868 34959 35003 35046 35064 35093 35159
35267 35723 35737 35988 36035 36251 36432 36449 36571
36623 36653 36716 36819 36821 36897 36905 36930 37017
37044 37086 37113 37183 37216 37209 37394 37794 37842
37877 37971 37999 38035 38052 38167 38616 38631 38805
38853 38865 38921 39098 39115 39128 39138 39163 39313
39480 39570 39578 39620 39800 39971 39974 39983 39988
40036 40197 40348 40552 40778 40827 40839 40843 40853
40988 41146 41162 41391 41421 41671 41721 41812 42128
42152 42227 42267 42339 42418 42464 42567 42635 42736
42910 42947 43218 43232 43409 43440 43486 43587 43804
43935 43951 44015 44055 44085 44193 44406 44407 44419
44426 44452 44671 44677 44781 45028 45056 45159 45391
45740 46069 46136 46252 46275 46276 46309 46593 46719
46870 46974 47063 47105 47142 47444 47522 47590 47705
47725 47784 47917 48066 48161 48244 48250 48263 48266
48273 48805 48891 48956 49232 49310 49695 49736 49768
49845 49854 49993 50120 50191 50219 50465 50610 50754
50761 50846 50862 50976 50995 50998 51181 51390 51538
51543 51606 51610 51684 51763 51794 51863 52157 52167
52253 52353 52568 52846 52894 52974 52991 53079 53196
53347 53410 53451 53549 53576 53813 53876 54050 54071
54073 54112 54191 54205 54365 54482 54527 54627 54645
54723 54777 54798 55114 55148 55163 55283 55435 55505
55763 55888 55991 56017 56026 56070 56082 56414 56439
56466 56550 56621 56804 56918 56991 56998 57149 57195
57246 57258 57454 57474 57520 57623 57653 57729 57800
57807 57840 58085 58145 58453 58462 58554 58592 58683
58693 58862 58989 59032 59134 59189 59376 59478 59592
59622 59651 59779 60145 60165 60172 60194 60263 60276
60351 60363 60410 60520 60568 60609 60620 60653 60839
60874 61109 61130 61134 61437 61461 61508 61533 61556
61560 61859 61940 62079 62183 62237 62536 62576 62608
62622 62673 62948 62963 63053 63095 63908 63159 63406
63448 63690 63727 63852 63942 63997 64028 64125 64213
64413 64461 64470 64537 64704 64746 64747 64815 65044
65128 65328 65419 65443 65707 65749 65864 65888 65952
65954 66274 66319 66328 66384 66410 66564 66669 66711
66721 66723 67111 67239 67250 67398 67819 67869 67876
67924 67948 67954 68004 68018 68299 68369 68715 68745
68806 68829 68915 68958 69440 69512 69518 69549 69729
69788 69799 69819 69835 70040 70117 70131 70197 70268
70435 70830 71043 71144 71400 71484 71534 71546 71764
71902 72125 72266 72275 72702 72730 72977 73160 73413
73557 73594 73651 73794 73871 74085 74127 74195 74202
74235 74377 74426 74591 74633 74706 74754 74895 75126
75140 75152 75180 75292 75390 75405 75424 75445 75562
75568 75622 75792 75829 75861 76025 76065 76071 76085
76166 76460 76463 76804 76860 76880 76951 76987 77071
77210 77383 77714 77771 77774 77785 77799 77929 78075
78098 78196 78629 78810 78858 78932 78949 79009 79181
79197 79391 79419 79444 79456 79476 79521 79550 79560
79563 79579 79767 79806 79820 79953 80046 80093 80289
80301 80376 80422 80470 80508 80566 80696 80794 80871
80927 81043 81094 81154 81409 81420 81500 81586 81769
81890 82447 82529 82594 82651 82680 82756 82841 83077
83142 83191 83252 83291 83303 83642 83728 83819 83936
84200 84406 84437 84450 84967 85053 85057 85080 85140
85210 85267 85283 85314 85352 85479 85483 85553 85632
85656 85707, 85881 85895 85947 85953 85977 86088 86136
86183 86315 86345 86407 86562 86575 86608 86611 86618
86691 86927 87072 87261 87271 87416 87437 87711 87718
87735 87764 87772 87803 87830 87986 88048 88086 88155
88187 88207 88269 88324 88425 88445 88465 88476 88681
88750 88824 88833 89040 89042 89308 89520 89564 89650
89713 90050 90088 90314 90451 90510 90593 90757 90763
90771 90923 91077 91147 91159 91172 91202 91445 91561
91563 91572 91604 91820 91828 92021 92220 92348 92423
92543 92544 92703 92741 92819 92944 93215 93418 93420
93437 93469 93645 93827 93878 93879 93885 94171 94269
94277 94416 94478 94481 94828 94848 94995 95141 95164
95306 95340 95370 95405 95435 95450 95467 95518 95685
96115 96152 96492 96616 96689 96698 96765 96774 97153
97413 97428 97457 97464 97470 97751 97795 97832 97894
98263 98408 98441 98467 98674 98704 98773 98818 98820
98897 99018 99212 99459 99534 99595 99721 99898 99936
99979.

Mustapeade klubis

(Pikk tän.)

Reedel, 3. märtsil 1933. a.

heategew kontsert

järgmiste tuntud kunstnike osawõtul: pr. H. Einer, hra M. Taras, prl. Milvy Laid, pr. Keltjanof, hra Hubert Anton. Algus kell ½8 õhtul. Pääsmete eelmüük o.-ü. Esto-Muusika kassas.

KINO HELIOS

Wiru tän. 4, tel. 444-41.

5	6.45	8.30	10.15

Omapärasemaid filme

„Too nad elusalt..."

«FOX» ja Rob. Stolziga läbi Wiini Nõidusl. muus. ja laulu.

Arstid

Kesk-Liiwa 6—1, tel. 455-70

Dr. B. WAHTRIK.

haawahaigused.

Wastuwõtt kl. 9—10 ja 3—5. Erahaiglas Narwa mnt. 6-a olen iga päew 10—12 ja 5—6, telef. 428-81.

Dr. M. Poljak

Eriala: **põie-, sugu- ja nahahaigused**

Wiru tän. 13—3

Kõnet. 10—1 ja 5—8, pühapäewal kl. 12—1.

Wene tän. 1, telef. 435-91.

Dr. PENDER

Naha-, sugu-, põie- ja neerna-haigused. Säärte tõmbsoonte laienemised. Kl. 8—9, 11—1 ja 5—8. Wereproowid (WaR).

Wiru tän. 15

(apteegi peal). Telef. 435-40.

Dr. M. Kolomoitsew

Eriala: **naha-, põie- ja suguhaigused**

Wastuw. 10—1 ja 5—8. pühap. 11—1. Kõrgustikpäike.

Elektrikabinett.

Dr. Grigorjev.

Haawa-, luu-, liigendite- ja lihastehaigused. Diatermia. Kõrgustikupäike. W. Tartu m. 29. Tel. 302-54. Wastuwõtt kl. 10—11 ja 6—8.

Dr. P. Pisarew

Sise- (kopsu- ja südame-) haigused. Wastuw. kl. 10—12 ja 4—½6. W. Karja tän. 3. Telef. 465-89.

Dr. med. Wilms

Naha-, sugu- ja põiehaigused. Kella 9—½11 ja 6—7 p. l., telef. 805-82. Wereproowid iga päew samuti elektrirawi. Narwa mnt. 12.

Dr. A. KOOK

põie-, neeru-, naha- ja suguhaigused.

Kõnet 9—11 ja 5—7. Wene t. 8, krt. 3. Wereproowide wõtmine teisipäewal ja reedel.

Keha-, pea-, näo-

massaash

Grete Gutmann

Ahju tän. 3—7. Kõnetunnid kl. 11—1 ja 5—7.

Hambaarst

Z. Teischew

Wõtan jälle wastu Tall. linna haigekassa liikmeid.

Suur Karja tän. 4—9.

Ämmaemandad

Ämmaemand-massеerija

M. Lindman.

Kaupmehe t. 6—8, tel. 464-40.

Ämmaemand

A. Tomson

Woorimehe tän. 5 (Raekojaplatsi juures).

Tunnid

Inglise, saksa,

prantsuse, eesti keelest tõlgin hästi, walm. ruttu kolledshi eks. ja keskk., ka ladina k. Dipl. õpetajanna, Niguliste 18—4, tulla kl. 12—7.

Matemaatika

tunde annan alg- ja keskkooli kawa ulatuses, korralik ettewalmistus eksam. eriti kolledshi. S. Roosikrantsi tän. 8-b—26, põiktänaw.

Klaweri- ja laulutunde

wana-itaalia meetodil. Hingamistehnika, häälеseadmine. Süda tän. 2—4, kõnet. kl. ½6—6 G. Grohmann.

Raamatupidamist

õpetab üksikult cand. rer. merc. Hans Margens Gonsiori tän. 13—16. Kõnet. 8—10 ja 5—7.

Müüakse

Juhuslikult müüa uut

põrandariiet.

Kodu tän. 19—9.

Hea maja

müüa südalinna lähedal, hind 60.000 kr. ümber, wäljamaks 30.000 krooni. Soow. kirj. slt. „60.000 kr. + 2338".

Ostke

Vega-kaalud

tuntud headuses.

Tislerid!

Müüme auruga kuiwatatud 1-sordi tamme-, kase-, kuuse- ja männilaudu igas mõõdus. A. S. Puutööstus J. Johanson ja Ko., Kauba tän. 1, telef. 461-07.

Käesolewaga teatame kõigile oma endisteleja uutele kaubatarwitajatele, et nüüdsest peale müüme kõiki

laudsepasaadusi ja töid

tunduwalt alandatud hindadega.

Walmistame: **uksi, aknaid, pilte-**kaupluse, pankade j. n. e. sisseseadeid, **PESURULLE,** harilikke ja mehaanilisi. Parketiosakonnast müüme garanteerit. kuiwa

tamme- ja saareparketti

ühes mahapanemisega ja ilma.

Metsaosakonnast müüme igasuguseid hööweldatud ja hööweldamata **laudu, prusse, planke** j. n. e., **TISLERITELE auruga kuiwatatud** kase-, tamme-, kuuse- ja männilaudu.

Tellimiste **tähtajaline** täitmine **garanteeritud.** Kõigi tööde eest täiel. wastutus. Soodsad maksutingimused.

Wõtame wõõraid palke saagimiseks. Ostame männi-, kuuse-, tamme- ja saarepalke ja pakke.

A.-S. Puutööstus J. Johanson ja Ko.

Kauba tän. 1, tel. 461-07.

Küttepuude oksjonid.

Suusõnalisel enampakkumise müüakse:

6. märtsil s. a. kell 12 riigi metsatööstuses, Talli[nnas], Falkpargi tän. 4:

a) Orajõe metskonnast metsast umbes 4660 rm. 1.—[6.] sordi küttepuid, 6 üksuses, alghindadega 2,10—0,70 kr. ru[umi]meetrist.

b) Jõhwi metskonnas Oru r.-jaamas asuwad 331 [rm.] 1.—6. sordi küttepuid, ühes üksuses, alghinnaga 2,10 kr. ru[umi]meetrist.

7. märtsil s. a. kell 12 Suriju metsaülema kantseleis, [...]nus, Supeluse tän. 6:

a) samas metskonnas Wakkrääma jaamas asuwad [...] 444 rm. wanu kase-küttepuid, 2 üksuses, alghinnaga Kr. 2.30 [ruu]mimeetrist.

Pakkumisest osawõtjail tuleb 10 prots. pakutawa [...] kogualghinnast oksjonikomisjonile kindlustuseks sisse maksta. [Lä]hemaid teateid müüdawate küttepuude kohta saab riigi m[etsa]tööstuselt ja wastawailt metsaülemailt.

Riigi metsatööstus

TEHNILINE BÜROO

Dipl. ins. S. WOLKOW

WALGUS-KOPEERIMISI JA JOONESTU[SI]

Telefonilisel nõudel tullakse tööde järele. Walmistööd tuua[kse] kodu kätte.

PIKK 49. TEL. 451-16.

TALLINNA LINNAVALITSUS

Maakaabl[it]

wajab Tallinna linna elektri[jaam].

Muretsemise tingimused saadawal elektrijaama kaabli büroos kella 9—11 e. l.

Tempelmaksustatud kinnised pakkumised sisse anda [hilje]malt 9. märtsiks s. a. kell 11 päewal elektrijaama sekret[äri]le Põhja pst. 27 tuba 3, märgusõna all «MAAKAABEL».

Riigi metsatööstus

müüb tarwitajaile iga seltsi kuiwi

küttepuid

1) wagunіwiisi Tallinna Laia- ja kitsarööpalise jaa[made] ning teeharudel, samuti ka Nõmme, Järwe ja Ülemiste [jaama]des, hinnaga franko wagun

kased 75 sm pikad Kr. 4.70 ruumimeetrist ehk Kr. 14[...] 4 j. m.

kased 50 sm pikad Kr. 4.80 ruumimeetrist ehk Kr. 960 — [...]

lepad 75 sm pikad Kr. 8.80 ruumimeetrist ehk Kr. 9.90 — [...]

lepad 50 sm pikad Kr. 8.40 ruumimeetrist ehk Kr. 6.80 — [...]

okaspuud 75 sm pikad Kr. 3.10 ruumimeetrist ehk Kr. 9[...] 4. j. m.

haawad 75 sm pikad Kr. 2.60 ruumimeetrist ehk. Kr. 7[...] 4 j. m.

kaikapuud 75 sm pikad Kr. 2.40 ruumimeetrist ehk Kr. 7[...] 4 j. m.

2) **wäiksel arwul:**

a) laost Tallinna lauatehase juures Kütі tän. (tel. 4[...]) ja otsekohe wagunist wäljaandmisega kaubahoowis, hin[naga] Kr. 4.90 — 2.50 ruumimeetrist (wastawalt sortidele);

b) laost Peetri tehase platsil Soo tän. 22, hindade[ga] 4.70—2.40 ruumimeetrist (wastawalt sortidele);

c) Tallinna lauatehases lauaserwadest ja »pindadest« mistatawaid rimupuid suurel ja wäiksel arwul, hinna[ga] 1.40 — 1.50 ruumimeetrist.

3) Raudteejaamades — kus laod olemas — suurel [ja wäi]ksel arwul, hindadega Kr. 3.80—1.00 ruumimeetrist, [was]tawalt sortidele, headusele ja asukohale).

Müük wäiksel arwul Tallinna lauatehase juures [...] kohapeal laos, kuna Peetri tehase laost ja kaubahoowist [...]seks tellimistega pöörata riigi metsatööstusse, Falkpargi [...] (tel. 433-09) kuhu ka wagunіwiisi tellimised ära anda [...]takse ja kust lähemaid teateid müüdawate puude ning nen[...]dade kohta saab.

Raudteejaamades asuwate puude ostmiseks palutak[se pöö]rata riigi metsatööstuse wõi kohaliste metsaülemate poole.

Riigi metsatööstus

Tallinna linnawalits[us] trammiosakond

wajab

8600 kilogrammi s[uwe]õli bensiinmootorw[aguni]tele ja 1700 kilogrammi sug[u] elektrimootorwagunitele.

Õlide hankelepingu kawa saab trammiosakonnast — Narw[a mnt.] nr 63 igal tööpäewal kella 9—14. Kinnised tempelmaks[ustatud] pakkumised, märgusõna all «Õli» tulewad anda trammiosa[konda] hiljemalt 6 märtsil 1933 a. kell 12 päewal. Pakkumise [tagamiseks] tuleb esitada ühes pakkumisega 10% banke summ[a] rahas wõi linnawalitsusele wastuwõetawas panga garantiis[...] Linnawalitsusel jääb õigus õlide hankimine anda ka mitte-wäher[ama pakku]jale, hange mitme pakkuja wahel jagada wõi hoopis wä[lja kuulu]mata jätta

Trammiosakon[d]

Rutuliselt odawasti

müüa plüüsmööbel, postamendid, riietekapp, woodi wedrumadr. (ühe inim.), pildid jne. Lutri tän. 3—4 wõi T. Tartu mnt. 54, läbikäik puuhoowist.

Müüa

plüüsmööbel, türgi [...], trümoopeegel, soole, wa[...] kapp, rumaleit puuri m[...]muud. Lai tän. 34—[...]

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk.